

Flacăra

ANUL XXV — NR. 17 (1090) — 29 APRILIE 1976
revistă săptăminală editată de frontul unității socialiste

1 MAI

primăvara muncii

Armindenii muncitoresc, Armindenii muncii, este primit din nou, pe acest teritoriu al ființei noastre străvechi și tinere pe care-l numim România socialistă, cu o patetică desfășurare de fapte, cu ceea ce, în semnificație românească, se cheamă efort, efort diurn. E o primăvară fierbinte, deopotrivă suavă și aspră, a ploaui, cimpul e bun, deși mai e destul de făcut ca să ne oglinдим năzuințele în desenul lui, uzinele noastre merg bine, rapoartele de plan indică zilnic, peste unele dificultăți și deficiențe, peste unele eforturi ce se mai pierd, valori și victorii care măsoară, în ochii noștri și ai celor ce ne privesc, resursele mereu creatoare, vitale și proaspete ca și anotimpul pe care-l străbatem, resursele de putere, de harnicie și de conștiință cu care ne-am angajat și ne angajăm mai departe în dialogul cu lumea și timpul, decizi să îndeplinim exemplar marile sarcini ale prezentului și viitorului patriei, sarcinile Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român. Victoriile, se știe, se obțin greu. O mașină nouă care demarează de la start, un plan economic depășit, un angajament de întrecere împlinit mai devreme, un ritm mutat din străvechea albă ca să fertilizeze niște pământuri sau să aprindă ștrii unei hidrocentrale preînd un efort — un efort social, la care participă un întreg popor — puțin obișnuit, nerăspunzând reperelor comune, măsurilor calmă, mulțumirii căldute. Eforturile acestui ajun de Armindenii, eforturile acestei primăveri românești a muncii — primăvara cincinalului revoluției tehnicoștiințifice, etapă hotărâtoare a existenței noastre, în care germinează sămânța marii civilizații a României de mine — anunța, prin împlinirile și prin promisiunile lor, un timp al patriei de o indubitabilă măreție.

Barometrul societății noastre indică statornic, de mai mulți ani, acest timp. Urcăm spre el, ca și firul de griu de sub fereastră noastră care capătă, primăverile, o energie netărmurită, zvicnind în sus pe o invizibilă verticală, alergând spre marea înflăcărare a cuprului de roade al anotimpurilor maturității. Se anunță deci timp frumos, timp bogat, timp al roadelor răsplătind eforturile, răsplătind eroismul, răsplătind sacrificiile. Și

ILIE PURCARU ■

(Continuare în pag. 4)

Trebuie să fim conștienți de faptul că istoria va reține, iar generația noastră va fi judecată nu atât după cât s-a consumat la un moment dat în societate, ci mai ales după ce s-a făcut pentru a asigura progresul rapid și multilateral al României, pentru a asigura un viitor fericit, comunist, națiunii noastre.

NICOLAE CEAUȘESCU

Astăzi, de astăzi o „Flacăra” înnoită. Nu o „Flacăra” mai luxoasă, ci una mai simplă și, sperăm, mai bună. O „Flacăra” care să vorbească în continuare despre euceririle societății socialiste multilaterale dezvoltate românești, despre afirmarea noului, adâncind mai mult aspectele de fapt ale acestui nou cu tot ce încearcă să-l lina pe loc, aducând în lumină chipul omului purtător al noului, chipul omului de care depinde, într-un cuvânt, traducerea în viață a ideilor Programului partidului. „Flacăra” înnoită se va pune și mai mult în slujba acestei lupte extraordinare, pentru înfrângerea oricăror dificultăți în calea dezvoltării României.

Credem neclintit în marea bătălie pentru România pe care o da această țară, sub conducerea Partidului Comunist Român, în veghea atență și mereu emoționantă a cîrmaciului destinelor naționale, președintele Nicolae Ceaușescu.

Credem în armonie și în puterea de înobilare pe care o are în el sufletul omenească.

Credem în steaua acestui popor, dar nu numai abstract, teoretic, ci apropiindu-ne de cât mai mulți tii ai lui, pentru a-i descoperi lui, poporului, toată încărcătura spirituală și morală pe care noi, gazetarii, ea orice creatori de adevăr și de fuziune, o căutam cum caută omul însetat o fântână.

Credem în comunismul adevărat, fără utopii, fără idile fără bombardament de culoare roz. Credem în această soluție a lumii care e comunismul — eliberarea omului de tot ce nu e omenească în el.

Credem în forța genului acestui popor, de a se regenera și de a se rededepta fără nici o șovăială în momentele în care istoria are nevoie de noi și noi, de brațul lui puternic.

„Flacăra” va participa la lupta pentru afirmarea în viață a Codului comunist, împotriva oricăror încercări de așezare în planul doi a intereselor naționale și obștești, împotriva rului, a egoismului, a spiritului mic-burghez, pentru spiritul cinstit, revoluționar, pentru o țară mereu înnoită, mereu gata de ași roști și duce la împlinire misiunea istorică. „Flacăra” va milita pentru nou în toate domeniile de activitate, în economie, în știință, în tehnică, în cultură, în toate domeniile sociale, pentru instaurarea peste tot — conform Programului Partidului Comunist Român — a dreptății și echității comuniste, a ierarhiei justelor reale și a domniei omului adevărat. Nu vom uita că printre milioanele de oameni se află mereu și oameni necăjiți, ce au nevoie de ajutorul generos al gazetarului-om. Vom avea totdeauna interesele obștești mai presus de interesele marunte, individuale, însă vom încerca să înțelegem mereu că obștile se compun din indivizi cu personalitate și vom căuta mereu, dincolo de toate faptele — omul.

„Flacăra” înnoită nu va fi nimic fără cititorii săi. „Flacăra” va încerca să nu uite niciodată că, în mai multe rânduri, cîrmaciul destinelor naționale, tovarășul Nicolae Ceaușescu, i-a adresat îndemnul „să fie o adevărată flacăra, care să ardă mereu viu”.

ADRIAN PAUNESCU ■

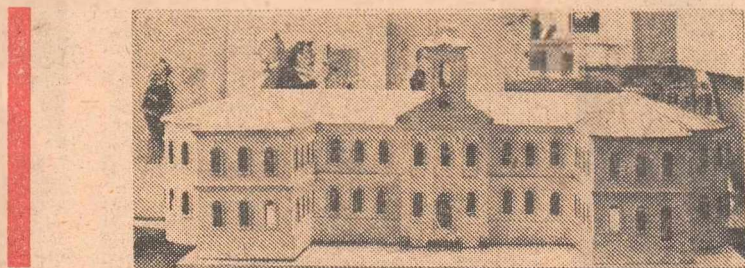
ROMÂNIA NEMURITĂRE

E o primăvară limpede și bună de pus pe rările acestui neam pe sfînta hartă a lui Burebista și pe dulceața limbii lui Traian cu timpla albă de atîta veghe strămoșii noștri binecuvîntați și-au apăsă pecetea milenară pe vatra milenarilor Carpați semnale noi de brad mustește codrul văzduhu-i ca argintul strecurat un duh viteaz se-nalță de sub glie : „noi n-am plecat de aici, noi n-am plecat !” noi n-am venit de nicăieri, firește, năvălitorii ne-au găsit aici aveau oștiri și acle măsluite vezi, doamne, cum că n-ar fi venetici istoria e dreptă însă, nimeni în veci de veci n-o va putea minți lumina tăii va rămîne dreptă, în comunista, strălucita zi, și dacă totuși clopotele Putnei vor bate într-o dungă pentru noi umbrind cu aripi negre primăvara acestei țări clădite pe eroi și dacă totuși pildele înscrise de Ștefan vodă, marele bărbat, de Tepeș și Mihai și Domnul Tudor pentru vrăjmași nimic n-au însemnat atunci, ca la un semn, cu arma-n mină, îi credincioși ai maicii României ne-am înfrăți cu munții și cu slava și, să se știe, iar vom birui !

CORNELIU VADIM TUDOR ■

150 de ani de viață

Există un duh al clădirilor, un cîment bizar, invizibil, care ține coerente zidurile, ferestrele, acoperișurile, care face ca aceste clădiri să nu fie doar ziduri, ferestre, acoperișuri, ci, uneori, niște case-temple, niște răspîntii de zări și de armonii ale vieții noastre, niște locuri al căror aer îl vom păstra totdeauna în noi, fiindcă aici respirația ființei noastre a fost mai pură, mai vie și mai deplină ca oriunde.

O astfel de clădire sau casă-templu este, oricînd și oriunde, o școală, școala în care am învățat.

O astfel de clădire sau casă-templu, una din cele mai vechi și mai prestigioase ale acestei țări, e, la Craiova, Liceul „Nicolae Bălcescu”, care în primăvara aceasta va serba 150 de ani de la întemeiere.

(Continuare în pag. 12)

misiunea noastră istorică

Cel mai mare poet al românilor, Mihail Eminescu, a fost și un mare gânditor politic, judecățile sale fiind în măsură să stîrnească un deosebit interes și acum, după aproape un secol de la emiterea lor.

O grăitoare dovadă și acest articol publicat în Timpul, în 1879.

Sunt în viața popoarelor situațiuni în care omul luminat trebuie să se rădăce mai presus de strîmte vederi de partid și să judece oamenii și faptele cu imparțialitatea istoriografului nepreocupat.

O asemenea situațiune e și aceea în care statul român se află în zilele noastre.

Dezvoltarea politică și socială a poporului român a ajuns într-un stadiu în care oricărui popor i se pune întrebarea : ești ori nu ești un element capa-

MIHAIL EMINESCU ■

(Continuare în pag. 12)

608850

95

am sfidat singurătatea și lipsa de tradiție

L-am întrebat pe un tânăr oarecare, mai bine zis un adolescent, mai exact spus un elev al liceului „A. T. Laurian” din Botoșani, așa cum foarte clar se putea citi pe ecusonul cusut la mîneca stîngă a hainei, cum aș putea ajunge la „Electrocontact”. Necunoscutul meu tânăr mi-a răspuns, dincolo de cunoștințele sale de limbă literară, într-un curat totuși grai moldovenesc: „Aaa, vrei să mergi în platforma industrială! Trebuie să luați un patru sau un șapți din centru”. Am trecut peste pronunția corectă a cuvîntului centru, dar am fost surprins de sintagma care, după cum se vede, se poartă și la Botoșani: platformă industrială.

Undeva, la marginea orașului, cam înspre apus, dincolo de cunoscuta întreprindere textilă „Moldova” care în acest an își sărbătorește frumoasa vîrstă de 25 de ani, și dincolo de halele în care talentatul colectiv de la I.M.A.I.A. a creat celebra combină de recoltat sfecla, iată, în ultimii doi-trei ani au apărut I.U.P.S.-ul, adică Întreprinderea de utilaje și piese de schimb, „Electrocontactul”, o fabrică de izolatori, o alta de contactoare și mașini de uz casnic și o foarte recentă fabrică de șuruburi. Așa, ca să încheiem această succintă prezentare a ceea ce înseamnă în mod concret platforma industrială a Botoșanilor, să mai consemnăm și ponderea deosebită pe care o va avea o întreprindere de prelucrare a articolelor tehnice din cauciuc, adică, altfel spus, iată, industria chimică se va alinia și ea la acest asalt pe care botoșănenii, ca și alți locuitori ai altor orașe din Moldova, l-au început și îl continuă cu frenezia și ardoarea unei curse de contracronometru.

Mulți dintre întemeietorii acestei platforme industriale, și mai exact cei

de la „Electrocontact”, au sfidat lipsa de tradiție, ceea ce înseamnă ceva mai mult decît a înfrunta greutățile inerente începutului, dar au înfruntat mai ales o apăsătoare și descurajantă singurătate. Cum adică? L-am întrebat pe autorul acestei afirmații, Gheorghe Bulgariu, inginer-șef la „Electrocontact”.

— Ca să mă înțelegeți mai exact, ar trebui să spun că noi sintem singura unitate cu un asemenea profil pe o rază destul de mare. În Timișoara, ca să dau numai un exemplu, sint „Electrobanat”, „Electromotor” și „Electrotimis”. La un caz de adică, aceste întreprinderi se pot intrajutora. În București, ca să mai dau un exemplu, la fel, am sint cel puțin patru sau cinci întreprinderi cu un profil asemănător.

— Cum ați trecut totuși peste această singurătate?

— Am avut și noi un noroc, aș spune un noroc fantastic. Poate că nu este prea potrivit cuvîntul noroc. De ce? Pentru că multe din problemele pe care vreau eu să vi le explic au fost analizate, dezbătute și hotărîte de Centrala noastră care a avut în vedere acest aspect. În esență ar fi vorba despre tutela mai mult decît părintească pe care ne-a acordat-o și ne-o acordă în continuare întreprinderea bucureșteană „Electroaparataj”. În primul rînd, majoritatea cadrelor noastre s-au calificat acolo, la „Electroaparataj”. În al doilea rînd, noi am preluat de la ei producția integrală de cofrete și dispozitive electrice AG și AE, adică anti-tigriztoase și antiexplozive. În al treilea rînd, iar eu pe acesta vreau să-l scot în evidență, încă de anul trecut, din martie, cînd am pornit și noi la drum, și pînă în clipa de azi, și cred că și de-acum înainte, de-acolo, de la „mama noastră”, că așa le spunem noi,

ne-au venit mereu, lună de lună, ba chiar și săptămîna de săptămîna, ingineri, specialiști, maiștri și muncitori care au stat, vreau să spun au lucrat aici, cot la cot cu oamenii noștri, pînă ce-am reușit să ne urnim, adică să depășim numeroasele puncte moarte în care ne împotmoleam. Vin acești oameni, stau o săptămîna, sau mai mult, apoi pleacă și peste numai cîteva zile vin alții și tot așa, de-a lungul unui an am fost ajutați cu o dragoste și o seriozitate pe care eu nu o pot explica doar în cîteva cuvinte. Nu ne ajută numai cu priceperea lor, ci și cu felul lor sobru și corect de-a se comporta, de a respecta întocmai procesul tehnologic, vreau să spun acel formidabil de necesar exemplu pentru oamenii noștri care nu știu încă, n-au avut de unde să deprindă și să înțeleagă, ce este disciplina muncitorească. Iată, ca să fiu cît mai concret, pentru că la codul numărul 3851, un cofret AG, s-au schimbat niște reglaje neconsemnate și în documentația tehnică pe care noi am preluat-o de la dinșii mai de demult, au venit de o săptămîna cîteva lăcătuși-montatori — Ion Dumitrescu, Ion Mușat, Gavril Orban, Dumitru Scarlat și Gheorghe Cojocaru — conduși de șeful lor de echipă Dumitru Ioniță. Dar dacă vreți să-i scrieți pe toți cei care au venit și ne-au ajutat, ar trebui să scrieți un carnet întreg. Fără asemenea ajutoare nu ne-am fi descurcat, foarte sincer vorbind, nici în ruptul capului, cu toată ambiția noastră.

Inginerul Gheorghe Bulgariu mi-ar fi putut vorbi și despre faptul că pentru prima dată în scurta sa istorie „Electrocontactul” și-a depășit spectaculos planul trimestrial, realizînd 5 din cele 15 milioane de lei peste plan pe care și le-a asumat ca angajament pe tot anul. N-a adus vorba despre ele pentru că, spunea cineva, Bulgariu a preluat funcția de inginer-șef cu numai 10 zile înainte de sfîrșitul anului 1975. Cu alte cuvinte, n-ar vrea să se creadă că el își arogă merite deosebite, sau că ar fi lipsit de modestie. L-am întrebat dacă se teme de-o eventuală asemenea părere.

— Nici vorbă, dar cred că am fost destul de clar cînd am vorbit despre greutățile inerente începutului. Adevărul adevărat este că succesele acestui prim trimestru se datorează depășirii acelei faze de început, ajutorului primit din partea „Electroaparatajului”, dar și mobilizării acelor oameni care, avînd o anumită experiență, vreau să spun chiar vechime în cîmpul muncii, au știut să dea un exemplu concret de abnegație, de dragoste pentru tînăra noastră întreprindere.

— Altfel spus, considerați că succesul este absolut normal după o serie de greutăți care au fost depășite?

— Exact.

— Deși aveți numai 34 de ani, așa am aflat, faceți parte dintre acei oameni cu experiență și vechime în cîmpul muncii?

— Mai curînd aș spune că, fiind de loc din satul Cotul Micuținți, comuna Coțușca, m-am străduit să fac parte și eu dintre acei botoșăneni care, ca toți moldovenii, sint, bineînțeles, și patrioți locali. Cu alte cuvinte mă durea sufletul cînd vedeam cum sute și sute de tineri de pe aici pleacă în toate colțurile țării în căutarea unei meserii. Se calificau și se-ntemeiau pe-acolo, nu neapărat printre străini, că doar tot țara noastră se cheamă că e, dar, cum să spun, departe de casele părinților lor, de vatra lor cea adevărată. La lucrurile astea nu mă gîndisem eu chiar de la început, ei de-abia în momentul cînd am preluat organizarea și conducerea Grupului școlar. Pe-atunci, adică în urmă cu numai doi ani, Grupul nostru școlar era un zero enorm plin numai de ambiții. Astăzi Grupul numără peste 2 000 de elevi cuprinși în școala profesională, liceul industrial și școala de maiștri. Cred că într-o eventuală comparație cu alte grupuri școlare, am fi depășiiți, pe ramură, din punctul de vedere al dotării, doar de grupurile de la „Steagul Roșu” și „Tractorul”, din Brașov și de cel al „Electroputerii” din Craiova.

VICTOR NIȚĂ ■

oalele de pe valea riului doamnei

Pămîntul i-a fost dintotdeauna prieten bun omului sincer și harnic. Fie că și-a făcut casă din piatră, din lemn sau din pămînt, omul a îndrăgit într-atît lutul, încît și l-a apropiat, l-a adus în gospodărie utilizîndu-l și înfrumusețîndu-l.

S-a născut astfel un meșteșug ce se confundă cu însăși existența umanității, o artă perenă care are și astăzi străluciți reprezentanți. Unul dintre ei este Gheorghe Tronaru, cel mai bătrîn olar din Coșești, un sat înconjurat de dealurile argeșene, pe valea Riului Doamnei.

„Argila din dealurile noastre este foarte bună pentru olărit, îmi spunea meșterul Tronaru. Pămîntul îl aleg cu ochiul și mina și-l iau cu un an mai devreme. Adică nu-l frămînt imediat, ci las să treacă frigul iernii peste el. Inghețul îl frăgezește, de aceea frămîntatul nu mai este anevoios. După frămîntare îl trec pe roată și scot oalele astea. Sigur, trebuie scinute la cuptor de la un răsărit la altul al soarelui, apoi mai stau încă o zi pînă încep de le pun culorile și smalțul.

Eu îmi fac culorile și tot ce-mi mai trebuie. O oală scoasă de pe roată e ca un copil nou născut, cere grijă și dragoste. Cîte una se mai sparge și-mi pare tare rău, mă necăjesc adică de fiecare dată. Niciodată nu lucrez supărat sau în dușmănie, cînd mă așez la roată sau cînd frămînt, îmi adun gîndurile și mă limpezesc. Cam de 400 de ani se fac la noi oale, așa ne-am cîștigat pe vremuri plînea de-am ajuns cu ele pînă în Bărăgan și Dobrogea, dîndu-le pe griu și porumb. La noi, se mai păstrează și azi grînele în oalele pe care le-am trudit eu și se cinstește la datini și sărbători din ulcele făcute în sat de Ion Zăvoianu, Geambașu, a lui Cristea. Asta nu că n-ar fi pahare din sticla cea mai frumoasă, dar așa a rămas obiceiul. Încercați de gustați un vin de Ștefănești într-o ulcă de Coșești și o să vedeți de nu-i mai strașnic. Poate de-asta caută și străinii ulcelele noastre.”

Oameni ca Gheorghe Tronaru, și ca alți olari din Coșești, plămădesc din lut după datina milenară, cu o aleasă și nesfîrșită tenacitate, frumuseți ce ne-au dat continuitate pe vatra noastră românească.

EMANUEL TANJALĂ ■

prosperității și fericirii întregului nostru popor. În continuare, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a referit la rolul pe care îl vor avea sindicatele în îndeplinirea prevederilor planului cincinal 1976-1980, care marchează intrarea patriei noastre într-o etapă nouă, superioară, de propășire economică și socială, etapă caracterizată prin accentuarea procesului de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate. Din cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu s-au desprins cu claritate sarcinile sporite care îi revin fiecăruia din noi la locul său de muncă.

Secretarul general al partidului a indicat câteva din problemele de mare importanță care trebuie să stea în atenția sindicatelor în actuala etapă pentru dezvoltarea inițiativei și capacității creatoare a oamenilor muncii, pentru întărirea ordinii și disciplinei în producție, pentru ridicarea continuă a calității și nivelului tehnic al producției, pentru dezvoltarea democrației socialiste, pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și cultivarea unei atitudini noi, înaintate, față de muncă.

În expunerea sa, tovarășul Nicolae Ceaușescu a abordat și unele aspecte ale vieții internaționale, reliefând principiile care stau la baza politicii externe a statului nostru: „Iată de ce Partidul Comunist Român, România pun la baza întregii politici externe principiile independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc și renunțării la forță în relațiile dintre state. De aceea ne pronunțăm cu hotărâre pentru unirea rindurilor clasei muncitoare, a tuturor forțelor progresiste de pretutindeni, deoarece numai astfel se poate asigura promovarea unei politici noi, care să permită fiecărei națiuni dezvoltarea liberă, victoria pe calea făuririi unei vieți mai bune, progresul și civilizația internațională”.

Subliniată în repetate rânduri cu îndelungi aplauze, cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu constituie un document programatic de o înaltă valoare pentru întreaga activitate a sindicatelor din România.

GEORGE ARION ■

acest teribil sentiment de-a te afla hotărîtor în miezul vieții

Luni, 26 aprilie, în sala Palatului Republicii, au început lucrările Congresului Uniunii Generale a Sindicatelor din România. Făcîndu-se ecoul gândurilor și sentimentelor împărtășite de toți delegații celor peste 6 milioane de membri de sindicat din patria noastră, președintele Consiliului Central al U.G.S.R. a rugat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu să ia cuvîntul. Urmărită cu deosebită atenție, expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist din România, președintele Republicii Socialiste România, reprezintă o elocventă mărturie a spiritului riguros științific, a clarviziunii cu care au fost abordate problemele fundamentale ale dezvoltării societății românești, ale evoluției clasei muncitoare — clasă conducătoare în orînduirea noastră — ale democrației socialiste și, în cadrul acesteia, ale înaltei misiuni ce revine sindicatelor în opera de edificare a socialismului și comunismului. Însoțită de numeroasele și puternicele aplauze ale auditoriului, cuvîntarea, un document de o excepțio-

nală importanță pentru viitoarea activitate a sindicatelor din România, a avut un deosebit ecou în conștiința tuturor participanților, delegați sau invitați.

În răstimpul primei și scurtei pauze a lucrărilor Congresului, am avut prilejul să consemnăm acest ecou reflectat în gîndirea și trăirea citorva participanți.

Petre Gras, președintele comitetului sindicatului din cadrul marelui șantier de la Lotru, inginerul Gheorghe Ibrim, șef de lot pe același mare șantier, muncitorul Alexandru Chirca, inginerul Cristian Iosivone, maestrul Gheorghe Pirvu și maestrul Nicolae Ciocinaru, președintele comitetului sindicatului, toți de la I.R.E.M.O.A.S.-București, sau Gheorghe Radu, președintele comitetului sindicatului din cadrul Combinatului Petrochimic-Pitești, sînt numai cîțiva dintre participanții care, cu deosebită înflăcărare, au aderat entuziast la mărețele idei cuprinse în memorabila cuvîntare. Mai pe larg ne-a vorbit Alexandru Stoica, oțelar, Erou al Muncii Socialiste, de la Oțelăria numărul doi din Galați. „Trebuie să spun că în timpul cuvîntării tovarășului Nicolae Ceaușescu, într-o fulgerare de-o clipă, mi-au trecut prin mîntre zeci și zeci de gînduri. La urma urmelor, tot ce știu eu despre viață și muncă știu de acolo, de la Hunedoara, unde mi-am început meseria. Acolo am primit eu educația adevărată a muncii, acolo am prins eu dragostea adevărată pentru meseria asta a mea de oțelar. De ce aduc vorba despre asta? Aș începe cu un amănunt — la sfîrșitul acestui cincinal Galațiul va produce 10 milioane tone de oțel. Această producție va fi atinsă mai ales pe seama introducerii unor noi metode și procedee de fabricare a oțelului. Dealtfel, despre aceste moderne metode și procedee se poate vorbi chiar de pe acum, dar eu vreau mai ales să vorbesc despre oameni. Eu vreau să arăt rolul omului, omul acela de care trebuie să se ocupe într-o strînsă colaborare și organizația de partid, și organizația U.T.C., și organizația de sindicat, pregătindu-l să dea această hotărîtoare luptă care este actualul cincinal. Acolo, la Hunedoara, am învățat și am înțeles că orice noutate în legătură cu meseria mea trebuie să mă preocupe în aceeași măsură ca oricare altă problemă a vieții mele de zi cu zi. Am rămas și cred că voi rămîne cu această sete de a cunoaște, de a deprinde și a stăpîni totul, sau aproape totul, în ceea ce privește meseria mea. Altfel nu se poate nîcicum, altfel nu te poți numi om întreg. De ce, la urma urmei, această goană după a stăpîni meseria la perfecție? Pentru că, dacă-ți faci meseria ca lumea, vin și satisfacțiile și, odată cu acestea, vine și bucuria de a trăi, sentimentul teribil de-a te afla hotărîtor în miezul vieții. Sigur că da, nu doar aceste gînduri ale mele, ci frămîntarea întregului colectiv va duce la descoperirea acelor mijloace specifice prin care tinerilor dar și vîrstnicilor, deopotrivă, să li se cultive dragostea necontentită pentru meserie, un lucru la fel de important ca înseși investițiile imense pentru realizarea celor 10 milioane de tone de oțel, un lucru la fel de important ca și acele metode și procedee tehnice despre care aminteam și despre care am putea vorbi la nesfîrșit. Cu alte cuvinte, sarcinile acestui cincinal al revoluției tehnico-științifice sînt foarte strîns legate și de această problemă care, în ultimă instanță, nu este doar o chestiune de ridicare a calificării, sau numai o insetată dorință de-a fi în pas cu toate noutățile privind meseria pe care o practici, ci și o latură aspră a luptei pentru ridicarea continuă a nivelului de conștiință, sector în care și organizațiile de sindicat își au rolul lor bine definit, un rol de-o importanță deosebită, așa cum foarte clar și mobilizator, plin de patos și înțelepciune, a menționat în cuvîntarea sa tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru”.

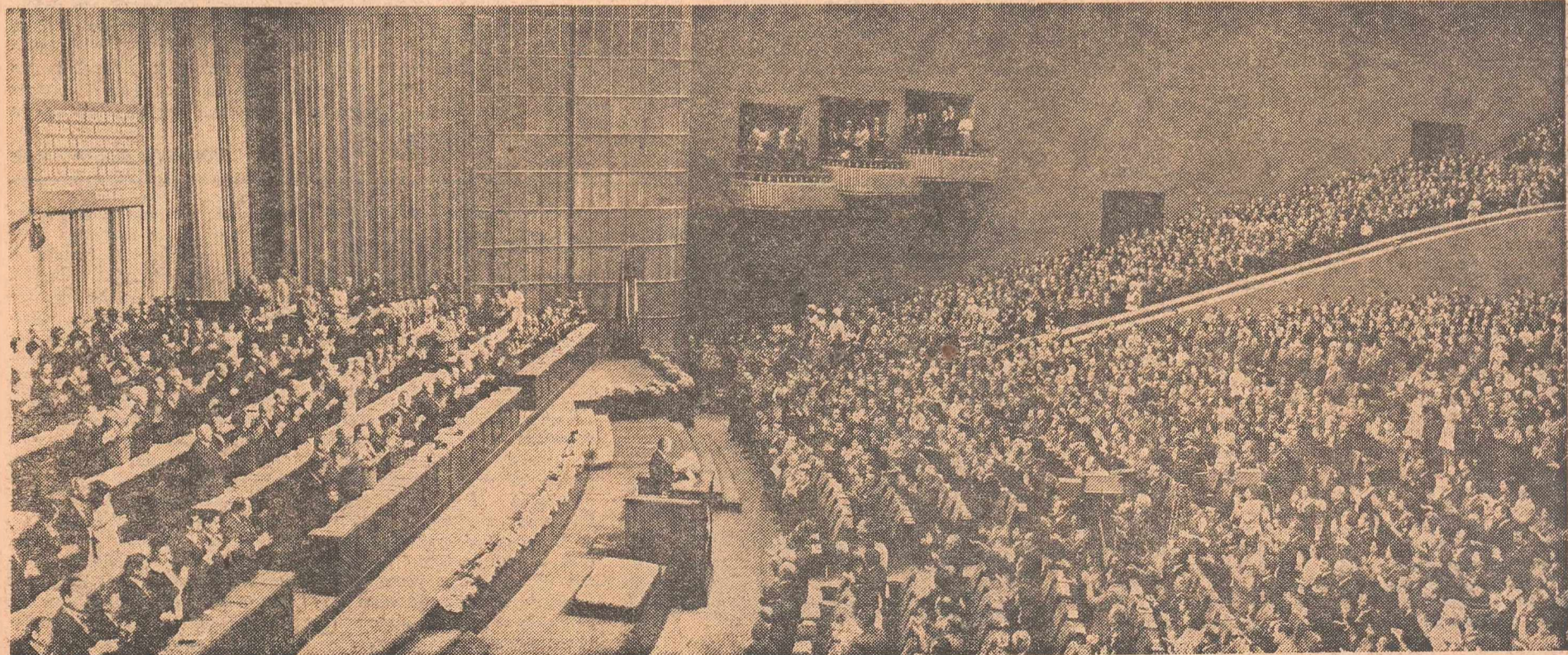
VICTOR NIȚA ■

Fotografii de RADU CONSTANTINESCU ■

În aceste zile s-a desfășurat un eveniment de seamă în viața politică și socială a țării — Congresul Uniunii Generale a Sindicatelor din România, un larg și reprezentativ forum al clasei muncitoare, al tuturor oamenilor muncii. Luni dimineață, la ședința de deschidere a lucrărilor Congresului au participat tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, ceilalți conducători de partid și de stat. Lucrările Congresului au fost deschise de tovarășul Gheorghe Pană, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România.

După ce au fost alese organele de lucru ale congresului și s-a aprobat ordinea de zi a luat cuvîntul, întîmpinat cu îndelungi ovații și urale, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Cuvîntarea secretarului general al partidului nostru este un document de seamă, o magistrală expunere referitoare la cele mai importante probleme care privesc viața României de azi și de mîine, locul ei în contextul internațional. După cum a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu, Congresul Uniunii Generale a Sindicatelor are loc la puțin timp după încheierea cu succes a cincinalului 1971-1975 și trecerea la îndeplinirea noului cincinal, a istoricelor hotărîri ale Congresului al XI-lea al partidului. Secretarul general al Partidului Comunist Român a enumerat câteva din realizările de mare răsunset pe care le-a obținut România în ultimii ani prin eforturile neprecupețite ale oamenilor muncii, succese care asigură progresul neînterupt al țării noastre pe calea socialismului și comunismului, a

pietre de dobrogea

Pământul dobrogean i-a oferit omului piatra. Se poate spune, fără a forța metafora, că omul Dobrogei a pășit în istorie pe dale de piatră. Și aceasta a fost dintru început avantajul omului dobrogean, avantaj ale cărui consecințe le fructifică și arheologii, și istoricii, și geologii, și constructorii de case, de turnuri industriale, de șosele și poduri din epoca noastră.

Piatra dobrogeană i-a dăruit omului prima unealtă, înainte chiar de a fi învățat a ciopli. La Cernavodă, la Medgidia, la Năvodari sau la Capul Midia, s-a descoperit, prin excavare, o specie bizară de instrumente, în fața cărora arheologii s-au oprit, deconcertați. Bucățile de piatră, niște zburături, au stat mult timp, enigmatice, în palma cercetătorului, refuzând să destăinuie dacă provin prin capriciul unui accident natural sau sint opere ale minților unei ființe cugetătoare. Dobrogea este teritoriul unde confuzia dintre geologic și uman stă mărturie a vechimii speciei, așa precum confuzia între regnuri, pe o anumite scară a evoluției biologice, denunță obârșia unică a vieții.

Civilizația, în sensul major al cuvântului, s-a cristalizat la noi, spune profesorul C.C. Giurescu, cel mai de timpuriu în Dacia Pontică și, de aceea, observa un confrate reporter, ni se pare că țărâmul nostru marin sună, după milenii, cu o muzică specială, de ceramică fină, de lut ars în cuptoare sau de piatră cioplită și șlefuită și, tot de aceea, nutrim, tulburată, sentimentul că pietrăniile Dobrogei s-au cristalizat din depozite de oseminte umane, că istoria și geologia au convenit aici să-și împrumute reciproc materialele, până la substituție. Aproape că nu e zi în care să nu se descopere, în acest imperiu al pietrei, noi (adică extrem de vechi!) măturii care scot treptat la lumină, în marile și neștirbitele lor splendori, civilizația tomitană, cea elină și cea romană, reliefe de preț vorbind despre străvechimea noastră, a istoriei și a artei noastre, despre viețuirea noastră neîntreruptă pe aceste pământuri sau pe aceste pietre în care, măsurându-ne pentru prima oară umbra, am rămas, am clădit, ne-am înscris pentru vecie ființa și duhul. Poate că de aceea omul acestui pământ, mai mult ca alții, s-a deprins să vadă relieva, mărturia istoriei, cu niște ochi ai lui, ce se deschid de-a dreptul în suflet, considerându-le nu prin lupa rece a științei, ci cu căldura și intimitatea unui străvechi și neîntrerupt dialog cu ele.

Am poposit, în primăvara aceasta, în două sate din Dobrogea, la Ostrov și la Oltina, două din multele locuri în care acest dialog se revelează ochiului nu cu prestanță rece de document, ci cu tărie vie de document uman. Prima voluptate a călătorului, la sosirea în Ostrov, este să guste din răcoarea izvoarelor strecurate — și azi! — prin conducte romane. Conducele le găsești printre vii, prin livezi, ele sînt ici, lângă tine, nu trebuie să le cauți mult, te conduce la ele oricare ținc din sat. Copiii Ostrovului se adapă direct din sursă latină, ceea ce, iarăși, nu-i o metaforă, ci o realitate, ridicată aici la prestigiul unei metafore. La Oltina (vechea cetate romană Altinum) se găsea, mi s-a povestit, până nu demult, în biroul președintelui C.A.P.-ului, lângă un mănunchi decorativ de spice de grâu, un fragment de placă de teracotă cu profilul zeiței Demetra. Placa provenea, se pare, de la un altar ridicat în incinta cetății acum vreo două milenii. Între buchetul de spice, secretat de țărâni cooperatori, și placa romană cu profilul zeiței, legătura se stabilea de la sine. Aceste pământuri au fost cultivate din timpuri imemorabile, și, ca și la Ostrov, unde setea copiilor și a muncitorilor din vii se astimpără la conducta romană, aici, la Oltina, spicele de grâu cresc libere în incinta vechii cetăți, ca un semn al continuității istorice și ca simbol al rodniciei acestui sol.

Piatra de Dobrogea se folosește, de milenii, la construcții. Piatra de Dobrogea a dat, poate, cele mai somptuoase construcții ale acestui pământ, impresionante și prin proporții, dar mai ales prin unicitatea lor, prin raritatea lor nu numai în peisajele lumii, ci și în timp. Piatra de Dobrogea a dat edificiile litoralului, un monument sau un ansamblu de monumente pe care o țară, chiar și trăind exclusiv dintr-un țărâm de mare (ceea ce nu e cazul nostru, noi mai avînd și o Dunăre, mai avînd și niște Carpați), nu și le poate îngădui ușor, sau și le îngăduie, cînd și le îngăduie, doar o dată la niște veacuri. Piatra de Dobrogea a dat marele pod de la Giurgeni-Vadul Oii, unul din cele mai mari ale continentului și ale lumii, după ce dăduse mai înainte capodopera de la Cernavodă, podurile fiind, spun specialiștii, edificii ce se ridică tot așa, la un veac o dată sau la mai multe. La un veac o dată sau la mai multe se dislocă un munte de apă ca să extinză un port cum este cel al Constanței, ca să construiești un port cum este cel al Mangaliei.

Piatra de Dobrogea, purtînd pe fruntea-i caldă pecetea romanității, a străvechimii și a neîntreruperii noastre, a marilor împliniri ale prezentului, a facerii și prefacerii, a nașterii și renașterii, piatra de Dobrogea, prag teafăr la fereastra azurului mării și a dialogului nostru cu lumea și timpul, este un sacru altar al nostru, e un irepetabil al nostru, care ne face totuși nu închiși, ci deschiși spre lume, nu idolatri, ci doar mindri.

Visez un muzeu al pietrei de Dobrogea, cu fragmente și măturii ale civilizației sale de-a lungul evilor și mileniiilor, cu machete și documente — desigur, de piatră — prin care să ne plimbăm ca prin niște grădini hesperide ale legendelor noastre adevărate, auzînd, dinspre zare, sirenele navelor noului port al Callatisului și, desigur, bînd apă, cînd această plimbare prin timp obosește, din artere romane de țigla roșie, prin care țînesc fără istov, de două milenii, izvoare proaspete, izvoare vii.

ILIE PURCARU ■

SUB SEMNUL OMENIEI, AL ONOAREI ȘI DEMNITĂȚII SOCIALISTE

curajul de a fi țaran

Se numește Gheorghe Goina, este președintele CAP „Viața Nouă” din Sintana, județul Arad, și printre reporterii este la fel de cunoscut cum este Pitagora printre elevi. Mulți au auzit de el, puțini îl știu cu adevărat. Astăzi, cînd iubim cu toții și caii și oamenii, reporterii au descoperit că pe vremea cînd caii au fost iubiți mai puțin, perioada scurtă dar cu urmări tragice pentru destinul cabalinelor, Gheorghe Goina a salvat o întreagă herghelie, ascunzînd-o. Pentru noi, el este, și va rămîne în amintirea noastră, Eroul din Sintana, sau mai exact „cel cu caii”.

Ulterior, Gheorghe Goina s-a umplut de glorie pentru bărbăția cu care a apărat pămîntul și sănătatea spiritului țărănesc și în 1974 a fost distins cu înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste. Trei decenii de agricultură socialistă, cu dramaticele ei sedimentări și clarificări de conștiință, au avut, printre pionierii din frunte, pe țărânul din Sintana, cum se autodefineste chiar el. „Odată, istorisește, am primit ordin să ies la însămînțat. Nu era timpul potrivit și m-am opus. „E ordin”, mi s-a spus. „Cel care a dat ordinul, i-am explicat eu, a crezut că se adresează unor oameni cu capul pe umeri, care se pot descurca de la caz la caz”. „N-o să dormi acasă diseară”, m-a amenințat. „Asta va fi fața ta de eroism”, i-am rîs în nas și el mi-a spus că da, dacă nu înțeleg de bunăvoie și mă țin de sabotaje, da! — asta va fi fața lui de eroism și pînă la urmă am ieșit, am ieșit și ca să le dovedesc faptul că n-au avut dreptate. În primăvară, cînd de pe lotul respectiv n-a ieșit nimic, m-am dus la el și i-am spus: „ei, ce zici?” A ridicat din umeri și a spus: „Și eu am primit ordin de la altcineva”. Las, zic. Las, confirmă Gheorghe Goina. Apropo, îi spun, ce e curajul în agricultură? Zice: Să gindești. Zic: Și? O, ride, e foarte mult și foarte greu. Și foarte riscant. Prin '57 treaba nu mai mergea în nici un fel. Adică mergea, dar mergea prost. Trebuiau găsite alte forme de cointerese a țărânului, care să reziste concurenței industriei și mi-a venit atunci în cap un lucru pe care nu l-am definit nicicum dar care, în realitate, nu era altceva decît acordul individual. Instructorul care răspundea de noi m-a amenințat că mă exclud din partid pentru denaturarea relațiilor socialiste din agricultură și poate chiar m-ar fi exclus dacă n-ar fi urmat imediat Consfătuirea de la Constanța care a legiferat acordul, iar eu am fost lăudat. Zic: De atunci ați mai fost amenințat? Nu, zice, azi nu se mai lucrează cu amenințări. Un comunist de astăzi, zic, cu ce se confruntă în agricultură? Tot cu birocrații! Da, toț cu birocrații, dar de un alt tip. De un tip nou, glumesc. Nu, zice, tipul e vechi. Birocrații din agricultură și nu numai din agricultură nu se mai bat cu pumnul în piept, sînt ca să zic așa „raționaliști”. Cum ați spus? Cum ați auzit: „raționaliști”, între ghilimele, bineînțeles, fac adică pe raționaliști. Recent i-am scris unui cunoscut de-al meu cu funcție mare și i-am descris o situație foarte proastă, în legătură cu mașinile de la SMA. El a trimis scrisoarea mea la trust, de la trust a ajuns la SMA, aici s-a întocmit răspunsul, foarte „documentat”, scrisoarea a urmat calea inversă pînă la mine. I-am scris o altă scrisoare în care i-am explicat mai lămurit că nu justificări doream eu de la el, ci măsuri. Cu justificări nu poți hrăni clasa muncitoare. Justificările sînt pentru voi, i-am scris. Eu ți-am descris situația reală ca să m-ajuti s-o îndreptăm, nu ca să mi-o explici... Abia atunci a trimis o comisie de anchetă care, la fața locului, a constatat exact ceea ce îi scrisesem eu cu cîteva luni în urmă. Membrii comisiei s-au mirat și ei că asemenea fiare vechi nu fuseseră mai de mult casate și l-au criticat pe director. Atunci directorul a scos niște hîrtii dintr-un sertar, cereri prin care el solicita casarea mașinilor de mai mulți ani, iar cel care semnase negativ era tocmai șeful comisiei de anchetă. Ce zici de asta? Curată birocrație! Ce o generează? Sînt mai multe cauze, zice. N-ar fi bine să le iau pe rînd? Zic: Vă rog. Unu, zice, momentele „intercoop”. Astea ce sînt?, întreb. Că-

răușii care duc de la noi sus hîrțile pe care le facem noi, aici jos, și ne aduc nouă de sus hîrțile care se fac acolo. Sînt mulți și practic nu pot ajuta în nici un fel să crească griul mai mult. Zic: Asta a fost unu. Doi, zice, ar fi rigiditatea unor directori de la direcțiile agricole. Cînd am început să facem agricultură socialistă în tot județul erau mai puțini agronomi decît avem acum numai la un CAP. Ce este un agronom? Hm, zice. Un agronom, continuă, este o investiție a statului, o investiție pentru obținerea unei competențe, iar rezultatul ei nu poate fi decît un om competent. Un inginer este o investiție de competență, doi ingineri două investiții și așa mai departe. Unii directori se comportă însă de parcă aceștia nici n-ar exista. Îi ignorează. Li se interzice, practic, orice fel de inițiativă. Îi obligă pe toți să judece cu capul directorului, în timp ce sus, unde se întocmește planul la capitolul dotări figurează mult mai multe capete de ingineri. Centralizarea excesivă duce la risipă, după cum vedeți, și risipa trebuie să se resimtă undeva. Unde se resimte risipa? Rîd și zic: Unde? Zice: Nu rideți. Risipa se resimte pe piață. Ne-am strîns curelele și ne-am propus să facem grajduri moderne. Un proiect de grajd costă mai multe milioane. Au venit mai mulți specialiști și ne-au propus proiectul tip. Am fost la cîteva ferme ca să ne convingem la fața locului de eficiența lor. Am ieșit de acolo amețiți de mirosul de amoniac și mi-am amintit de gluma aceea unde cineva întreabă dacă un cîine se poate îmbolnăvi de astenie și i se răspunde că poate, cu condiția să i se asigure condiții ome-nești de trai. Lăsînd gluma la o parte, am refuzat proiectul. Mai precis, am fost de acord cu el, dar cu unele modificări care țineau de bunul simț, de simțul nostru de țărani care ne naștem și trăim în mijlocul animalelor. „N-o să fie de acord banca”, ni s-a spus: „Banca-i la București și noi rămînem cu grajdurile aici, construite din banii noștri”. Dar n-am reușit să-i înduplecăm. Ziceau că ei au fost și în străinătate și acolo tot la fel se construiesc grajdurile. „Poate v-a scăpat un amănunt”, am remarcat eu și ei s-au supărat și au spus că proiectul acela așa a fost aprobat, că a costat bani, iar eu m-am supărat și eu la rîndul meu și le-am spus că nu mă interesează, că nu sînt obligat să plătesc oalele sparte ale nu știu cui. Cine le-a greșit să plătească și oricum n-are rost să pierdem în continuare banii numai pentru că așa s-a aprobat. Asta a fost doi, zic. Trei, zice, ar fi faptul că tovarășii din industrie sînt departe de noi. Asta e ceva nou? Nu, nu e ceva nou, zice. Tovarășul Ceaușescu a spus demult că țărânul trebuie să fie multilateral pregătit în vederea transformării lui în tehnician. Cum să devină tehnician dacă industria nu produce tehnica individuală cu care să-l dotăm? De pildă: de cîva timp ne-au invadat, pe noi și pe alții, omizile și alți dăunători. Chemăm organele fitosanitare și ele vin cînd au timp, nu cînd avem nevoie. Și cînd vin, vin în grabă, au normă, și dacă nu ești atent îți varsa soluția în șanț și au plecat. Nu-i o treabă. Nu-i o treabă, zic. Asta a fost punctul trei. Care e patru? Pentru patru, zice, vedeți punctul unu. Mintea dacă ar crește pe cîmp toate oile ar fi deștepte. Dar nu de minte e vorba, ci de educație. În agricultură educația nu se poate face decît prin muncă și prin muncă eu înțeleg munca productivă, munca la cîmp, legată de cîmp și în apropierea cîmpului. Prea sînt mulți căraușii care fac legătura cu organele de decizie. Inginerii trebuie să lucreze în agricultură nemijlocit. Repet, nici o treaptă de-asta intermediară nu poate să facă să crească griul mai repede și mai înalt. Avem mij de ingineri agronomi și avem mașini și vom avea și mai multe mașini. Asta-i agricultura modernă. Unii o înțeleg altfel. De pildă, recent, primesc un ordin ca toți cei șapte tehnicieni ai noștri să meargă la Pecica la instructori. Vasăzică am stat toată iarna așteptînd timpul frumos ca să ieșim pe cîmp, vine timpul frumos, ne pregătim să ieșim la cîmp, dar chiar acum cineva se trezește că nu și-a făcut planul de instructaj și-mi cheamă tehnicienii la Pecica. Nu rideți. Chiar așa a fost. Vă cred, zic, cu caii cum a fost? Care cai? Cu caii pe care i-ați ascuns. A, zice, atunci demult. De fapt, nu caii am vrut să-i salvez, ci pămîntul. Aia care a ordonat să dăm caii, în primăvară ar fi ordonat să ieșim la arat. Cu ce? Curajul de a gîndi, zic. Curajul de a fi țaran, zice.

NICOLAE CRISTACHE ■

primăvara muncii

(Urmare din pag. 1)

știm că va fi așa. Meteorologia socială, știința prevederii mersului fenomenelor sociale ale acelor fenomene care decid soarta omului și a societății, și-a găsit — pentru prima oară în istoria României — un titular, un sediu de concepție fermă și de prospecție științifică, temerară și novatoare, care este Partidul Comunist Român. La 55 de ani de existență ai partidului — pe care îi vom sărbători în aceste zile de mai — se poate vedea, limpede, elocvent, de către oricine și de oriunde, că toate punctele fundamentale ale programului său, toate marile sale previ-

ziuni s-au împlinit în fapt. Ele s-au împlinit în realitatea politică, economică și socială a României de azi, țară a muncii, a dreptei răsplate a muncii, țară independentă și suverană, membră activă a familiei popoarelor socialiste, contribuind, prin propriu-i efort de creație și prin demersul politic lucid în marile probleme ale contemporaneității, la întărirea unității muncitoare a lumii, la triumful forțelor păcii și progresului.

Raportăm, de 1 Mai, partidului, secretarului său general, tovarășului Nicolae Ceaușescu, mersul bun al primăverii noastre sociale, al acestui tumultuos anotimp al efortului și creației, în al cărui pămînt fertil am îngropat și creștem sămînța de aur a viitorului.

Răsaduri

în acțiune

un funcționar

De obicei, ziaristii se cam fereșc să aleagă drept eroi ai reportajelor lor pe funcționari, intrucit li se pare mai palpitantă, mai încărcată de semnificații activitatea, să spunem, a unui monitor de linii de înaltă tensiune sau a unui artificier în măruntăie pământului. Dar există funcționari și funcționari, tot așa cum, dealtfel, există strungari și strungari. Ceea ce contează sînt caracterele personalității.

Vă voi povesti despre Nicolae Toma, un funcționar despre care am aflat întâmplător la întreprinderea de pompe București. Poartă o titulatură cam pompoasă, „șef al serviciului administrativ”, deși în fapt lucrează, și se zbate mai mult de unul singur.

Îl vezi pretutindeni în întreprindere, șapte zile pe săptămînă — ne-au spus muncitorii — în toate atelierelor, pe toate aleile; aproape că-ți lasă impresia că se află concomitent în două locuri. „E corp comun cu uzina!” Ce nobil sună această caracterizare dată de tovarășii săi. Și ei sînt mii.

Trebuie plantat un gard viu în fața pavilionului administrativ? Toma. Confiere în fața halei de strungărie? Toma se îngrijește de îngrășămintele de la „Horticola”. S-a terminat detergenții la căminul de nefamiliști? Aleargă Toma. Veți replica: ce mare minunăție? Asta-i munca, pentru ea e plătit, își vede omul de treaba lui. Tocmai asta-i, că nu-și vede numai de treaba lui, fiindcă se consideră „corp comun cu uzina” și se simte dator să dea tuturor o mină de ajutor.

Deunăzi s-au strîns zece vagoane de șpan în curtea întreprinderii. Toma s-a zbatut și, într-o săptămînă, cele zece vagoane se aflau la Reșița. Se adunase și un morman de fiare vechi, sîrmă, tablă, înalt cit o casă, provenit de la demolările din incinta întreprinderii. Toma s-a amestecat, și fiarele vechi și-au găsit întrebuintarea la turnătorie și la unitățile de colectare.

De 20 de ani Nicolae Toma e funcționar. Acum a ajuns un mic șef, dar tot funcționar se cheamă că e, un slujbaş care nu-și face decît datoria. E mult? E puțin?

Am fost rugați de muncitorii: „Scrieți despre el, toți se vor bucura. De oameni ca el avem nevoie”.

LIONEL NIȚESCU ■

omul — măsura lucrurilor

Vechea maximă „Omul, măsură a tuturor lucrurilor” nu și-a pierdut nici în prezent valabilitatea și veridicitatea, ba mai mult, revoluția socialistă, înfăptuită de omul socialist, a demonstrat acest adevăr pe fundamentul lui cel mai larg.

E firesc ca un proces de transformare atît de profund să presupună o tot atît de profundă transformare a omului însuși, a societății umane. Pentru a demonstra aceasta, nu e necesară o investigație prea îndelungată; poporul român, toată suflarea care trăiește în patria noastră socialistă, sînt dovezile cele mai concludente ale faptului că această „măsură a tuturor lucrurilor” este într-adevăr omul.

Exemple? Trei comuniști bănăjeni pentru care reputația locului natal este un lucru sfînt: Petre Milităroiu (Lovrin), Willy Heinz (Teremia Mare), Velimir Rancov (Variaș). Trei primari cu stagiu la cirna unor comune cu aspect urban. Trei prieteni care își spun cu stimă „servus colega” și trag zdravăn cu un tact bine calculat în interesul obștii pe care o conduc. Trei pionieri ai noului, despre care pe bună dreptate se spune „că le fată mintea”.

Deci: trei „măsuri ale lucrurilor” decise să ducă orașul în sat, cum foarte plastic s-a exprimat Willy Heinz, omul la a cărui inițiativă s-a creat cu ani în urmă în feritul șes al Banatului prima rețea de apă potabilă. (Știu acest lucru, deoarece tinărul primar s-a adresat pe atunci

gazetei, la care lucram, cu rugămintea de a-l ajuta în procurarea urgentă a unei documentații tehnice pentru un sistem de hidrofoare, care să stea la baza primei rețele de apă potabilă într-o așezare rurală din vestul țării.)

Și azi la Teremia Mare, localitate cu tradiții în viticultură, nu curge numai vinul alb de Teremia, ci și apa pompată de „hidrofoarele lui Willy”. Da, apă potabilă și sute de băi în casele locuitorilor din Lovrin, Variaș și Teremia Mare. Început de canalizare în mediul rural, supermagazine, à la oraș și bazine de înot cu dimensiuni olimpice, dispensare ultramoderne, numai tro-tuare pavate sau asfaltate, parcuri, zone verzi și flori, terenuri de tenis, handbal și fotbal, sere industriale și o mare de solarii, fiecare unitate economică — I.A.S., S.M.A., C.A.P. — decorată cu titlul de Erou al Muncii Socialiste sau diferite ordine și medalii...

Acesta este de fapt epilogul preocupărilor unui trio care și-a propus ca țel să aducă orașul în sat, să transforme sistematic dar radical, spre binele tuturor, viața concetățenilor cu care conviețuiesc și pe care-i mobilizează prin inițiativă și exemplu personal, cu care au împărțit și împart binele și răul.

Și acest bine începe să devină cotidian. La Lovrin, la Teremia Mare, la Variaș, pretutindeni în patria noastră, unde oamenii, aceste măsuri sensibile ale tuturor lucrurilor, vorbesc limbajul comun al muncii, dobîndit împreună în decurs de secole, ale unei munci cirmuite, în zilele noastre, magistral, de partidul clasei muncitoare.

NIKOLAUS BERWANGER ■

singura soluție era să găsească o soluție

La început, prin decembrie 1972, cînd a încercat să facă prima sită adaptată noului procedeu, toată suflarea uzinei, am înțeles de la dînsa, s-a mirat că o fetiță, avea pe atunci numai vreo douăzeci și cinci de ani, s-a pornit să răstoarne lumea și să descopere ceea ce alții, ingineri și meșteri cu multă știință de carte și multă meserie, nu s-au gândit să facă. S-a mirat lumea, dar Ofelia Pîntea a găsit sprijin suficient să continue lucrarea, chiar dacă prima sită n-a ieșit. Încercarea investită în ea s-a clatinat, dar directorul unității, inginerul Gheorghe Timiș, i-a lăsat în continuare mină liberă. La rîndul ei Ofelia Pîntea n-a dezarmat. A continuat să isco-dească și să studieze, ironizată de mulți și ajutată de puțini, între care de ingineria Maria Roșu. Visa la un procedeu pentru obținerea masei ceramice conform căruia să creeze o varietate extinsă de nuanțe ale aceleiași culori.

A urmat o specializare la București, la Institutul de cercetări poligrafice, procedeul gîndit de tinăra laborantă din Cluj-Napoca apropiind de fapt ceramica de poligrafie și punînd la dispoziția primei, citeva metode și procedee specifice celei de-a doua discipline. Cînd credea că totul e pregătit pentru reușită, o reușită pentru care asudase nopți și zile în șir, a venit un nou eșec. Centrala materialelor de construcții, al cărei director general, Marta Romul, a intuit, se pare, din prima clipă importanța economică a aplicării noului procedeu, a înaintat întreprinderii prima comandă pentru producție și probele n-au ieșit. I s-a repropus atunci o delegație la București, așezîndu-i-se în față argumentul că invențiile nu fac față strict din programul de lucru și că, de fapt, atribuțiile sale sînt altele, cele asupra cărora ar trebui să se aplece cu mai multă atenție, lăsînd bazaconiile și preocupările nelegate de obligațiile profesionale imediate.

A lăsat bazaconiile, dar n-a lăsat munca și cercetarea. A plîns, recunoaște, dar n-a dat înapoi, ci s-a concentrat asupra studiului, izbutînd, să închege invenția anunțată, îmbunătățire a procedeelelor actuale care ar urma să aducă, după un calcul preliminar și aproximativ, o economie de vreo opt sute de mii de lei într-un an, prin reducerea, în primul rînd, a importurilor de coloranți.

Laborantă la întreprinderea pentru produse din ceramică fină pentru construc-

ții din Cluj-Napoca, Ofelia Pîntea se ocupă, de fapt, de creație, mărturie pentru această afirmație sînd contribuțiile sale, în cadrul unui colectiv mai larg, la EREN-1974 și la diferite expoziții internaționale organizate de-a lungul și de-a latul lumii, de la Beirut la Moscova și de la Tel Aviv la Hanovra, standuri care au adus sub ochii vizitatorilor rezultatul imaginației și muncii ceramiștilor clujeni.

Avînd în spate acumulările din liceul de artă plastică și experiența din un stagiu scurt petrecut în poligrafie, Ofelia Pîntea, reîntoarsă pe malurile Someșului, a zăbovit asupra creării de noi modele de faianță, insistînd asupra culorii, considerînd că, așa cum ne-a mărturisit zilele trecute, nimic nu bucură mai mult sufletul decît culorile pure, pe care le-a deprins în Sighișoara natală, oraș pe care-l iubește pentru cromatismul său minunat și unde crede că a absolvit numai și plimbîndu-se pe străzi, cu ochii larg deschiși, cea mai bună școală a culorii.

Ca să respectăm adevărul și ca să revenim, a primit în toată această perioadă de multe căutări și de mult zăbucium nu numai critici, ultimele dintre ele auzite, recent, într-o sesiune de U.T.C., organizație în cadrul căreia Ofelia Pîntea face parte din Biroul pe întreprindere, nu numai critici, cum spuneam, ci și o răsplătă bănească. Și-a cumpărat din bani mai multe cărți de artă, intenționînd dînsa să dea examen chiar în vară la design, ceva îmbrăcăminte și un pled, dar n-au bucurat-o atît banii, cît atenția ce i-a fost acordată, ca o recompensă a perseverenței sale și ca o recunoaștere a activității sale depusa, cum zice, nu spre binele sau, ci spre binele produsei și al fabricii în care lucrează.

Munca și realizările Ofeliei Pîntea, ajunsă azi abia la douăzeci și nouă de ani, demonstrează pasiune și pricepere, invenția ei deschizînd dacă nu un drum, măcar o potecă, la capătul căreia stau mărturie sutele de mii de lei economie și reducerea importurilor.

Pentru toate aceste împliniri, tinăra laborantă din Cluj-Napoca merită felicitări. Pentru perseverența ei, pentru spiritul revoluționar propriu tineretului nostru de la care nu s-a abătut în ciuda numeroaselor obstacole, pentru inteligența și puterea ei de muncă.

EMIL NEGOIȚA ■

BIOGRAFIA UNUI OM AL MUNCII

pentru un aviator toate plecările sînt la fel. numai întoarcerile contează (2)

— Am o problemă, stimate Stelian Popescu. Problema este că nu pot discuta despre anii formației dv. ca pilot fără să nu fiu tentat să vă adresez o serie de întrebări despre anii dv. de azi. Teri noapte ați fost plecat la Rennes și a trebuit să aminiți întîlnirea pe care ne-o propusesem; peste citeva ore zburăți spre Golful Persic și iarăși nu știu cum ne vom întîlni. În schimbul atîtor nesiguranțe, spuneți-mi ceva sigur. De pildă, pe cite aeroporturi ați aterizat?

— Dacă e vorba de aeroporturi străine, atunci pe 110. Multe, din toată lumea. Dacă e vorba de cele românești, pe toate. Numai că e o chestie cu aterizatul acestuia, fiindcă știu unde bateți. Pe aeroportul din Frankfurt, bunăoară, am fost de 40 sau 50 de ori. În oraș, însă, niciodată. Traficul e atît de intens și de bine controlat de computere încît cum ai sosit, gata, te alimentează și decolezi. Totuși, lumea am văzut-o și încă bine. Cunosce în detaliu vreo 30 de orașe ale globului nostru pămîntesc. Îndrăznesc să zic că m-a interesat să-mi cunosc în detaliu planeta. Urmăresc mereu pe hartă locurile pe unde trec. Una e planeta din hărți, alta privită de sus.

— De fapt, tot țiruri, tot aglomerări urbane, tot munți.

— Ei, nu-i chiar așa. Mergi ore întregi deasupra unei țări și nu vezi decît geana unui foc prin pădure pe sute de km pătrați. Iar pe cerul altor țări zbori de parcă jos ar fi mare carnaval. Într-un loc e prea multă lumină, în altul deloc. Se mai întîmplă că zburînd ziua să ai impresia că orașul spre care te îndrepti prima oară este un oraș obișnuit. Ce surprize mari poate să-ți ofere un aeroport după ce ai aterizat pe 100 de aeroporturi? Și iată trista surpriză: pe pista de aterizare apar grupuri de copii flămînzii, veniți să culegă lăcusele lovite de avion. Oriunde vad foame imi amintesc de tinerețea mea. Spuneam că am făcut școala de ofițeri de aviație între anii 1944—1946. La 1 iulie 1946 eram sublocotenent. Ca pilot întreg m-am format însă în următorii ani, în niște condiții foarte grele. Baza materială a aviației era cam sărăcuță. Pentru fiecare zbor era nevoie de o groază de aprobări. Neavînd o perspectivă limpede, o parte din colegi s-au îndreptat spre alte profesii. Mai tirziu, au revenit la aviație. Una peste alta, însă, ies la pensie ca piloți numai vreo șase. Activi mai sîntem 3. Numai 3 din 45! La 29 noiembrie 1975 promoția noastră s-a întîlnit după trei decenii de viață lungă și plină de neprevăzut. Au lipsit la apel numai 4. Morți la datorie, dar nu în cursă cu pasageri la bord.

— Fără să fiu cinic, consider că pierderile promoției dv. nu-s prea mari. Sînt atîtea profesii cumsecade, în care procentul celor trecuți din această lume e mai însemnat, încît încep să cred că profesia de pilot de aviație e lipsită realmente de risc.

— Există statistici care spun că numărul celor morți în accidente de avion — considerînd în calcul distanțele parcurse — este categoric sub numărul celor dispăruți în accidente de rutiere, de vapor sau de tren. N-a fost întotdeauna așa, e drept, dar sînt ani mulți de-acum de cînd zborul cu avionul e o treabă de rutină. În 1948—'49 nu era deloc simplu să fii pilot. Doi colegi de-a mei au căzut pentru că nu primeam o alimentație corespunzătoare. Erau ani de foamete. Dimineața beam o cafea de seară, la prînz mîncam arpacas cu piine iar seara fasole. Luni la rînd același meniu. Era sărăcie în toată țara, știam asta și nu ne plîngeam. În zbor consumul nervos e foarte mare. Trebuie să duci o viață echilibrată și să te alimentezi sănătos și eu metodă. Mai țin minte și acum ce frenezie ne-a prîncind, primînd zece piini peste rație, am mîncat pe săturate. Mîncam piinea ca pe o prăjitură. În 1949 situația s-a redresat. Oricum, știu precis că am învățat meseria ducînd două-trei ierni fără pic de foc în sobă. Toată asta m-au făcut să țin cu dinții la profesia mea. Cît despre viața, propriu zisă, nici o complicație. Aveam două valize și un aparat de radio. Din 1946 și pînă în 1952, an în care am absolvit cursurile Academiei militare și m-am și căsătorit, m-am mutat de 15 ori. La absolvire eram locotenent major și m-am trezit numit într-un post atît de mare, încît nici azi nu pricep cum a fost. Tata, săracul, n-a ajuns pe scara șefiei decît șef de gară. Eu vroiam să zbor, însă tot timpul nimeream în alte locuri.

— Ce fel e viața unei soții de pilot?

— Afară de faptul că nu știe niciodată ce program are soțul ei de la o zi la alta, viața unei soții de pilot este cit se poate de obișnuită. Avem doi copii mari. Băiatul e militar în termen, fata lucrează la turnul de control al aeroportului Otopeni. E controlor de trafic și foarte adesea dirijează zborul tatălui ei.

— Ea a dorit să lucreze la turnul de control sau ați încurajat-o dv. tot spre aviație?

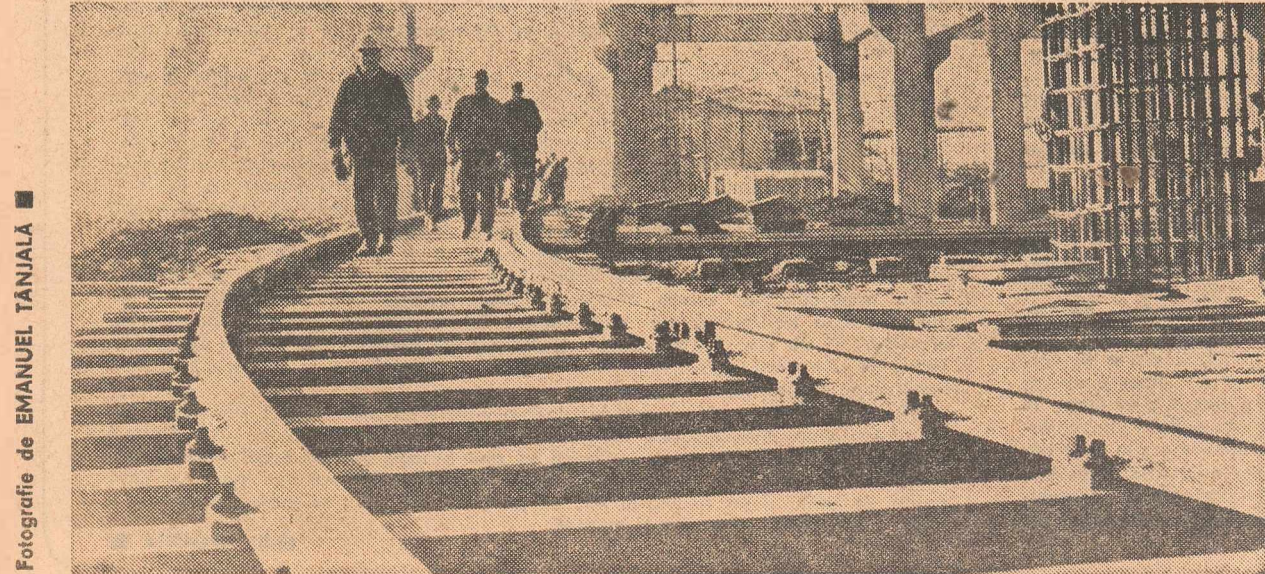
— Ce mi-am dorit eu de la meserie a fost următorul lucru: să fiu atît de util într-un domeniu încît să se poată spune „dacă e Popescu acolo, e cazul să fim liniștiți. El știe ce are de făcut”. Pe copiii mei îi încurajez, într-adevăr, să gindească la fel ca mine. Locul unde vor munci și-l aleg singuri.

— Mulți tineri visează să fie piloți. Mai cu seamă piloți pe trasee internaționale. Nu știu exact cit e de invidiat viața dv. de pilot dar știu că, în general, poartă o aureolă. Știți doar cum este: o plecare înfierbîntă repede mințile.

— Plecările astea... Eu am sentimentul că plec undeva numai cînd mă urc în autobuz, ca să ajung la aeroport sau cînd mă așez la volanul mașinii mele ca să mă îndrept, firește, tot spre aeroport. Aici, în mașină, am sentimentul plecării. În rest, fie Amsterdam fie București, pentru noi e cam același lucru: o decolare, un zbor ca la carte, o aterizare. Am însă întotdeauna sentimentul întoarcerii. Aștept să revin acasă, între ai mei. Întoarcerea este un fapt mai important decît plecarea. Poate s-o spună chiar și un pilot tinăr.

(Va urma)

TUDOR OCTAVIAN ■

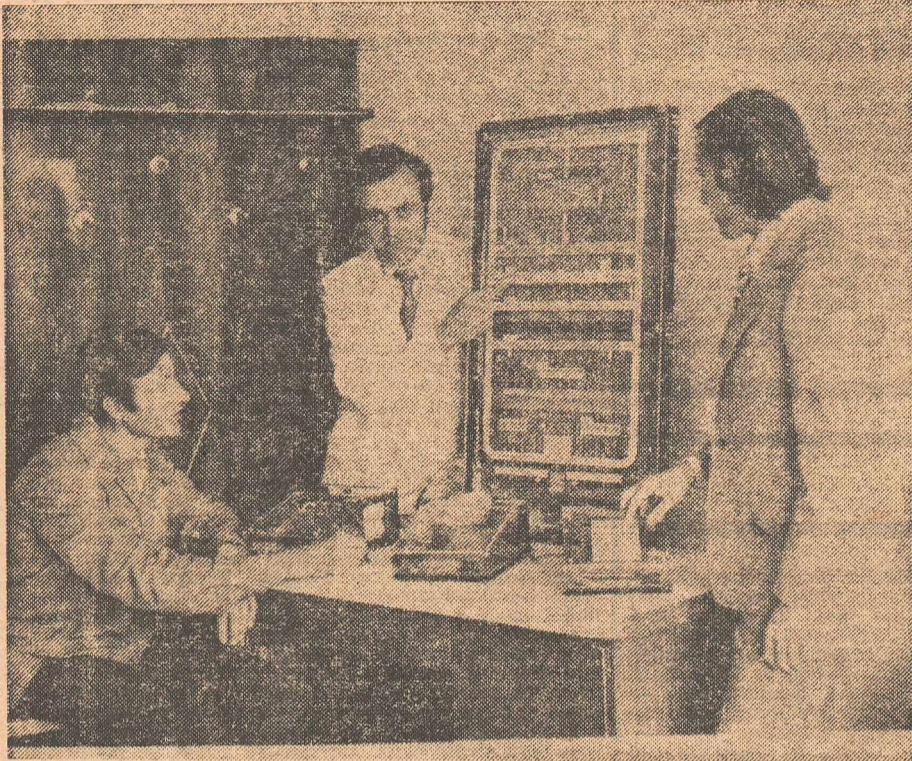

Fotografie de EMANUEL TANJALA ■

Inteligența românească în acțiune

cadic, sau demistificarea calculatorului

În viitorul deloc prea depărtat, se apreciază de către specialiști, adică în jurul anului 2000 sau chiar mai devreme, fiecare locuitor al unei țări cât de cât dezvoltate va ști să lucreze cu un mini-calculator, să-i spunem așa, adică să programeze și să „asculte” un utilaj care va fi în stare să-i furnizeze informații extrem de diverse — de la starea timpului la ultimele rezultate sportive, de la calcularea traseului optim dintre două puncte aflate într-o aglomerație urbană la rețete a foarte multor feluri de mâncare, apoi cu privire la posibilitățile de rezervare automată de bilete de spectacol, bilete de tratament și odihnă, locuri de cazare în hoteluri și cabane și cite și mai cite, toate aceste operațiuni durând bineînțeles cel mult câteva minute. Astfel de utilaje, să le spunem în continuare mini-calculatoare, ar urma să fie plasate aproape peste tot acolo unde oa-

menii își desfășoară activitatea, fie ea productivă sau casnică (în fiecare birou, pe telefonul de acasă, la bucătărie, la bordul mașini etc.), fiind însă legate prin comenzi de unde radio sau prin cablu de un calculator mare, în fapt adevărata bancă de date, un fel de centrală de zonă la care se vor afla conectate toate mini-calculatoarele individuale. În momentul de față spectaculoasa tehnică de calcul a secolului XX se află într-o nouă revoluție, generată de apariția elementelor numite micro-procesoare, nu mai mari decât un simplu buton de manșetă, care însă sînt în stare să efectueze o jumătate de milion de operații pe minut, cu o sută de tipuri de instrucțiuni diferite fiecare. Prețul lor nu este mare, este chiar ieftin în comparație cu adevărata revoluție pe care sînt pe cale să o producă în calculatoare — de unde și foarte optimiste previziuni amintite mai sus, cele în legătură cu pătrunderea calculatorului în toate colțurile vieții noastre și a tehnicii de calcul în bagajul obligatoriu al oricărui cetățean modern. Sintem noi însă pregătiți pentru a primi și intra într-o astfel de „revoluție”? „Pentru mine este foarte clar, spune Ioan Munteanu, că oamenii trebuie pregătiți încă de pe acum. Măcar primii pași trebuie învățați din timp, pentru ca noutatea să nu ne găsească complet nepregătiți, dezorientați. Și nu e greu, vă rog să mă credeți. Dacă ați avea puțin timp la dispoziție, eu pe dumneavoastră în vreo două ore v-aș învăța cum se programează un calculator. Apoi, sînt sigur, altfel ați înțelege și ați privi lucrurile!”

Pînă una, alta este bine să facem cunoștință cu CADIC, adică cel mai important brevet de invenție al inginerului Ioan Munteanu. CADIC, sau calculatorul didactic, a fost

conceput la Timișoara de un colectiv condus de inginerii I. Munteanu, N. Petri și tehnicianul M. Possmayer — reprezentînd un utilaj de calcul prototip de laborator, realizat cu scopul de a se pune la îndemîna învățămîntului de toate gradele un material didactic activ, cu ajutorul căruia cei interesați să poată face tocmai acei primi pași, de care vorbeam mai sus, în tehnica programării și a funcționării unui sistem de calcul, chiar fără cunoștințe prealabile de strictă specialitate. Piesa sa principală s-ar asemăna al naibii de mult cu o tăblie de masă, e drept din sticlă și așezată în picioare, bineînțeles dacă n-ar poseda atîtea becuțe, circuite, butoane și ferite. În afară de unitatea centrală mai există și trei unități periferice (tastatura pentru introducerea datelor, imprimanta pentru extragerea rezultatelor și sursa de alimentare), toate legate prin cabluri de unitatea principală, și avînd mecanisme a căror cutie de protecție exterioară e tot din sticlă, desigur pentru ușurarea urmării „pe viu” a proceselor care se desfășoară la fața locului. Reporterul a ascultat cu cea mai mare atenție explicațiile „ca pe bandă” rostite de inginerul Munteanu, ba chiar a și înțeles o mulțime de lucruri, pe care însă n-are desigur rost să le înșiruie aici. Mai importante sînt desigur aprecierile obținute de CADIC în vara anului trecut, cu ocazia Expoziției internaționale „WORLDCOMP '76” care s-a ținut la București. Cum „Worldcomp” înseamnă ceva aproape de „lumea computerelor”, este de la sine înțeles că la numita expoziție s-au prezentat sisteme de calcul, prototipuri și tot felul de utilaje ale tehnicii de calcul din lumea întreagă. O mulțime de specialiști, dintre cei nu numai severi cit și cu adevărat pertinenți în meserie, au avut aprecieri excelente la adresa calculatorului didactic românesc. Vom cita cîteva dintre aceste aprecieri: „Am asistat la o interesantă și bine documentată expunere cu privire la funcționarea acestei atractive mașini pentru învățarea operațiilor de bază ale computerului. Aș dori ca asemenea mașini să existe și pe piața mondială. Ele sînt îngrozitor de necesare!” (Bruce Batchelor, Universitatea din Southampton, Anglia); „Computerul etalat de către dr. Munteanu este foarte impresionant și îi doresc un frumos succes” (M.D. Zajicek, Universitatea Hadassah, Israel); „Am văzut ceva foarte interesant, cu excelente calități pentru învățare” (Istvan Odor, șef de departament, Institutul de informatică din Budapesta); „Realizare valoroasă, care poate fi un excelent instrument de instruire pentru marea masă a studenților, elevilor și tuturor celor care astăzi încearcă să se apropie de dificilul domeniu al informaticii. Nădăjduiesc că forurile competente vor aviza favorabil producerea în serie a acestui original material didactic, care n-ar trebui să lipsească din dotarea nici unui laborator de informatică” (ing. Vl. Dumitrescu, Laboratorul Catedrei de cibernetică economică, A.S.E.); „Am fost favorabil impresionat de demonstrația efectuată la calculatorul CADIC — este o mașină cu o mulțime de lumini, becuțe etc., care fac ca munca didactică printre elevi să devină mai interesantă. Respectele mele celor care au creat asemenea mașină” (Jorge Solis Tovar, director al Centrului de calcul de la Universitatea catolică din Lima, Peru); „Un mare pas pe linia efortului pentru învățarea dirijată și continuă perfecționare a noilor cadre ale informaticii. Cîte posibilități deschide utilizarea și difuzarea aparatului pentru această disciplină a secolului XX I” (Santiago Vilsener, profesor la Universitatea tehnologică din Buenos Aires); „Consider realizarea colectivului de specialiști ai I.I.R.U.C. Banat ca fiind excepțională, din toate punctele de vedere. Este o exprimare deosebită a inteligenței românești în acest domeniu. Așteptăm producția în serie a calculatorului CADIC” (G. Grama, director al Centrului de calcul al M.I.U.); „Este o realizare deosebită și trebuie să nu lipsească din nici o unitate de învățămînt la care informatica este prezentă (facultăți, școli postliceale, licee de specialitate). Utilitatea lui ca material didactic este deosebit de importantă atît pentru partea de hardware cit și pentru software, atunci cînd se fac primii pași” (Stelian Niculescu, matematician la I.C.I.); „Considerăm acest produs de concepție românească un material didactic foarte util învățămîntului de informatică din România. Ca urmare, Institutul central pentru conducere și informatică este interesat în realizarea unei producții de serie și achiziționarea unui număr de 20 exemplare în prima fază” (Mihai Dumitrescu, sectorul de formare și perfecționare de cadre pentru informatică din I.C.I.); „Multe felicitări colectivului condus de inginerul Ioan Munteanu, care din nou a făcut o treabă foarte bună” (Rolf Dolina, director de marketing al firmei Equipex, Viena); „Recomand călduros constituirea cadrului necesar producerii în serie a lui CADIC, foarte necesar mai ales în producția de cadre. Evident, institutul nostru este gata să absoarbă un număr corespunzător de asemenea echipamente” (Profesor dr. ing. Mircea Petrescu, prorector al Institutului politehnic — București)... Cu scuzele de rigoare, încheiem aici lista cu precizarea că ea ar mai fi putut însă continua!

DUMITRU GRAUR ■

ce mai face doctorul Vasile Boici?

N-o duce prea bine cu sănătatea. A scăpat, grație medicamentului pe care l-a inventat și l-a botezat cu numele său, de reumatismele căpătate devreme, dar n-a scăpat de o insuficiență cardiacă. Are tensiune oscilantă și nu se simte, de cîteva săptămîni, în apele sale, un bloc atrio-ventricular, capabil să sperie orice bolnav de inimă, neimpiedicîndu-l însă să lucreze.

La Centrul experimental de la Timișoara, unde l-am aflat, bolnavii nu mai vin parcă la fel de mulți ca altădată, principala explicație fiind legată de apariția Boicilului în farmacii și de folosirea lui în spitale. Nu mai vin, cum ziceam, așa de mulți ca în urmă cu un an-doi, dar asta nu înseamnă că numărul pacienților atrași la Timișoara de renumele medicului și medicamentului nu depășește considerabil puterea Centrului de a satisface toate cerințele. Doctorul Boici și colaboratorii săi au la dispoziție 20 de paturi pentru spitalizare. În medie, în 1976, bolnavii de reumatism care au deschis ușa Centrului experimental au depășit cifra 40 pe zi. Marea lor majoritate au fost români, dar continuă să sosească și pacienți din străinătate. După scriptele, ținute cu rigurozitate, ale Policlinicii Văcărescu din Timișoara, în ziua documentării noastre apelaseră la Boicil 3 bolnavi din Iugoslavia și 2 din Israel.

Mai mult bolnav decît sănătos, Vasile Boici a circulat mai puțin în vremea din urmă. Chemat de Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, for în subordinea căruia a intrat cercetarea cit mai amănunțită a medicamentului numit Boicil forte, medicul timișorean s-a deplasat nu demult la București. Tot în interesul medicamentului, adică în interesul miilor de bolnavi dornici să urmeze tratamentul, a făcut, recent, o vizită la Cluj-Napoca, la Fabrica „Terapia”, beneficiarul brevetului de invenție.

Dacă despre sine nu-i prea place să vorbească, în schimb îi place să vorbească despre Boicil și despre atenția mereu crescîndă de care se bucură acesta din partea C.N.S.T. După ce Centrul metodologic de reumatologie a verificat, în paralel cu xilina și cu excelente rezultate, acțiunea analgezică a Boicilului, informînd în consecință Ministerul Sănătății despre efectele superioare ale medicamentului conceput și realizat la Timișoara, C.N.S.T. a ordonat adîncirea cercetării, în facultăți și clinici de renume, pe marginea acțiunii farmaco-dinamice, terapeutice și chimice a Boicilului, punînd în mișcare energii și inteligențe tehnice dintre cele mai alese.

Din acest punct de vedere, al intrării medicamentului său sub o aripă, în sfîrșit, ocrotitoare, Vasile Boici are numai motive de mulțumire. Vestile care îi parvin de la conrați au de asemenea darul să-l facă optimist. Din Cluj-Napoca, de la Clinica medicală II, conferențiarilor universitari doctori Pavel Ciurdu și Alexandru Duță i-au comunicat importante constatări în ceea ce privește efectele anabolice ale medicamentului și aplicarea lui, cu rezultate cel puțin îmbucurătoare, dacă nu spectaculoase, în tratamentul reumatismului psoriaziform. Combătute cu Boicil forte administrat intravenos, maladii dificile, ca zona zoosterul, purpura și psoriazisul, s-au rezolvat pe neașteptate, conferînd noi dimensiuni gamei de întrebuintare a medicamentului. De asemenea, ne-a informat inventatorul, nevralgiile de trigemen, tratate cu Boicil, au manifestat rapide și spectaculoase ameliorări.

Consecventă, presa străină a continuat să se intereseze de activitatea și realizările medicului timișorean. Prin intermediul asistentei medicale Geta Ursache, cunoscutoare a limbii sîrbo-croate, am avut ocazia să stăm de vorbă publicat de ziarul belgradean „Vecernie Novosti”, în care se subliniază marile merite ale tratamentului cu Boicil forte în ameliorarea și vindecarea maladiilor reumatismale, tratamentul fiind socotit — cităm — ieftin, prompt și deosebit de eficient. Documentîndu-ne pentru aceste cîteva rînduri, am avut ocazia să stăm de vorbă nu numai cu inventatorul, ci și cu unul dintre distinșii săi colaboratori, doctorul Titus Petrovici, directorul Policlinicii pentru sportivi din Timișoara. Dînsul ne-a informat despre extinderea folosirii Boicilului în terapia sportivă, insistînd asupra remarcabilelor efecte obținute. Astfel, rugbistul Melnicuc, suferînd de lombosciatică traumatică mai multe săptămîni, a fost recuperat cu Boicil forte în numai 48 de ore. Artrita rebelă a atletului de performanță Adrian Laurentiu, veche de cîteva ani, a fost rezolvată de infiltrațiile cu Boicil în numai cîteva zile, restabilirea bolnavului fiind completă.

Afară de blocul atrio-ventricular despre care aminteam, Vasile Boici mai are un of la inimă. Amărăciunea că Ministerul Sănătății nu dirijează către Centrul experimental medici tineri și pasionați la specializare, pentru aprofundarea metodei de injecție care este, de asemenea, originală. Medicii mai vin, care cînd poate, pe banii și pe concediul lor, iar lucrul acesta nu i se pare inventatorului firesc. Sintem de părere că nici nu este.

EMIL NEGOIȚA ■

nu există decît o rodica șerban, cea căsătorită destul de strîmb, fără martori, de chiar 29 februarie

Cele mai bune filme, se spune, sînt cele inspirate din viață — dar din viața cea de toate zilele, cea reală, cu oameni în carne și oase, avînd alit defectele cît și calitățile lor. Ceea ce urmează va fi, poate, în stare să sugereze scenariul unui astfel de film, un film însă trist — frizînd pe alocuri uneori absurdul, uneori drama, în orice caz un film adevărat, de viață defectuoasă dar adevărată. Autorul a simțit nevoia să-și organizeze bogat material documentar pe secvențe — de aici iluzia că vom avea de derulat un film — în cadrul cărora evoluțiile unor personaje reale se vor întrepătrunde în cadrul unui conflict pe alocuri cu accente grotesci, într-un film pînă la urmă trist, neașteptat de trist...

★
Prima secvență este mai ales... auditivă, ea fiind purtată de undele radiofonice ale programului I al posturilor noastre în ziua de joi, 18 decembrie, anul trecut. Tinărul reporter Radu Anton Roman stă de vorbă, pe un ușor fond muzical-optimist, cu o familie tinăra — el inginer, ea ingineră, amîndoi veniți într-o fermă din Bărăgan pentru a-și îndestula selea de muncă, condiții grele de locuit, totuși un copil care se naște și iscă marea bucurie, s-a renunțat la apartamentul proprietate personală din București și la o mulțime de prieteni, acum stau într-o cămaruță din chirpici, fără lumină electrică, iar cînd se lasă noaptea pe vreo patru kilometri nu mai există nici o altă ființă omenească, dar munca merge cît se poate de bine, asta e lucrul ce se vrea a fi cel mai important, ferma își îndeplinește mereu planul, toată lumea e mulțumită și așa mai departe. Se numesc Alexandru Șerban — inginer agronom, care a izbutit de la o vreme, cum zice, să-și realizeze idealul din facultate (acela de a smulge pămîntului tot ce poate el oferi!) și Rodica Șerban — inginer geolog, adică aproape același profil cu soțul, se subliniază, care a venit de bună voie în pustietatea asta, l-a înțeles pe soț și-l înțelege mereu. Să le dăm puțin și cuvîntul, așa cum de altfel banda magnetică a reținut. „Ea a fost cea care a venit cu propunerea de a ne muta amîndoi la țară. Mă înțelege perfect, este cea care de multe ori mă sprijină în activitate, mi-a înțeles meseria și s-a îndrăgostit și ea de activitatea aceasta. Sîntem fericiți, avem un copil la care ținem amîndoi, vreau să-l creștem într-un mediu de muncă, să înțeleagă că a munci nu este niciodată o rușine“ etc., etc. (Alexandru Șerban). „Am vrut să împărțim bucuriile și micile necazuri împreună, să avem un cămin încheiat și fericit, așa cum îl avem acum. Cît timp sîntem împreună nu regretăm niciodată Bucureștiul, ne simțim foarte bine, deși am lăsat acolo casa, și neamurile, și părinții...“ (Rodica Șerban). Vorbesc amîndoi bine, chiar surprizător de bine, adică frumos și cursiv — vorbesc, la rugămintea reporterului, despre relațiile dintre om și societate, despre colegialitate, despre singurătate (care nu mai există cînd doi oameni se iubesc!), despre dragostea față de muncă, dragostea față de familie, față de profesie. Vorbesc și în același timp mint, mint de îngheață apele cum se spune. Reportajul se difuzează cu începere de la ora 17,20, în cadrul emisiunii „Universul familiei“. Pretutindeni trăiesc oameni este ideea de bază a reportajului, asta e un lucru cu care trebuie într-adevăr să fii de acord; cu un singur amendament, totuși; pretutindeni trăiesc fel de fel de oameni.

★
O scrisoare purtînd opt semnături poate juca rolul celei de-a doua secvențe, mai ales că după primirea ei a urmat imediat o vizită la întreprinderea geologică de prospecțiuni București, acolo unde lucrează toți cei care au semnat „sesizarea“. Cei 8 au ascultat și ei emisiunea, s-au crucit, mai multe zile la rînd s-au sfîțuit și apoi au pus nedumerirea pe hirtie: „Fiind colegi de serviciu cu Rodica Șerban și cunoscînd în mare măsură situația sa familială nefericită (se află de 1 an de zile cu soțul în divort), am fost mirați să aflăm din cadrul interviului ce s-a difuzat că în această familie există armonie și înțelegere. Ceea ce ne-a mirat însă mai mult a fost faptul că soția a declarat că au și un copil, în vîrstă de 3 luni. Cînd colega noastră, pe atunci într-o delegație de mai multe zile, s-a întors, ea ne-a confirmat că este despărțită de soțul ei de peste un an, și că acesta conviețuiește acum cu o altă persoană, al cărei nume (sperăm, de data aceasta adevărat!) ar fi Elena Berea. Este de neînțeles pentru noi de ce Alexandru Șerban se opune oficializării noii sale situații civile, împotriva se desfășurării în instanță a căsătoriei legale. Probabil că, de acord cu concubina, au regizat o dublură. Pur și simplu cetățeanca Elena Berea se recomandă Rodica Șerban, îi adoptă de fapt nu numai numele, ci și biografia, povestind celor incredzătorii amănunte minuțios învățate, toate redactate cu vervă sau patetism, după cum este cazul!“ Ingerul Mihai Croitoru, secretarul Comitetului de partid al întreprinderii, ne-a întrebat — vizibil foarte supărat — cum pot fi difuzate la radio asemenea in-

terviuri sau reportaje, avînd ca subiect persoane a căror identitate nu a fost riguros stabilită. L-am liniștit oarecum spunîndu-i că un asemenea lucru se poate întîmpla și unui reporter mai experimentat decît Radu Anton Roman, că este greu să pui la îndoială fiecare afirmație, fiecare mărturisire a unui subiect, fără a mai vorbi desigur despre actele saie de identitate, de stare civilă sau de... maturitate. În plus, Alexandru Șerban era un caz pozitiv de la început, el TREBUIA crezut ca atare în toate... În orice caz, cum banda magnetică nu minte, falsul se confirma, așa cum se confirma că adevărata Rodica Șerban nu are nici un copil. Rămînea de văzut dacă Alexandru Șerban și „soția“ sa au mințit special pentru radio, sau reportajul nu fusese decît o încununare a unui fals care dura de aproape un an de zile.

★
Prima surpriză care ne întîmpină în cadrul celei de-a treia secvențe — cu loc de acțiune în comuna Coșereni, județul Ilfov, în care se găsește ferma I.L.F. nr. 9 a I.P.I.L.F. Buftea, locul de muncă a inginerului agronom Șerban — este că de mai bine de patru luni de zile Alexandru Șerban nu mai lucrează aici. I s-a desființat contractul de muncă, urmare a unui control C.F.I., care a depistat o lipsă de gestiune de peste 40.000 de lei. Ca să păstrăm adevărul pînă la sfîrșit, în ziua cînd la radio se difuza reportajul foarte laudativ amintit, Alexandru Șerban nu mai lucrea de zece zile la Coșereni. Contractul de muncă l-a fost desființat în ziua de 8 decembrie!

Primarul comunei, pe nume Emil Andrei, ne-a asigurat că familia Șerban este formată din doi oameni care se înțeleg foarte bine, el inginer agronom, cu bune rezultate în producție, ea ingineră geolog, acum pensionară din cauză de boală. Au și un copil, o fetiță de cîteva luni care s-a născut aici și a trăit împreună cu părinții în baraca de la sediul fermei. Întrebăm cum o cheamă pe soție — bineînțeles, Rodica, ni se spune, primarul îi cunoaște, zice, foarte bine, oameni muncitori și draguți cu toată lumea, dar acum, cu desființarea contractului, nu mai stau nici unul în comună, au plecat la București. E clar — nu știe nimic, nici măcar nu bănuie. De unde să fie lipsa în gestiune? — întrebăm, mai mult într-o doară, pentru că nu asemenea amănunte ne interesează în primul rînd. „Greșala lui Șerban a fost că mai dădea cîte o ladă de roșii, sau de gogonele pe la cunoscuți, ori la oamenii din comună față de care avea obligații — zice primarul. Cînd a venit controlul, bineînțeles că de legume nimeni nu putea ști cît ar fi lipsa, dar lăzile, ambalajul adică, asta a lipsit. Au fost la început vreo mie de lăzi lipsă! După aceea, s-au mai adunat din sat o parte...“ Tractoristul Constantin Ghiță, de la aceeași fermă în care a lucrat inginerul Șerban, ne-a mărturisit că l-a prins uneori mirarea auzîndu-l pe șeful său că-și strigă „nevasta“ Leana, că doar se știe bine că o cheamă Rodica... Dealtfel, la declararea copilului s-a produs o oarecare nedumerire, oamenii au aflat că fetița n-a putut primi numele tatălui, dar zvonul s-a potolit repede, mai ales că inginerul agronom a anunțat că el a fost căsătorit. Mai mult, se pare că tovarășa Șerban și-a permis chiar să semneze, în lipsa „soțului“, unele acte de livrare, bonuri de primire etc. Și tractoristul Ghiță a ascultat emisiunea respectivă, și ne-a asigurat că, după părerea sa, „era cam strîns de ochi totul“.

Secvența continuă cu o întîlnire absolut fără nici o logică, în care soarta s-a jucat aproape cu absurdul — atunci cînd în fața Miliției orașului Urziceni cel care semnează aceste rînduri s-a trezit nas în nas cu un om, încă necunoscut, avînd Codul muncii sub braț, și care după numai două, trei minute a ținut să-i mărturisescă că asupra persoanei sale e pe cale să se producă un abuz, fiindu-i desființat contractul de muncă din pură răutate și indiferență față de viața cel mai adesea dificilă a inginerilor agronomi... Ne-am cunoscut imediat oficial: Dumitru Graur, ziarist — Alexandru Șerban, inginer agronom („Solicit ajutorul revistei „Flacăra“ pentru că am dreptate!“), după care ne-am dat întîlnire nu mai tîrziu decît pentru a doua zi, la sediul redacției unde lucrez.

★
Bineînțeles, pentru a patra secvență. Cu cîteva martori pregătiți dinainte, colegi de redacție, l-am așteptat a doua zi pe inginerul Șerban pentru discuția lămuritoare pe care, oricum, trebuia s-o avem. Acesta, nebanuind nimic, ne-a întrecut așteptările, sosînd nu singur ci împreună cu soția — desigur falsa Rodica Șerban! Vorbim mult despre necazul „soților“ Șerban, adică despre desființarea contractului de muncă și chiar despre dosarul de cercetare penală întocmit de Miliția orașului Urziceni. Citim împreună actul pentru imputarea prejudiciului — în valoare de peste 40.000 de lei, după cum l-a stabilit revizia contabilă, dar de numai 3.496 lei, după expertiza financiară! Se pomenesc despre pontaje fictive, lucrări neexecutate dar plătite, motorină cheltuită degeaba, transporturi în in-

teres personal, lipsă la pepeni, lipsă la legume, lipsă la ambalaje... și așa mai departe, dar atenția ne e îndreptată în cu totul altă parte.

— Cum vă mai numiți dumneavoastră, tovarășa Șerban?

— Rodica!

— Și unde ați lucrat?

— Am fost o vreme învățătoare, la Hotarele, dar m-am pensionat pentru că m-am îmbolnăvit de plămîni...

Nu, e o minciună — încă una — tovarășa nu se numește Rodica Șerban! Este însă adevărat că la profesiunea de inginer geolog a renunțat, cel puțin deocamdată. E momentul în orice caz să dăm toate cărțile pe față. Impresia e colosală — chiar dacă nu prea poate fi cuprinsă în cuvinte. Mai curînd ar trebui filmată! Năuceală. Stupoare. Lipsă de argumente. Alexandru Șerban încearcă încă o mică minciună: „Am fost căsătorit, zice, dar am divorțat!“. Concubina sa, foarte volubilă pînă atunci, tace milc. Uităm cu totul desființarea contractului de muncă și procesul penal. Oamenii spun că se iubesc, că au acum și un copil, că au de gînd să se căsătorească. Ar putea fi înțeles pentru că e cît se poate de omenește, ca doi oameni să se căsătorească după ce unul din ei divorțează, nefericit fiind în prima căsătorie. Dar este cu totul de neînțeles, ba chiar de condamnat, întreaga mascaradă pe care au săvîrșit-o la Coșereni aproape un an de zile, apoi chiar în fața microfonului, punînd la cale o substituție de persoană de o evidentă care ne dă dreptul de a nu mai califica la nici un fel infracțiunea. Acestea fiind zise, discuția nu mai poate continua, dar ne dăm o nouă întîlnire, cîteva zile mai tîrziu, la rugămintea inginerului, pentru... secvența de final.

★
Ultima dintre secvențe, a cincea, este desigur cea mai tristă. În biroul reporterului iau loc doi oaspeți, stau față în față și discută soț și soție (cea cu acte!), doi oameni care nu s-au mai văzut de multă vreme. Nu există lacrimi, deși femeia, slabă, pare că ar fi oricînd gata să reia de la capăt o căsătorie eşuată, compromisă. Asta, în orice caz, nu se mai poate — bărbatul este mult prea incurcat în noua situație, și chiar crede că a prins din urmă fericirea. Amîndoi arată a fi ajuns de-acum la o înțelegere, vor divorța cît mai repede unul de celălalt, nu-și mai vor pune bețe în roatele vieții. A treia persoană nu mai există decît pentru a le nota conștiințios gîndurile, și a le pune pe hirtie. Rodica Șerban: „Am ținut totuși mult la Sandu. El a fost primul bărbat care a intrat în casa mea, chiar înainte de căsătorie. Pentru tata am avut întotdeauna un deosebit respect, iar tata era grav bolnav de inimă. Atunci l-am rugat pe Sandu să mă ia în căsătorie, chiar dacă, cunoscîndu-l bine, știam că o să mă înșele, și nu o dată. Pentru tata am făcut-o, ca să nu sufere un șoc, poate mortal, aflînd că nu mă voi căsători. I-am și spus — Sandule, cînd eu sînt plecată pe teren, nu mă interesează ce faci, dar vreau ca atunci cînd vin acasă să fim numai noi doi. M-am mai gîndit și că timpul trece, iar noi îmbătrînind, viața o să ne apropie și mai mult unul de altul. Nu a fost așa. Recunosc că probabil o parte de vină am și eu. Apoi, amîndoi am hotărît ca în clipa în care unul dintre noi o să găsească ceva mai bun, o altă companie, să ne despărțim. Tatăl meu, care ne-a dat la început cei 24.000 de lei pentru a da accontul la apartament (cumpărat pe numele meu), se pare că totuși a simțit, și nu a fost fericit nici în ziua în care a murit“. Alexandru Șerban: „Cînd ne-am căsătorit, n-au fost decît trei oameni la ceremonie — noi doi și ofițerul slăriei civile. Data — 29 februarie 1968, un bisect. Poate de aceea am început-o strîmb! Apoi am înțeles-o pe Elena Berea; nu era însă nici ea divorțată. O cheamă Elena Marmandu după numele de fată, pe care în curînd îl va recăpăta. Cînd voi fi și eu liber ne vom căsători, pentru că ne iubim, ne înțelegem și avem un copil împreună. Nu emit nici un fel de pretenții asupra apartamentului din București, nu-mi aparține. Am depus chiar o sumă de bani pentru contractarea și construcția unei locuințe, dar desigur că mai trebuie să așteptăm. De aceea nu am fost de acord cu divorțul la două dintre termenele de conciliere, am dorit să mai prelungesc puțin situația actuală, așteptînd ca și Elena să divorțeze, să se nască fetița, să-mi aranjez situația. Știu că am greșit prezentînd-o pe Lenuța drept soția mea, ba chiar pe numele de Rodica Șerban. Dumneavoastră știți însă cum este lumea la țară și cum gîndește? Nu puteam s-o prezint ca o concubină! Apoi, toată lumea i-a spus „doamna inginer“ — iar la interviu pentru radio ne-a luat pur și simplu gura înainte pe amîndoi.

De fapt, ambii soți Șerban ar dori acum să nu apară nimic în presă despre numele lor, despre faptele lor. Amenințările nu ne-au speriat niciodată și cu atît mai mult rugămintele de a-i feri pe cei vinovați de compromitere — atîta vreme cît ei înșiși s-au compromis singuri de mai multă vreme. În acest fel, cazul Șerban se încheie pentru reporter aici, complet lămurit: doi oameni care s-au mințit unul pe altul, s-au mințit mai ales pe ei înșiși, iar în cele din urmă unul dintre ei (soțul, alături de o altă femeie) a ajuns să mintă pe toată lumea. De la obraz, fără rușine. Iată de ce acum, după ce faptele sînt bine stabilite, regretele și promisiunile de îndreptare par doar firave firișoare de omenie pe o întinsă și stearpă cîmpie de golițiune sufletească.

DUMITRU GRAUR ■

Fotografie de RADU CONSTANTINESCU ■

misiunea noastră istorică

(Urmare din pag. 1)

bil de a întemeia și de a menține ordinea socială, ca garanție de dezvoltare, pe o bucată oarecare de pământ? De astăzi înainte nu mai e cu putință să trăim sub forma mai mult ori mai puțin nedefinită de până acum; atât situația generală a Orientului, cât și aspirațiile noastre proprii ne hotărăsc a ne constitui în stat deosebit și cu desăvârșire neatârnat.

Iară dacă nu vom fi capabili de a săvârși prin noi înșine această operă de constituire, atunci va trebui să renunțăm, pentru totdeauna poate, la realizarea scumpelor noastre dorințe de neatârnat, căci de astăzi înainte relațiile internaționale indefinite nu mai sunt cu putință în Europa.

Aceasta e alternativa fatală în fața căreia se află neamul românesc în zilele noastre; aceasta e morala și neînduratul adevăr pe care nici un român nu trebuie să-l scape din vedere; nouă, generațiilor în viață, ne-a căzut sarcina măreață de a dovedi că bună a fost prăsila ce Traian a sădit pe pământul Daciei și că nu în zadar au luptat străbunii noștri atâtea veacuri de-a rândul.

O idee avuse Traian în vedere când s-a hotărât să verse sîngele oștenilor romani pentru cucerirea Daciei: voia să stabilească ordinea și să așeze un strat de cultură omenească la gurile Dunării.

Această idee, din care s-a zămislit neamul românesc, nici până în ziua de astăzi nu s-a realizat; optsprezece veacuri au trecut, optsprezece sute de ani de-a rândul am luptat fără curmare ca să câștigăm o singură zi de dezvoltare pacinică; astăzi a sosit acea zi și, acum ori niciodată, vom face pasul hotărâtor pentru împlinirea misiunii noastre istorice.

Mari sînt vremile în care trăim și fiecare dintre noi trebuie să ia hrană înțăritoare din conștiința misiunii la împlinirea căreia i fost chemat prin aceea că se află în rîndul românilor azi în viață.

Cînd românii se reîvesc în istorie, la Argeș și la Suceava, ei sînt un element prigonit ce caută un adăpost spre a se putea dezvolta în pacinică retragere. Dovadă sînt rămășițele începuturilor de cultură ce s-au păstrat din acele timpuri depărtate. Era sădită în inimile acelor oameni vechi iubirea pentru tot ce (e) drept, bun și frumos; însă nobila sămînță, abia răsărită din pămînt, era mereu strivită și iar strivită de copitele sălbaticelor cete de vrăjmași.

Veacuri au trecut astfel, în curgerea veacurilor cetele sălbaticе au perit una câte una, iar astăzi stăm adăpostii între hotarele țării noastre și nimeni nu mai îndrăznește să calce fără de învoire ori fără de vîna noastră aceste hotare.

E mică țărișoara noastră, îi sînt strîmte hotarele, greutatea vremurilor au strîbit-o; dar această țară mică și strîbită e țara noastră, e țara românească, e patria iubită a oricărui suflet românesc; într-însa găsim toate putințele dezvoltării întocmai ca într-una oricît de întinsă.

Athena era un petec de pămînt și

totuși numai din comorile ei și-a luat împărăția lui Alexandru podobeale mării.

S-o facem mare pe țărișoara noastră prin roadele muncii noastre și prin mărirea vrednicilor noastre, căci de astăzi înainte nimeni nu ne mai jignește în lucrare și dacă nu putem să ne urmăm în pace dezvoltarea, atunci e bine să știm că nu mai sînt copitele sălbaticelor cete de vrăjmași cari strivesc sămînța abia încolțită, ci hula, vrajba și ura ce ne-o facem noi înșine.

Nu mai putem astăzi să ne dezvoltăm, ca în trecut, cu vrăjmașii ce ne înconjoară și nu ne lasă să înaintăm spre împlinirea misiunii noastre; ori de cite ori ne oprim în cale, vedem că nu sîntem vrednici de locul la care ne-a pus întîmplarea.

E un român slab de înger acela care sperie țara cu primejdii ce ne-ar fi amenințînd din afară; soarta, viitorul nostru și al urmașilor noștri atîrnă de la înțelepciunea noastră și de la buna chibzuință cu care vom înainta spre realizarea misiunii istorice ce ni se cuvine și numai spre a acestei uneia și singure misiuni; primejdiile dacă ne amenință, ne amenință dinlăuntru.

Ușurința, reaoa credință, nesocotința ori zelul pătimăș la noi înșine, numai acestea pot să fie izvorul primejdiilor ce ne amenință și vai și amar de noi dacă în vremile noastre mari am avea parte de a fi conduși de oameni mici, al căror cap e prea strîmt spre a putea cuprinde concepția bogată a misiunii unui popor întinerit după o viață de optsprezece veacuri, ori a căror inimă e prea sarbădă spre a se putea încălzi de această misiune, oameni ce ar voi să ne ducă unde n-avem să mergem prea în pripă, prea departe ori în direcții nepotrivite cu firea blindă și așezată a neamului nostru.

Trebuie să fim un stat de cultură la gurile Dunării; aceasta e singura misiune a statului român și oricine ar voi să ne risipească puterile spre alt scop pune în joc viitorul urmașilor și calcă în picioare roadele muncii străbunilor noștri.

Aici (...) trebuie să se adune capitalul de cultură din care au să se imprimute frații noștri de prin țările de prin prejur dimpreună cu celelalte popoare mai înapoiate decît noi.

Legăturile de sînge și identitatea individualității naționale față cu unii, comunitatea tradițiilor istorice și identitatea vederilor religioase față cu alții ne deschid și netezesc calea înriurii pacinice și binefăcătoare pe care trebuie să pășim cu cea mai deplină bună credință.

Astfel înțelege societatea modernă misiunea statului român; astfel rezultă ea din istoria noastră; astfel a fost concepută chiar de către întemeietorul neamului românesc. Niciodată nu am fost element stăpînitor; niciodată nu s-a manifestat în noi chiar nici tendința de a supune pe alții, ci totdeauna românul s-a mulțumit a fi adăpostit și a se dezvolta pe pămîntul său; dacă vom urma și în viitor tot astfel, lăsînd în pace pe cei ce ne lasă în pace și trăind în bună înțelegere cu cei ce nu ne jignesc, vom aduce societății europene și îndeosebi statelor vecine serviciul pe care nici un alt stat nu-l poate aduce, deoarece nici unul nu are cu popoarele de prin prejur legăturile pe cari le avem noi.

Timpul, 2. XI. 1879

Științei încă sensul lor abscons.
Din limbi al căror sunet a pierit,
Iar grăitorii sînt fărîmi de miț.

Sînt nume agatîrșe, trace, cete
Ori moștenite de la geto-dăci
Cu rădăcini sub ramurile svelte
Romane-n vița viei pe araci,
Cu rodul mai cu gust de miază noapte,
Mai aspre poate-n zama poamei coapte.

Hrisov! Ici colo cite-o zugrăveală
De aceră din Râm ori dacic lup
Drept steag vîind în vînt fără-ndoială:
Ce zumzet a mai vijit aici de stup,
Cînd se-nfruntară săbii, coifuri, zale
Și lănci în focul vajnicei năvale!

Dar pe hrisov lipsește o pecete
De aur, ca să-i dea pe veci putere.
Destinul stă, gîndește pe-ndelete:
„Aceștia-zice-s fiii noii ere.
Ce să le dăru, ca să fie sfinț?
Dreptate pentru oameni pe pămînt!”

MIHAI BENIUC ■

prefață

Excelent gîndul conducerii „Flacării” de a rezerva în fiecare număr o pagină istoriei, de a publica articole care să privească tot trecutul nostru, de la cei mai îndepărtați strămoși pînă în zilele noastre.

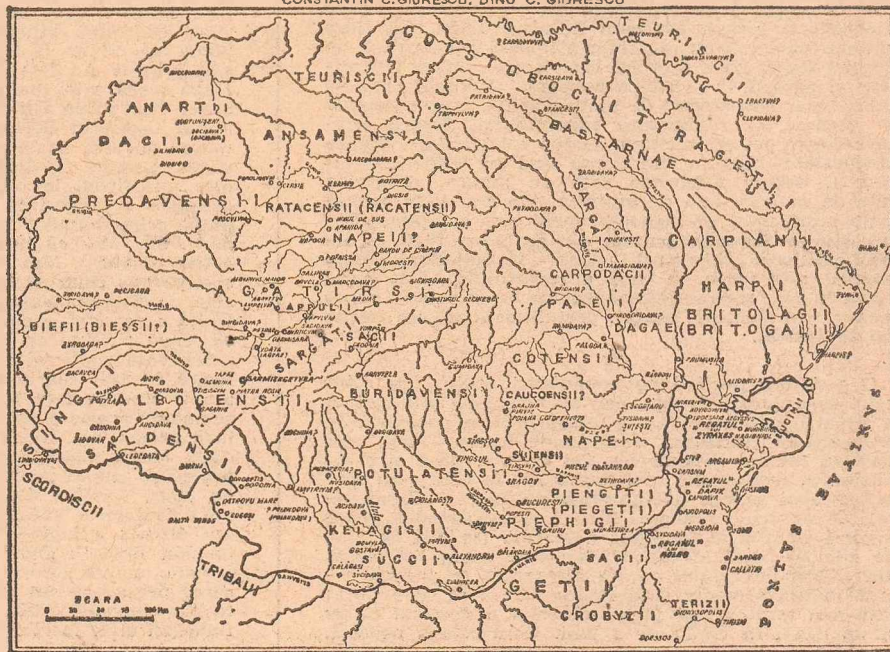
Nu știm cine au fost locuitorii cîmpilor și plaiurilor noastre în îndepărtata epocă a pietrei; dar știm sigur că strămoșii noștri, dacii sau geții, din marea familie a tracilor, existau aci la începutul epocii bronzului, cu o mie opt sute de ani înainte de era noastră. Sîntem așadar aci de aproape patru milenii, ceea ce, referindu-ne la epoca istorică, înseamnă că sîntem autohtonii sau băștinașii pămîntului pe care îl locuim astăzi. Sau, cu cuvintele unui bătrîn păstor din Mărginime, de lingă Sibiu, spuse unui sas, „noi sîntem de aici”, n-am venit din altă parte.

Din amestecul acestor înaintași despre care bătrînul Herodot, părintele istoriei, scria în secolul al cincilea înaintea erei noastre, că sînt „cei mai viteji și cei mai drepti dintre traci”, din amestecul lor cu coloniștii romani, aduși de împăratul Traian, după înfrîngerea lui Decebal, s-au născut daco-romanii, înaintașii românilor, întocmai cum din amestecul galilor cu coloniștii romani aduși de Cezar, după înfrîngerea lui Vercingetorix, s-au născut galo-romanii, înaintașii francezilor.

Spun unii istorici străini, din vremea noastră, neinformați sau interesați, că n-ar mai fi rămas mulți daci în Dacia,

ale popoarelor rămase dincolo de granița împărăției, Dacia a trebuit să fie părăsită de armata și administrația romană, cînd adică frontul, scurtat, a fost retras pe linia Dunării, păstrîndu-se totuși o seamă de „capete de pod” pe malul stîng al fluviului, marea majoritate a populației daco-romane a rămas pe loc. Au plecat cei bogați, care cu banii lor putea trăi oriunde, nu însă și mulțimea țărănilor legați de pămîntul pe care-l munceau și care-i hrănea, nu însă și orășenimea săracă, mici meșteșugari și negustori. Toți aceștia au rămas pe loc și s-au înțeles cu noii stăpîni ai Daciei, între care o bună parte erau dacia liberi, cei rămași în afara provinciei romane, așadar rudele bune ale celor din provincie. Cînd apoi au început năvălirile migratorilor, ale călăreților stepei — huni, avari, bulgari, unguri, pecenegi — înaintașii noștri, la adăpostul marilor păduri care acopereau nu numai munții, dar și dealurile și întinsele șesuri, și-au dus mai departe viața lor de plugari și păstori, de podgoreni și mineri, de pescari și vînători, pe străvechiul pămînt al Daciei. Termenii caracteristici, esențiali, din limba română, privind agricultura, creșterea vitelor, privind pomii și vița-de-vie, privind albinele, în sfîrșit privind extragerea din pămînt a bogățiilor minerale — sarea, cea de toate zilele, fierul, arama, aurul și pătura — sînt cu toții de origine latină. Cuvîntul pătura din „picula” este chiar o dovadă din cele mai însemnate pentru continuitatea

DACIA ÎNAINTE DE CUCERIREA ROMANĂ
CONSTANTIN C. GIURESCU, DINU C. GIURESCU

după războaiele purtate de Traian cu Decebal, că bărbații ar fi pierit în lupte sau că au fost duși prizonieri la Roma. Dar uită acești istorici străini că au existat în armata romană, în secolul al doilea și treilea, corpuri de trupă — infanterie și cavalerie — formate din tineri daci și că, admițînd prin imposibil că toți bărbații ar fi pierit — izvoarele istorice, între care Columna lui Traian, ne arată, dimpotrivă, că o parte dintre daci, la începutul celui de-al doilea război, adică în anul 106, s-au supus împăratului — au rămas totuși femeile și copiii acestora, adică, zicem noi, trei sferturi din populația daco-geț.

Sub stăpînirea romană, Dacia a cunoscut o nouă înflorire. S-au construit umuri teminice, cu lespezi de piatră, s-au întemeiat orașe noi, negoțul și meșteșugurile au sporit, iar vechile îndeletniciri, agricultura sub toate formele ei și creșterea vitelor, mineritul și pescuitul au continuat. Vechii daci au deprins cu timpul limba latină, limba unei mari civilizații și a unei mari împărății, cu alte cuvinte s-au romanizat. La mijlocul secolului al treilea al erei noastre, toți locuitorii Daciei vorbeau latinește, adică limba latină populară și își ziceau romani, de unde se trage numele poporului nostru român.

Cînd, din pricina otacurilor neconținute

elementului romanic, apoi românesc în ținutul carpato-danubian. Într-adevăr, acest cuvînt care nu există la nici un alt popor romanic nu s-a putut forma și păstra decît în stînga Dunării, unde au existat exploatarea de petrol sau țitei atît în Moldova cit și în Muntenia și în Transilvania, așa cum ne arată documentele secolelor XV și XVI, iar nu în Peninsula Balcanică unde asemenea exploatarea n-au existat pînă la începutul secolului XX. Continuitatea strămoșilor noștri în ținutul carpato-danubian, avîndu-și centrul în Transilvania, este un fapt indiscutabil, întocmai cum indiscutabilă este continuitatea galo-romanilor în Galia și iberoromanilor în Spania și Portugalia.

În felul acesta, ducîndu-și traiul neîntrerupt pe pămîntul pe care-l locuim astăzi, asimilînd, prin civilizația și cultura lor superioară, pe migratorii slavi, apoi pe cei de origine turcă veche, înaintașii noștri au ajuns să întemeieze mai întii formații politice mai mici — ducate sau voievodate — iar apoi, în secolul XIV, state care au avut de asemenea o existență neîntreruptă și din a căror reunire, în anul de fericită amintire 1918, a rezultat statul de astăzi, Republica Socialistă România.

Academician CONST. C. GIURESCU ■

(25. IV. 1976)

FIȘE PENTRU EPOPEEA NAȚIONALĂ

hrisov

Cu fila-ntii culcată pe pupitru
În strana vremii dintr-un ev coclit
Căruia-nchipuirea i-i arbitru:
Așa-i hrisovul neamului tocmit;
Iar ultima lui filă nu s-a scris —
Destinul stă cu pana-n sus ca-n vis.

Ici-colo mai lipsește cite-o foaie,
Aici un colț de filă-ntreg e rupt,
Iar alta-i străbătută de șiroaie
De sînge ce s-a scurs și dedesubt.
E pergament de bună calitate
Din cine știe ce antichitate.

Amestec e de literă elină

Ori scris latin din tablele de bronz

Și alte semne ce-au rămas să-și țînă

epopeea națională este un titlu frumos și de mare amploare dat muncii noastre de azi și dintotdeauna

Poeta Nina Cassian s-a născut la 27-XI-1924 la Galați. Bibliografie selectivă: *La scara 1/1* (1947), *Virstele anului* (1957), *Dialogul vintului cu marea* (1957), *Sărbătorile zilnice* (1961), *Disciplina harfei* (1965), *Singele* (1966), *Destinele paralele* (1967), *Ambitus* (1969), *Cronofagie* (1970), *Requiem* (1971), *Marea conjugare* (1971), *Atit de frumoasă și adio* (1971), *Loto-poeme* (1972).

— V-aș propune să începem dialogul nostru amintindu-ne de unul din frumoasele dumneavoastră poeme, la care personal țin mult — **TIRADA DIN PENULTIMUL ACT** — o confesiune tulburătoare despre relația dintre artist și semenii săi: „Vă las, vă las, n-am să vă mai ating” sună unul din versurile acestui poem. Dar în această renunțare orgoli-oasă se ghicește o mare tristețe.

— Și eu țin la *Tirada din penultimul act*. Poemul acesta este rezultatul unei stări pe care aș numi-o parțial conjuncturală având deci implicit și un procentaj de generalitate. Idealul nostru și ca artiști și ca oameni pur și simplu ar fi să ne acordăm armonios cu timpul, cu spațiul, cu societatea. Din păcate (deși nu are rost să spun „din păcate”, cînd e vorba de lucrurile firești și inevitabile, așa cum nu-ți poate părea rău fiindcă ziua urmează nopții și invers) acest acord nu e totdeauna posibil. Totuși, nu a fost în intenția mea să reiau teza uzată și facilă a artistului neînțeleș etc.

— Ideea poemului nici nu este asta, ci aceea a „gilcevei” postului cu lumea.

— „Gilceava” nu e întotdeauna a înțeleptului. Orice artist simte nevoia de a comunica. Actul creației e oferă și ofrandă. Dacă, asemenea vechilor ritualuri, fumul nu se înalță, semn că „jertfa” nu e primită, gestul nostru nu a fost făcut cu toată credința și competența. *Tirada...* a izvorit, fără îndoială, dintr-un moment de campană sufletească, dar nu și de remanere. E mai degrabă o „provocare”, așa cum un iubit i-ar reproșa iubitei că nu-l iubește destul cu dorința de a fi dezmințit. Poemul exprimă mult mai puțin amărăciunea și mult mai mult speranța încăpăținată în posibilitatea „acordului” meu cu lumea.

— **TINGUIREA LUI ADRIAN LEVERKÜHN** este un alt poem semnat de dumneavoastră care dezbate condiția artistului. Il absolviți pe eroul cărții lui Thomas Mann, creatorul de geniu care s-a însingurat devenind autorul unei opere „reci”?

— Pentru mine *Doctor Faustus* a însemnat o experiență fundamentală. Ea m-a făcut să înțeleg mai exact simbolul „pactului cu diavolul”, damnarea lui Leverkühn fiind mult mai largă decît aceea de a face o artă „rece”, încifrată. Blestemul lui constă în trufia de a socoti că a atins absolutul, nemulțumindu-se cu tensiunea, cu aspirația către el: în considerarea unicității nu ca o dovadă fericită a diversității lumii ci ca o investiție cu puteri supreme. Firește că, în ce mă privește, cred că eroul lui Thomas Mann trebuie absolvit: e vorba totuși de un creator, adică de o ființă care construiește valori și, apoi, de un om care-și plătește erorile prin teribile suferințe.

— Ar fi putut apărea la noi un asemenea personaj?

— Istoria noastră a cunoscut atâtea etape „fierbinți”, încît e greu de conceput o conștiință, artistică sau nu, care să nu se fi simțit angajată, solicitată de această combustie istorică. Au existat în istoria noastră și răgazuri. Simbolismul a apărut la noi după ce se realizase Unirea și Independența. El a jucat un rol important în perfecționarea individului și în promovarea valorilor estetice. Asta nu înseamnă că respectivul curent era desprins de contextul social. În acest sens, un Adrian Leverkühn avea puține șanse să apară la noi. Dar și din alt motiv. Structura poporului român e refractară exceselor. Asta nu înseamnă că n-ar avea capacitatea trăirilor celor mai intense. Dealtfel, artistul este prin definiție o structură excesivă, datorită facultății lui de a dilata și de a comprima, de a-și proiecta pe ecrane imense viziunile și de a concentra esențele pe suprafețe minime („Universul fără margini stă în degetul său mic”). Dar ceea ce cred eu că împiedică apariția unui Adrian Leverkühn pe meleagurile noastre este caracterul echilibrat al înregistrării și interpretării realității, propriu poporului român.

— Unii cititori și-i închipuie pe scriitorii la înălțimea principiiilor pe care le exprimă în cărți. Dar unora nu e chiar așa.

— Un mare scriitor e mare, în primul rînd, prin arta sa. Altminteri, el poate fi mic de statură sau, vai, uneori meschin în comportarea lui „din afara serviciului”. Există, desigur, și personalități care iradiază total, la care forța de creație e însoțită de o etică civilă riguroasă și generoasă, exemplară și pentru contemporani și pentru urmași. Totuși, graba de a descalifica un artist de valoare pentru unele erori comise în viață, nu reprezintă întotdeauna o judecată „curată”, ea putînd ascunde și satisfacția joasă de a descoperi fisurile statuiilor.

— Dumneavoastră ați comis vreo eroare?

— Nu numai una. Dar cea care m-a costat, probabil, cel mai mult este aceea de a mă fi străduit să asimilez în scrisul meu, în mod necontrolat și orbesc, sloganurile literare ale anilor '50. Vreau să precizez că nu aș putea trăi fără o credință. Dar a crede în chip fanatic, fără o meditație profundă, fără modestia și confruntările necesare, nu înseamnă a sluji cu adevărat o convingere.

— Ce se poate totuși învăța din acea epocă?

— Tot ce am pomenit mai înainte, inclusiv erorile, sînt prilejuri de „învățare de minte”. Oricum, din acea perioadă se rețin speranța și entuziasmul care, asociate unui ideal generos, constituie o condiție a desăvîrșirii umane.

— Deceniul care a trecut a adus poeziei noastre o în-

Fotografie de ION PREDOȘANU ■

florire necunoscută în cele două decenii precedente. Cum vă explicați acest fenomen?

— Cred că superba înflorire a poeziei și a artelor noastre socialiste în ultimii ani se datorează deschiderii spre lume pe care toată existența politică, națională, socială a României a cunoscut-o în acest timp. Prin deschidere spre lume se înțelege și deschiderea spre tine însuși.

— Ce înseamnă în artă această deschidere spre lume?

— Refuzul superficialității, al prejudecății de tot felul, al limitării imaginației. Adeziunea la frământările reale și adincii ale oamenilor de pe întreg cuprinsul acestei țări, de pe întreg cuprinsul planetei. Expresie liberă a cunoașterii, interpretare îndrăznească, originalitate.

— Din poezia dumneavoastră transpare cu destulă claritate un orgoliu al creatorului. De multe ori faceți elogiul artei prin care realitatea are șansa să dăinuie. Dar artistul, prin această putere a sa de a păstra pentru epocile următoare o mărturie despre ziua de azi, este un alt fel de om decît ceilalți semeni ai săi?

— Artistul trebuie să se deosebească de semenii săi. Aceasta nu e o concepție elitară. E o datorie. Ar fi absurd să-i reproșăm unui săritor în înălțime, de pildă, că a atins o cotă mai mare decît o poate atinge un ins cu alte înzestrări, întrucît vocația lui chiar asta îi cere: să facă să se ridice ștacheta, stimulînd dorul de zbor al trupului nostru, depășind eventual recordul anterior. Cu atît mai mult, cînd nu e vorba de performanțe fizice, ci de perfecționarea conștiinței, proces continuu și fără capăt, artistul e chemat să aibă clarviziunea, elanul și puterea de convingere de a lumina sensurile vieții, de a-i aduce cit mai aproape de zona de libertate a adevărului și frumuseții pe cei cărora li se adresează pentru a-i reprezenta mai eficace. Fiind mai avansat ca numărul, poți foarte bine să reprezînți mulțimea.

— Dar asta nu înseamnă oare să te detașezi de contemporani?

— Nicidcum. Prin „contemporani” se poate înțelege și

publicul unei săli unde ai citit un poem, dar mai ales poporul. Pot să nemulțumesc, uneori, o mică mulțime strînsă într-o sală, și totuși să slujesc poporul în accepția lui istorică, în durata lui.

— Dumneavoastră nu aveți o atitudine amicală față de obiecte, față de viețuitoare, mereu le dați cu tîlfa, le zeflemisiți. Parcă ați lucra la o construcție și nu v-ar amuza clădirea ei ci năruirea.

— Mă surprinde întrebarea. A existat o vreme în care eram considerată o poetă a universului familiar, a obiectelor cotidiene. Cit privește „bestiarul” meu, dacă-mi pot permite să-l numesc așa, mi s-a întimplat să contempul viețuitoarele cu afecțiune, cu milă, cu înfricoșare, cu solidaritate. Dacă, totuși, ați avea dreptate în privința „zeflemeliilor”, ea s-ar aplica, mai degrabă, momentelor mele ludice, implicînd și apetitul infantil de a desface jucăria pentru a descoperi sursa jocului.

— Poate un poet ca dumneavoastră să participe la realizarea Epopeii naționale?

— Pentru mine Epopeea națională este un titlu frumos și de mare amploare dat muncii noastre de azi și dintotdeauna. Ea așează un nume scriitor efortului nostru de edificare a prestigiului acestui popor. Se știe: civilizații întregi au dispărut, iar noi aflăm despre ele dintr-un semn rămas scrijelit pe o piatră, care e de fapt un gând săpat. Valorile spirituale asigură în mod ideal dăinuirea unui popor. De aceea artiștii trebuie să ateste prin arta lor trecerea și remanenta poporului român prin veacuri. Personal năzuiesc să închin o „odă limbii române”.

— Care sînt gîndurile dumneavoastră prilejuite de Congresul educației politice și culturii socialiste?

— E întotdeauna îmbucurător cînd printre obiectivele de lucru ale unei țări se instalează munca de perfecționare a conștiinței. De fapt, ea domină toate actele noastre întrucît construcția, semnificația și eficacitatea ei sînt asigurate de felul în care constructorii o gîndesc și o simt. Literatura nu are voie, nu are dreptul să însoțească în mod superficial (ca musca la arat) efortul milioanei de oameni de a ridica la un înalt nivel civilizația ivită pe acest pămînt. Literatura (pentru a se respecta pe sine, nu pentru că ar impune cineva asta) trebuie să fie prezentă cu pledoariile și contestările, cu toate intervențiile pe care le socotește necesare, în procesul vieții, să numească fără teamă adevărurile vizibile și mai puțin vizibile, să dea sens existenței noastre și să întretină speranța. Evident, toate acestea la un nivel estetic de ținută, dacă n-ar fi decît din stimă pentru nivelul ridicat cerut de toate tipurile de muncă de la noi.

— Ce înțelegeți printr-un poet revoluționar?

— E acel poet care nu acceptă convențiile, instituționalizarea gîndirii și a afectelor, inerția, comoditatea, schemele neîncăpătoare, depășite. Bineînțeles, această neacceptare se referă și la rigiditățile estetice. Cu o expresie, poate, mai „caldă”, aș spune că poetul revoluționar iubește mișcarea și este iubit de mișcare.

— Poezia dumneavoastră reflectă epoca în care trăim?

— Cred, sper că într-o măsură da, pentru că ar fi cu totul absurd ca această fericită întimplare să mă fi ocolit. Doar tot ce am scris a fost scris cu participare și spontaneitate. Într-un fel, sînt un poet lipsit de imaginație. Nu am scris decît ce am trăit, indiferent dacă a fost un eveniment personal sau un eveniment scotit de mine ca prind întreaga organizare umană.

— Este perioada de decernare a premiilor literare. Dar poeta Nina Cassian nu a luat pînă acum niciodată un premiu pentru poezia sa. Cum vă explicați asta?

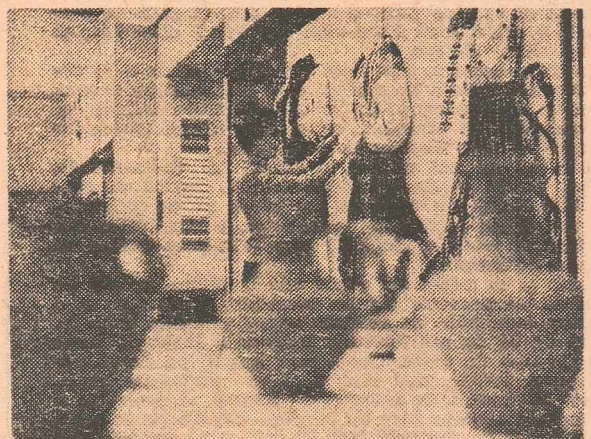
— Dacă juriile care s-au perindat pînă acum nu au scotit că merit un asemenea premiu...

GEORGE ARION ■

meșterii artei populare în vizită la bucurești!

Nu este doar o metaforă, pe care o vor susține desigur cu succes cele câteva mii de exponate selecționate din alte câteva mii, pentru înghetarea unei expoziții republicane de artă populară, artizanat și artă decorativă, ci o realitate cu mult mai puternică. Cu prilejul deschiderii acestei expoziții (ieri la amiază) am aflat că un număr de cinci creatori populari vor fi prezenți în sala de expoziții (Dalles), dar nu ca simpli vizitatori. Ei vor veni cu uneltele lor de lucru și vor putea fi urmăriți la lucru. Este un aspect inedit și el va constitui desigur un element de atracție a noii expoziții. Cei cinci sînt: Maria Spiridon (Avrig) care și-a instalat aci războiul de țesut, Dumitru Sofronea, cojocar din Drăguș (jud. Brașov), Constantin Perța, meșter în creștături în lemn, din Ceru Băcăiuți (jud. Alba), Dumitru Schiopu, ceramist din Vlădești (jud. Vlcea) și Radu Lăbunț, din Prahuda, Vrancea, creator de flutiere încrustate.

Evenimentul acesta se înscrie în cadrul manifestărilor în vederea pregătirii Congresului educației politice și culturii socialiste și reunește creatoare și creatori din majoritatea județelor țării, meșteri populari din centre de veche tradiție, din școli populare de artă cu secții externe în sate și orașe și un sector separat de valorificarea produselor prin U.C.E.C.O.M. În ajunul deschiderii, sala Dalles, devenită un vast șantier, în care fiecare dintre cei prezenți desăvîrșea unul din numeroasele panouri, fixa ultimele exponate sau degaja spațiile destinate circulației vizitatorilor, era dominată de prezența unei femei cu părul albit, sigură în mișcări, ageră în priviri, hotărîtă în gesturi și care — neobosită — trecea de la un panou la altul, dînd indicații sau punînd mina pentru a aranja o cută a unei li, pentru a da mișcare unui briu multicolor, ori pentru

a scruta competent un ansamblu. Era Irina Secoșan, cunoscută etnografă, care la cei aproape 77 de ani ai săi pe care-i poartă cu eleganță, făcîndu-i ireali, reprezenta — alături de pictorul Vasile Savonea — unul din cei doi poli între care se pregătea explozia de surpriză ce avea să se declanșeze ieri la ora deschiderii expoziției și de atunci și pînă la ziua închiderii, permanent. Pentru că noua expoziție de la sala Dalles reprezintă îndubitabil un eveniment artistic de înaltă ținută al sezonului actual. Scoarte, iăcîere, cergi, piocade, țoluri, țesături de bumbac, ștergare, fețe de masă, costume, marame, cămăși, fote, sumane, vilnici, cătrîne, cojoace, ceramică diversă din zone vestite: Rădăuți, Horezu, Oboga, Biniș, Poiana Deleni, Baia Mare, Săcel, Crișana, Corund și alte multe localități vor da măsura profundă și gravă a valorilor artistice populare, multisekulare, șlefuite la piatră indestructibilă a legăturii cu pămîntul strămoșesc, a simțului pentru frumos care se identifică cu dragostea față de vatra natală.

MANOLE CIRȚAN ■

MILIARDARI ȘI MIZERIA LOR MORALĂ

excentricul hughes (1)

Duminică, 5 aprilie a.c., la aeroportul din Ford Lauderdale, Florida, a venit un medic care, fără prea multe discuții, a închiriat un avion taxi cu doi piloți. A doua zi, dis-de-dimineață, avionul decola spre Acapulco. Ajuns cu bine în celebra stațiune mexicană de pe coasta Pacificului, a așteptat cinci ore un misterios pasager pe care, conform celor stabilite, urma să-l transporte la Houston, Texas, unde, la spitalul „Methodist”, trebuia să i se facă un control medical. Potrivit celor doi piloți, în momentul imbarcării, omul, care fusese adus pe o targă, părea epuizat și avea aerul unui bătrîn aflat la sfârșitul unui drum lung. Avea o paloare cadaverică, era nebarbierit, iar părul era lung și cenușiu. După două ore de zbor, cînd avionul ateriza pe aeroportul din Houston, toate pregătirile făcute la spital pentru întâmpinarea misteriosului pacient erau inutile. Începuseră, în schimb altele într-un loc cu nume atât de neplăcut — morga.

Imediat, marile agenții de presă au transmis știrea cu prioritate, iar după puțin timp telexurile au început să multiplice ample relații despre „imperiu lui financiar”, „legătura lui cu filmul” și, cu precădere, despre controversatul și enigmaticul personaj.

Între timp, la Houston se preciza cauza reală a decesului: o maladie renală cronică. În ce le privește, autoritățile, deși nu aveau nici un dubiu asupra identității defunctului, i-au luat amprentele digitale și i-au făcut radiografii dentare.

Cine era acest om la a cărui moarte a curs atîta cerneală tipografică? Era un pionier al aviației, cineast, gigant al industriei petroliere, proprietar de cazinouri la Las Vegas și colaborator al celor mai delicate operații ale C.I.A. și, pe deasupra, conducătorul, din cele mai insolite locuri (folosind cele mai draconice metode) al unui imperiu financiar evaluat la peste două miliarde de dolari. Era misteriosul și excentricul miliardar Howard Hughes, cel care în ultimii ani trăise înconjurat de cel mai mare secret. Dar această manie a secretului nu l-a ferit deloc de mai multe scandaluri și dezvăluiri neplăcute care au făcut ca și ele să demonstreze un adevăr indubitabil: condiția de viață a miliardarilor este mizeria morală. Argumente? Multe și expresive. Dintr-un scandal care a făcut să se vorbească mult — au scăzut acțiunile la bursă ale companiei aeriene „Air West” ca s-o oblige să accepte ofertele lui de cumpărare — a ieșit neatins. Cum? În stilul său propriu a cumpărat martori, a eliminat direct și indirect pe alții. Un judecător federal din Reno (Nevada) a cerut încetarea urmăririi lui, în pofida clarelor acuzații de folosire frauduloasă a acțiunilor de la bursă.

Miliardarul, conform obiceiului, nu răspundea acestor acuzații și nu făcea declarații publice. Totuși, în ianuarie 1972, a ieșit din tăcerea ce o cultivă cu atîta grijă de peste 15 ani. A negat cu vehemență autenticitatea autobiografiei lui scrisă de Clifford Irving, cumpărata de editura „McGraw Hill” la „modică” sumă de 650 000 de dolari. Cu același prilej l-a făcut necinstiți și hoț pe fostul său asociat, R. Maheu. De data aceasta, Howard Hughes n-a mai scăpat justiției. Maheu a cerut despăgubiri în valoare de 2,8 milioane de dolari pentru daune.

Cîndva, Hughes era un client permanent al cronicii mondene. Cunoscuta actriță au fost bănuite a fi, succesiv, căsătorite, tot în secret, cu el. Una dintre ele, Olivia de Havilland, se declara „fericită că nu s-a măritat cu el”. Relațiile lui cu Billie Dove, o mare vedetă a filmului mut, au fost repede înlocuite de cele cu Jean Harlow, „blonda platinată”. A fost văzut și cu Ginger Rogers, Ava Gardner, Marion Marsh, Mitzi Gaynor, Ida Lupino, Linda Darnell, și Jean Simmons. A tinut să precizeze că legăturile sale cu Jane Russell au rămas strict profesionale. A avut grijă să-și asigure tăcerea (la ce preț și prin ce metode?) a celor două foste soții ale sale: Ella Rice și actrița Jean Peters.

Cu toate acestea, din viața pe care Hughes a încercat s-o învaluiască în mister, deși o ducea într-o manieră cu totul excentrică, iar scandalurile fiscale și sentimentale au abundat, se cunosc câteva amănunte pe care le vom depăna în continuare.

Avea 70 de ani și era de două ori miliardar în dolari. Totuși destinul sau pareau a fi marcat de singurătate, lipsă de prieteni, ba chiar și de prietene, precum și de înclinația paranoică a trailului izolat. Arzătoarea sete de viață pe care o afișase cîndva se stinsese cu timpul.

Chiar și în urmă cu cîțiva ani îl plătea scump pe unul dintre oamenii săi de încredere pentru ca să-i medieze intîlnirile cu femeile care-i plăceau. Pînă la vîrsta de 50 de ani Howard Hughes a făcut de toate sau aproape de toate. Unele i-au sporit, pe drept, celebritatea. Altele, mai multe, i-au accentuat boala, teama de semeni, de lume și de normal. A proiectat și a construit avioane care au revoluționat istoria aviației, dar a lansat și... sustinut fără de care Jane Russell n-ar fi devenit niciodată un star de cinema. A făcut înconjurul lumii la bordul unui avion, ispravă în urma căreia locuitorii New York-ului l-au primit cu mai multe aclamații și confeti decît îl primiseră pe Lindbergh după traversarea Atlanticului.

Mult timp, Hughes a locuit în Las Vegas, Bahamas, Managua, la adăpost de orice zgomot, lumină sau microbi, guvernîndu-și imperiul format din 134 000 de salariați prin intermediul telefonului și a notelor scrise. Cumpăra, vindea, angaja și concedia după toane, fără să vadă vreodată pe cineva. La Las Vegas, unde a trăit în acest fel cîțiva ani, fusese supranumit „The Man” (Omul), cu „T” și „M” mari, ca și cum ar fi fost vorba de o ființă mitică, cu puteri nelimitate și cu decizii imprevizibile. De fapt, spuneau medicii, acest „Man” era atins de paranoia, iar reacțiile sale deveniseră din ce în ce mai greu definibile.

Înalt de 1,85 m, suplu, talia subțire, aerul timid, ochii triști și foarte limpezi. Astfel arăta Howard Hughes în perioada în care apărea în lume. Pe atunci îi plăceau costumele botite și sandalele de pinză pe care le purta chiar și în timpul marilor recepții, jucînd excelent rolul de play-boy. Mai mult chiar, în timpurile bune de odinioară, în vremea cînd era vizibil, Hughes mergea, de regulă, cu picioarele goale în teniși, fără cravată, cu o cămașă de culoare deschisă nu totdeauna curată, un pantalon mototolit, adesea pătat, și o pălărie deformată. Ținuta și compor-

țarea lui nu erau de natură să inspire încredere agenților de poliție de pe stradă. De aceea, din cînd în cînd, Hughes era luat și dus în mașina poliției. La poliție, spunea: „Sînt Howard Hughes”. Dar nu era întotdeauna crezut de la început. Odată, cînd și-a declarat identitatea, polițistul, i-a răspuns la fel de seer: „Iar eu sînt Winston Churchill!”

Fapt este că Hughes a pîrut întotdeauna mai curînd o persoană ștearsă. Cu vîrsta, aceste tendințe s-au accentuat. După accidentul de avion suferit în 1946, care era să-l coste viața, Hughes aproape că a dispărut de pe scena publică, pentru ca să devină pur și simplu invizibil începînd din 1966, incît unul din foștii lui asociați l-a declarat „fantomă capitalismului american”.

Un batalion de portărei avînd la dispoziție sume de bani considerabile — citeva zeci de mii de dolari — au încercat zadarnic, în urmă cu cîțiva ani, să-l regăsească pentru a-i înmîna o citație. De aproape 15 ani fotografiile îl urmăreau cu încăpătînire vîntătorilor de recompense din Far West, pentru a realiza „imaginea secolului”, dar nici unul n-a reușit să-l „prîndă”. Ultima imagine a magnatului datează din 1957. Această dispariție gradată a dat naștere la o multitudine de anecdote și de legende. Ce este adevărat și ce este fals din tot ce se povestește despre acest autocrat atît de lipsit de curaj? Potrivit unuia din foștii săi colaboratori, „90 la sută sînt scorneli”. Procentajul este, fără îndoială, excesiv, dar e pe măsura isprăvilor și excentricităților eroului nostru.

S-a născut la Houston în ajunul Anului Nou, în 1905. Tatăl său era deja o „figură” care se bucura de mare faimă pe vremea descoperirii petrolului în Texas. „Marele Howard” (Big Howard), numit astfel din cauza taliei sale înalte, debutase ca modest avocat în Montana. Dar, plictisit de mediocritatea în care trăia, se lansase în cursele de automobile, la care renunțase curînd, după cîteva accidente. Avea să plece în Texas unde a cumpărat un teren în zona de prospecțiuni petrolifere. Șase luni mai tîrziu, petrolul își făcuse din pămîntul ce-i aparținea. Totuși, aveau „Marele Howard” a provenit nu din aurul negru, ci din utilajele cu ajutorul cărora petrolul avea să fie forat. Tehnician de geniu și dornic să facă avere, el a construit o unealtă pe care nimeni nu putuse s-o creeze, o sapă de forat cu 166 de lame rotative — în loc de două — capabilă să străpungă stratul de rocă ce acoperă al doilea subsol al Texasului și sub care se ascundea cea mai mare parte a pinzei petrolifere. Dintr-un foc „Marele Howard” produsese 1 000 de barili de petrol pe zi și întreaga America, urmată curînd de multe alte țări, avea să cumpere unealta miraculoasă.

„Marele Howard”, acum bogat, puternic și respectat, se căsătorise cu o regină a frumuseții din Dallas, Alene Gato. Prefigurînd excentricitățile viitorului său fiu, pentru călătoria de nuntă, cumpără un tren special în care, împreună cu o mulțime de prieteni, face o călătorie de cîteva săptămîni în jurul țării, călătorie stropită din plin cu șampanie și acompaniație de o hoardă de muzicieni. În 1908, el pune bazele societății „Sharp and Hughes Toll Co”, împreună cu prietenul său Walter B. Sharp, pentru a se folosi din plin de invenția sa. Patru ani mai tîrziu, după moartea lui Sharp, Howard reușește să cumpere partea asociației sale, pentru suma de 50 000 de dolari.

„Pentru că, vezi tu, fiule — îi explica mai tîrziu feciorului său, Howard Hughes junior, supranumit și „Little Howard” (Micul Howard), nu trebuie să te asociezi niciodată cu cineva. Un asociat nu aduce decît necazuri!”

Și „Micul Howard” n-avea să uite niciodată acest sfat. Altfel, își adora tatăl, despre care spunea adesea: „Era una dintre individualitățile cele mai îndrăgite... Și apoi, el este cel care a sădit în mine dorința de a face ceva eu însumi și de a conta întotdeauna doar pe mine”. Edificator, nu?

De copil, „Micul Howard” era ca și tatăl său, deosebit de curios și îndemnat, avînd în plus o pasiune precoce pentru mecanică. Avea 12 ani cînd a fabricat un mic post de radio din piese diferite. Puțin mai tîrziu, „Micul Howard” s-a lovit de un prudent refuz din partea tatălui său, căruia îi cerea o motocicletă. Pe atunci era de 13 ani. Într-un atelier ascuns într-o grădină, a realizat singur o motocicletă din bucăți, fără să spună nimănui nimic. Anul următor, cînd tatăl său promisese că-i va oferi orice cadou și-ar dori, „Micul Howard” i-a cerut permisiunea să urce într-un hidroavion pe care-l văzuse în urmă cu cîteva zile. Acest prim zbor l-a marcat efectiv pentru toată viața. A obținut banii necesari pentru a lua lecții și a căpătat brevetul de pilot la o vîrstă la care alți băieți n-au nici măcar dreptul să conducă o mașină. S-a plictisit însă repede de beția vitezei.

„Ascensiunea nu este verticală. Este pretutindeni, în toate sensurile, pe întinderea pămîntului, ca și în viață. Texasul mă plictisește pentru că este prea mic!” — declara el, într-o zi, unui prieten.

Nu împlinise încă 18 ani cînd tatăl său a murit subit. Pe atunci „Micul Howard” urma cursurile Institutului californian de tehnologie.

— Abandonez institutul și iau conducerea companiei — l-a anunțat Howard pe omul de afaceri însărcinat cu problema succesiunii.

- Nu sînteți major.
- Voi obține autorizațiile necesare.
- Nu vă revin decît 25 la sută din cotele societății.
- Îndată ce voi fi declarat major voi dispune de cei 50 la sută ai mamei.
- Mai sînt și cei 25 la sută ce aparțin diversilor acționari.
- Voi aranja cu aceștia.
- Cu ce bani?
- Ai încredere în mine, tata m-a învățat să lupt. A uitat să precizeze ce mijloace și metode urma să folosească în aceste lupte.

Prima afacere pe care o trata nu era deloc ușoară. Profînd de o dispoziție specială a legislației texane, Hughes a obținut dreptul de a fi declarat „major” de către un tribunal. Apoi a cumpărat pe nimic cei 25 la sută din acțiunile externe. Într-adevăr, întotdeauna, din rațiuni fiscale, „Marele Howard” își subevalua societatea. La moartea lui, ea era estimată la suma de 75 000 de dolari, dar, în realitate, valora de zeci de ori mai mult. Pe această bază minimă „Micul Howard” devenise proprietar al întregii societăți. În ultimul timp, H.T.C. a realizat un venit de 25 milioane

* O dată și un sfert cit Franța.

de dolari pe an, iar cota sa la bursa din Wall Street se ridica la aproximativ 500 milioane de dolari.

La puțin timp după ce problema succesiunii a fost reglementată, Howard a plecat din Texas, îndreptîndu-se spre California. Înainte de plecare, făcuse o vizită familiei Rice, o dinastie respectabilă și respectată din Houston.

— Doresc să mă căsătoresc cu fiica dumneavoastră, Ella — spusese Howard, fără nici o ezitare. O iubesc de mai mulți ani.

(Va urma)
PETRE NICOLAE ■

CONDUCĂTOR DE JOC, GAȚU (9)

o parte din viața mea se numește gruia

— Din amintirile noastre știm că memorabila finală de la Paris a fost din multe puncte de vedere finala lui Gruia. Emoționanta ta poveste din episodul trecut m-a convins că așa a fost. Și acum, după șase ani, te poți gîndi la ce s-o fi petrecut în mîntea și sufletul lui Gruia după cumplita lui ratare din ultimele 20 de secunde ale finalei. Să șutezi în loc să ții balonul, să șutezi cînd ești virtual campion și să ratezi, oferînd adversarului mingea, iar el să te egaleze în ultimele 3-4 secunde ale meciului!!! Ce-ai simțit voi, coechipierii lui, după această egalare pe cit de nefericită, pe atît de neașteptată de toată lumea?

— Am simțit că înnebunim. Nu se pot exprima în cuvinte stările pe care ți le dă un asemenea moment. Eu, de pildă, am avut sentimentul că m-am prăbusit de pe o schelă de la etajul trei, cu schelă cu tot, și mă pipăiam — asta nu mai era sentiment, mă pipăiam într-adevăr — la cap, la față să vadă dacă mai sînt întreg. Lingă mine, Samung, vorbea singur. El întreba, el răspundea.

— Ce făcea Gruia?
— Era ca o stîncă înghețată. Mut, privea în sus, într-un punct anume, deși cred că nu vedea nimic. Și cred că nici nu auzea nimic, deși în acele clipe marele „Palais du handball” erupa ca Fuji Yama. — În fotbal, în tenis, în toate jocurile probabile, în care „vine din urmă” și te egalează în extremis capătul un ascendent, un mare avantaj psihologic, în timp ce te egalează, ți se taie picioarele. Asta era și starea voastră?

— E o lege nescrisă a sportului. După acea egalare noi eram moralmente groggy în picioare...

— Și totuși v-ați revenit.

— Ne-am revenit, cum să vă explic, gîndindu-ne la amărăciunea din acele clipe a celor de acasă. Ne-am gîndit la ai noștri, la părinți, la România, știm că prin intermediul micului ecran toată țara e cu ochii pe noi și ne vede desumflați, pierduți, și atunci a crescut în noi ambiția să murim pe teren, dar să nu cedăm.

— Și dacă totuși ați fi pierdut? În fond și adversarii voștri puteau să se hotărască să moară pe teren dar să nu cedeze.

— Cum am fi reacționat, adică, dacă am fi pierdut? Nu știu. Cred că s-ar fi rupt ceva în noi... De Gruia nici nu mai vorbesc. După campionat mi-a spus că unii om într-o asemenea situație, cînd pierde el, cu mina lui, titlul suprem pentru care a muncit toată echipa, îi vine să se spînzure. Și l-am crezut...

— Din fericire tot Gruia, cu mina lui, a câștigat pînă la urmă titlul „pierdut”, înscînd golul victoriei finale.

— Numai Gruia, acest jucător extraordinar cum nu s-a mai născut — pînă acum — altul pe pămînt, putea să fie în stare de o asemenea superperformanță omească.

Iată și o altă mărturie de la fața locului: ziarul „L'Equipe” — „Și vinovatul plîngea ca un copil...”

„...Se aduse berea și noii campioni ai lumii o băură încet, înghițitură după înghițitură, pentru a-și stăpîni plînsul. Doar Gruia, cu capul în mîini, continua să nu vadă nimic, să nu audă nimic, să nu spună nimic. Insultat, apoi aplaudat, apoi din nou insultat, apoi purtat în triumf, cu corpul plin de lovituri, cu miinile tremurînde incît nu era în stare să țină între degete țigara care i s-a oferit, el ridica din cînd în cînd o privire temătoare asupra unor oameni care, în acel moment, nu mai aveau inima să-i reproșeze nefericita inițiativă luată cu 20 de secunde înainte de sfîrșitul meciului”.

— Mai rară o asemenea radiografie sufletească sub pana unui cronicar sportiv...

— Așa a fost. Recitînd acest articol, parcă am în fața ochilor tabloul vestiarului nostru și-l văd pe Gruia, îi văd țigara tremurînd între degete și-l aud rugîndu-ne: băieți, iertați-mă! Iertați-mă pentru șutul acela care putea să ne piardă!

— Și l-ați iertat?

— Dacă l-am iertat?! Era să-l omorîm în îmbrățișări! În fond, el era să ne piardă, dar tot el ne-a adus victoria.

— Vorbești de Gruia ca un mare prieten.

— N-am fost mare prieten cu Gruia. Am fost doar prieten. Ne-am și certat, uneori chiar cu 5 minute înainte de începerea unui meci. În timpul jocului însă eram uniți nu ca prietenii, ci ca frații. Frați siamezi! Ne sincronizam perfect în gîndirea fazelor și în acțiune. Puteam să închid ochii și-l simțeam unde e în teren, iar el știa întotdeauna ce urma eu să fac, știa unde, știa cînd, știa cum o să-i paseze, eram legați prin zeci de fire numai de noi simțite.

M-am întrebat uneori ce a însemnat Gruia pentru mine? După atîția ani sînt sigur că nu greșesc. O parte din viața mea se numește Gruia.

(Va urma)

MARIUS POPESCU ■

românia în lume lumea în românia

în sahel, românii au predat lecția curajului de a ridica ochii la cer fără teamă

Întinând, în ultimii ani, mai mult revărsarea stihnică a apelor decât zgircenia lor, probabil că nu ne stă mîntea la a ne închipui bucuria celor pentru care fiecare strop înseamnă un dar al zeilor. Obişnuţi cu imaginea cîmpurilor noastre peste care, la nevoie, cad ploii comandate, ne este mai greu să ne imaginăm exultările unor copii dispuşi să facă baie în apele care nu vin de sus, ci se îndreaptă către cer. Oameni care aduc ploaia acolo unde pămînturile o cer, care îi învaţă şi pe alţii, de pe îndepărtate meleaguri, cum să o stîrnească, mi-au povestit astfel de scene care, dincolo de investiţia lor ţinînd de rigurile tehnicii, amintesc mirările dinţii în faţa minunilor naturii. Un grup de experţi români, alcătuit de „Unitate mobilă de demonstrare a fabricării maselor plastice şi a folosirii lor în agricultură şi în hidraulica rurală”, organizată de Centrul comun ONUDI-ROMÂNIA, a străbătut cîteva mii de kilometri în ţinuturile secetoase ale Sahelului, lăsînd în urma lor lecţia îndeminării şi a curajului de a ridica ochii la cer fără teamă.

Totul a început în 1974, la Conferinţa de la Bamako, convocată de C.I.L.S.S. (Comitetul interstatat de luptă împotriva secetei în Sahel), cînd ţara noastră a propus, în cadrul programului ONUDI, de ajutorare a ţărilor saheliene, organizarea acelui grup mobil sus-amintit. Expediţia celor 11 specialişti români, conduşi de inginerul Ion Marinescu, a părăsit ţara la sfîrşitul anului trecut; cînd noi ne pregăteam să sărbătorim Anul nou, 3 camioane Roman Diesel şi 2 Aro-uri, împreună cu întreg dichisul de echipamente şi materiale, toate de fabricaţie românească şi ele, luau drumul pe mare, pînă la Abidjan, capitala Coastei de Fildeş: „Abidjanul îl ştîi cum arată, filmele nu-l ocolesc — îmi spune inginerul Marinescu — este un oraş frumos, european modernizat, numai că de aici aveam să străbătem o cale de peste 1200 de kilometri, dintre care doar o treime aşternută cu asfalt; restul — drum de laterită care după sezonul ploios se transformă într-o pistă vâlurită, spaima automobiliştilor care, dealtfel, l-au şi botezat „tablă ondulată”. L-am acoperit, trecînd prin Bouake, Ferkessedougou, Niangoloko şi Bobo-Dioulasso, pentru a ajunge la Ouagadougou, capitala Voltei Superioare, prima ţintă a misiunii noastre, după care ne aştepta Mali-ul. Roman Diesel-urile 10215 ale constructorilor de la Braşov şi turismele Aro 240 (îngrijite de tehnicienii din echipa noastră, Ion Popică, Stelian Covaci, Teodor Fătuloiu), s-au comportat minunat. Am ajuns la Ouagadougou roşu din cap pînă în picioare de praf, dar am avut bucuria de a petrece Anul nou în casa unor compatrioţi. În familia unor experţi români de acolo. După cele cîteva zile libere, ne am apucat de treabă.

— În ce consta programul de demonstraţii al echipei dumneavoastră mobile ?

— Unor oameni răbdători în faţa naturii, obişnuţi să se resemneze dinaintea capriciilor ei, trebuia să le vedeam uşurinţa cu care se pot fabrica masele plastice necesare hidraulicii rurale şi aplicarea lor directă în agricultură. Noi, — de fapt printre primii români care pătrundeau acolo —, alcătuiam, la urma urmelor, un fel de uzină ambulantă. Pe o maşină de extrudat ţevi şi o maşină de injecţie, ambele montate pe cite un camion, bransate, de fiecare dată, la reţeaua electrică locală şi la un robinet de apă pentru răcire tehnologică, reproduceam, exact, un întreg proces de fabricaţie care, în condiţii normale, se petrece în clădiri industriale. Trebuie să vă spun că inginerul Nicolae Ghiţă şi maistrul Constantin Ciresaru, de la Întreprinderea de mase plastice din Bucureşti, împreună cu alţi colegi, au pregătît în mod special aceste maşini, pentru a le putea transforma în uzine mergătoare. Numai astfel am izbutit să extrudăm, pe loc, zeci de ţevi de PVC sau să matricăm armături pentru ţevi. Şi pentru că tot ce făceam noi avea aerul unui spectacol, un spectacol al puterilor industriei şi al solidarităţii umane, la unele demonstraţii, mai ales la acelea în care sileam apa să ţîşnească prin ţevi, smulgeam ropote de aplauze. Veneau nu numai specialiştii, ci sute de oameni curioşi. Cînd Emilian Laşiţă, consilier la ISPIF, trimitea apa, prin aspersoare, la o distanţă de zeci de metri sau o mîna să se scurgă, prin picurare, în sistemele amenajate cu materiale aduse din ţară, primul gest, mai ales al copiilor, era să se bage sub apă, să se bucure de ea ca de o minune. Noi înfăţişam, de fapt, nişte simple — pentru noi — metode de acumulare a apei sau de irigare la suprafaţă, iar prietenii noştri trăiau adevărate momente hotărîtoare ale destinului lor legat de muncă. La Mopti, legumicultorii duceau cîte 15 litri de apă în spate, preţ de cîteva metri, se speteau o zi întreagă să ferească un petec de pămînt, în timp ce noi le arătam cum se poate iriga un hectar, dint-o dată cu sifoane mobile din P.V.C.

Oamenii nu mai pridideau cu întrebările, interesaţi fiind, mai ales, de multiplele posibilităţi de folosire a maselor plastice în agricultură, de economicitatea lor. Printre cei care ne întîmpinau, de-a lungul demonstraţiilor, se aflau, uneori, şi reprezentanţi ai altor ţări saheliene, cum au fost cei din Ciad şi Niger sau din Senegal. Cum vă spuneam, unele treburi nouă ni se păreau simple, numai că uneori ni se cereau soluţii pentru realităţi la care nu ne gîndisem. În Mali (al doilea obiectiv al expediţiei noastre), în localitatea Kayes, am găsit un teren de vreo 5 hectare de legume, amenajat în cadrul unui program F.A.O.; toată poliuretana de pe suprafaţa canalelor era mîncată de şoareci. Pămîntul nu era tratat împotriva insectelor şi şoarecilor şi oamenii nu cunoşteau acest adevăr, de unde necesitatea de a le vorbi despre metodele de pregătire a solului.

— Cum vi s-au înfăţişat locuitorii acestor ţinuturi pe care le-aţi străbătut timp de zile ?

— Paşnici, prietenoşi, dispuşi tot timpul să întreprindă un comerţ, oricît de neînsemnat, cu ceva (toată lumea cumpără şi vinde te miri ce), foarte deschişi noutăţilor; nu au cunoscut roata, plugul, s-au urcat direct pe motocicletă şi sint teribil de incintaţi dacă posedă vreunul din aparatele tehnicii moderne. Cea mai mare plăcere a patronului restaurantului din Bamako, unde luam masa, era să ne calculeze preţul consumaţiei, pe care îl ştia de fapt pe dinafară, cu ajutorul unui calculator electronic. Că sint curioşi să ştie, să cunoască, o dovedeşte şi interesul cu care erau aşteptate vizionările de filme documentare româneşti pe care le-am adus cu noi, „România azi”, „Din fluviu izvorăsc lumini”, proiectate în fiecare din localităţile prin care am trecut.

Găsesc, printre însemnările conducătorului echipei Unităţii mobile ONUDI-România, vorbele pline de entuziasm şi mulţumire ale unuia din cei care au beneficiat de munca specialiştilor noştri în ţările Sahelului; maiorul Roger Ouedraogo, prefectul departamentului Sahel, nu ezită să-şi exprime convingerea că „experienţa românească este un exemplu şi o speranţă pentru Sahel, în ceea ce priveşte stăpînirea şi folosirea apei... Germenele a fost semănat, dumneavoastră l-aţi plantat, nădăjduim că el se va dezvolta bine şi rapid”.

datoria de a conserva valorile autenticităţii

Cu ocazia vizitei în România a preşedintelui Léopold Sédar Senghor, a fost oaspele al ţării noastre ministrul culturii din Republica Senegal, Alioune Sene, care a avut amabilitatea să ne răspundă la următoarea întrebare:

— În lucrările preşedintelui Senghor găsim fundamentat conceptul de negritudine. Înţeles ca o asumare demnă a unei condiţii spirituale particulare, ca o expresie a făuririi personalităţii proprii a popoarelor africane. V-am ruga să ne spuneţi cum vedeţi dumneavoastră, astăzi, lupta acestor popoare pentru impunerea independenţei lor spirituale, pentru afirmarea culturii lor naţionale ?

— Negritudinea, așa cum o postulăm noi, nu este o concepţie de ghetou; ea s-a născut ca o reacţie împotriva imperialismului cultural introdus de sistemul colonial, este o expresie a demnităţii unei rase care își afirmă identitatea cu ajutorul artei și al culturii sale specifice, existente alături de alte culturi recunoscute. Una dintre direcțiile dezvoltării moderne ale societății negro-africane își propune conservarea tuturor valorilor autenticității noastre, moștenite în timp și îmbogățite în urma confruntării necesare cu valorile universale. Refuzăm supunerea în fața unor formule și ideologii care ne sînt străine. Studiarea marxismului, „relectura lui negro-africană”, cum o numește președintele Senghor, ne-a înarmat cu principiile dialecticii în numele cărora luptăm pentru ca valorile spiritualității noastre să nu fie absorbite, ci să contribuie la dezvoltarea dialogului liber între culturi, un dialog bazat pe respect reciproc și al cărui scop este impunerea unui echilibru mai just și mai uman.

Între ieri și azi noi nu vedem nici o ruptură. Pornind de la specificul nostru istoric, avem datoria de a edifica o nouă civilizație negro-africană, cu ajutorul literaturii, teatrului, filmului, picturii, muzicii, dansului, plasticii, capabile să exprime toate valorile care sînt încă vii în noi și care, din înțîlnirea cu experiența altora nu pot decît să beneficieze. Dacă negritudinea își propune să însemne ceva nou în conștiința oamenilor, să-și afirme prezența activă, prima condiție a acestui deziderat este de a ne defini cu sinceritate și demnitate, în raport cu noi înșine dar și cu ceilalți. Cu acest gînd am vizitat și țara dumneavoastră, acesta este și sensul pe care îl acordăm relațiilor culturale româno-senegaleze.

interes pentru cercetările românești de medicină a muncii

Timp de o lună de zile, un grup de specialiști din Ministerul Sănătății, departamentul de Medicină a muncii, au luat parte, în Republica Democrată Germană, la un amplu schimb de experiență privind cunoașterea reciprocă a acumulărilor profesionale, științifice din acest prețios capitol al medicinei.

Despre participarea românească la întîlnirile de lucru desfășurate în orașele Berlin, Magdeburg, Freiberg, Leipzig, Halle și într-o serie de mici localități industriale, ne-a vorbit medicul principal Octavian Luchian.

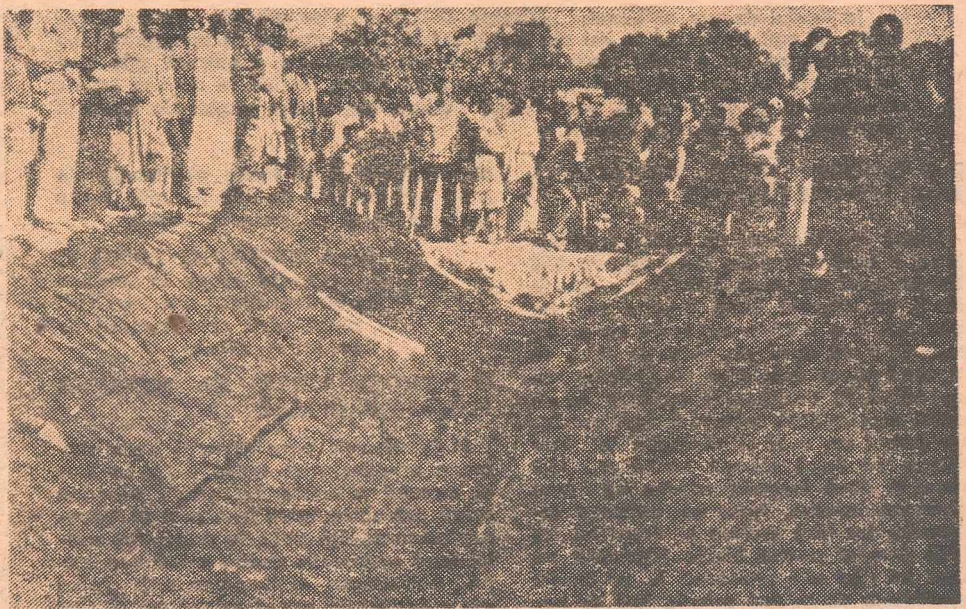
— În centrul preocupărilor noastre a stat unificarea metodologiei de investigare a condiției lucrătorilor din medii deosebite. Ne-am sugerat reciproc și am căzut de acord ca, pe plan interstatat, să se stabilească, în anii următori, metode unice de cercetare și apreciere a condițiilor de muncă, pentru a putea avea o imagine globală exactă a efortului uman și a urmărilor sale asupra vieții individului.

— Prin ce anume s-a făcut cunoscută, în mod concret, experiența românească în acest domeniu, care a fost ecoul ei ?

— Au stîrnit un deosebit interes cercetările multidisciplinare realizate în institutele noastre de specialitate (Institutele de igienă din București și Cluj-Napoca, în clinicile de boli profesionale din

aceleași orașe). Lucrările pe tema patologiei prin pneumoconioze (inhalarea pulberilor) în industria minieră, aparținînd profesorului Petre Manu, conferențiarului Laurențiu Pilat, medicului Nicolae Preda au fost obiectul unui studiu atent din partea celor aflați acolo. S-au remarcat, de asemenea, în ceea ce privește problemele microclimatului — mai ales acelea legate de munca femeilor — cercetările doctoriștelor noastre Maria Pafnote, Rodica Mateescu, Iulia Vaida; din domeniul ergonomiei s-au impus studiile medicilor B. Barchardt, Iacob Mihăilă.

În timpul întîlnirilor din R.D.G. s-a preconizat crearea unui cadru propice colaborării multilaterale, care, în funcție de tradițiile și particularitățile fiecărei țări, să stabilească teme prioritare ce-i revin. A fost o propunere salutară, intrucît medicina muncii se confruntă astăzi, în condițiile civilizației tehnice, cu probleme dificile; una dintre ele este cea privind lucrul în schimburi, provocator al unor serioase implicații medico-sociale. Trebuie să spun că unii specialiști străini și-au exprimat dorința de a ne vizita, în scopul aprofundării unor metodologii conturate în urma cercetărilor noastre privind fiziologia muncii în schimburi sau patologia acelei pneumoconioze de care v-am vorbit.

Pagină realizată de MAGDA MIHĂILESCU ■

fără prejudecăți despre liceul „nicolae b

(Urmare din pag. 1)

Momentul aniversar va fi celebrat cu ocazia „Zilei liceului”, „Ziua liceului” se va ține, ca totdeauna, în luna mai (anul acesta: 23 mai), ea se ține astfel de multă vreme, ea, de mai multă vreme, de mai multe generații, marchează copilăria și adolescența, chemate cu capetele descoperite la un sacru apel al istoriei, al duhului casei, ea, de mai multă vreme, de mai multe generații, leagă copiii și adolescenții de șirul înaintașilor, leagă istoria unei clădiri cu istoria neamului și a țării, cu acte fundamentale din existența poporului nostru, cu care viața acestui lăcaș a avut a se amesteca din plin. E, aparent, o obișnuită serbare școlară, cu discursuri, cu cintece, cu recitări de poezii, e un prilej să se vorbească despre învățatură, despre instrucție, despre educație. dar învățatura, instrucția, educația capătă după această zi alt gust, ies din funcțiunea lor comună, urcă undeva foarte sus, căpătând sensul continuității și al eternității. Se reamintește copiilor, în această zi, că liceul lor e, ca vechime, a doua școală de grad mediu din Principate, după cea de la Sf. Sava din București, fiind întemeiată de Stanciu Căpățineanu și Grigore Pleșoianu, elevi ai lui Eliade Rădulescu, și fiind, de la întemeiere și pînă astăzi, un lăcaș sau o casă-templu ce respiră, emană chiar, arome scumpe ale istoriei noastre, un lăcaș sau o casă-templu în care mari bărbați ai românilor au oficiat pentru luminarea neamului, au dăruit, ca profesori, sau au primit, ca elevi, o flacără care, prin vremea ce șterge toate, ea, ca și într-o candelă, a rămas veșnic vie, hrănită de oameni ai unei aprinse conștiințe și ai unei mari dăruiri pentru cauza neamului, a culturii și a civilizației lui. Printre descălii școlii s-au numărat cărturari ca Aaron Florian, pictorul Constantin Lecca, Ioan Maiorescu, tatăl criticului, G. M. Fontanin, membru al Academiei române, Constantin Olteanu-Maior, nepotul lui Petru Maior, printre elevi au fost marele om politic Nicolae Titulescu, marele poet Al. Macedonski, marii pictori Theodor Aman și Ion Juculescu, marii matematicieni Gheorghe Țițeica și Simion Stoilov, marele filozof C. Rădulescu-Motru, marii geografi și geologi Ludovic Mrazec, președintele al Academiei române, Gh. Vilsan, Sabba Ștefănescu, Ion Popescu-Voitești, marele compozitor Ion Vasilescu, marele tenor Grigore Gabrielescu, marele inventator George (Gogu) Constantinescu, fondatorul sonicității, marele astronom N. Coculescu, întemeietorul Observatorului astronomic din București etc., etc. Numărul de nume ilustre ce compun cartea de aur a liceului e, pur și simplu, sufocant (noi n-am transcris aici decât câteva, dintre cele trecute în lumea umbrelor), te întrebi, la un moment dat, ce anume a putut determina, în acest colț al Olteniei cea tină încă pentru cultură, o astfel de inflorescență a valorilor și talentelor, ocupând, practic, nu o generație, ci o istorie? O întâmplare? Un har al zeilor? Un magnetism special al locului, care provoacă valoarea, geniul? Un fenomen valabil oriunde, legat de specificul și de însușirile școlii noastre?

Care-i răspunsul?

Încercăm să-l descifrăm, ajutați de profesorul emerit Nicolae Andrei, director de vreo cincisprezece ani al liceului, care, în liniștea cabinetului său, înconjurat de marea liniște a vacanței, a somptuoasei clădiri cu scări de marmură, cu stucaturi și lambriuri scumpe (unul din cele mai prețioase monumente arhitectonice ale vechii Craiove, restaurat și îmbogățit cu noi podobe în anii din urmă), ne oferă câteva explicații, subsumate, de fapt, unei idei, uneia singure. Cronica sau povestea acestei școli, ne spune el, e, practic, în toate datele ei, din începuturi și pînă astăzi, un exemplu de înaltă, fericită și exactă adecvare la ceea ce se poate numi sensul istoriei, locul și rostul generațiilor în curgerea timpului, raportul lor cu masele, cu poporul, cu lupta acestuia pentru emancipare pe toate planurile. Dascălii și elevii acestei școli, cei mai mulți dintre ei, au reprezentat, în decursul istoriei liceului și a țării, un ferment al ideilor celor mai nobile,

ALBUM OMAGIAL

În fondul de aur al Liceului „Nicolae Bălcescu” s-au adunat, de-a lungul anilor, și mai cu seamă în cei din urmă, strinse între coperte de monogralii sau așezate pios sub cristalul vitrinelor, nenumărate documente și mărturii prin care istoria acestui vechi lăcaș vorbește generațiilor tinere, intrind în datoria lor de memorizare și de păstrare. Transcriem, dintre ele, câteva pagini de amintiri, semnate de foști elevi ai liceului.

E O DATORIE SFINTĂ CA ACEASTĂ TRADIȚIE SĂ FIE PĂSTRATĂ

Liceul din Craiova, ca multe școli din lume, a avut o tradiție, imprimată la rind de profesori de mina întâi. E o datorie sfântă ca această bună tradiție să fie păstrată. E o datorie națională ca profesorii și elevii care vin, rind pe rind, să mențină faima unei școli cu rădăcini atît de adînci în trecut... Ne inclinăm cu a-dîncă recunoștință memoriei profesorilor pe care i-am avut și declarăm în fața tuturor că dacă drumul nostru a fost drept și dacă meritele noastre au avut oarecare valoare, toate se datoresc ostenețelor lor fără cruțare și dragostei lor fără margini pentru binele Neamului pe care au știut să-l servească. Și, cu aceste sentimente de adîncă evlavie față de trecutul strălucit al acestui liceu, urăm din toată inima și cu toată căldura sufletului nostru profesorilor și elevilor de astăzi și aceluia care vor veni să știe să păstreze,

să mărească și să înalțe patrimoniul de preț, adunat timp de 100 de ani, pentru fericirea lor și a Neamului nostru.

Acad. GHEORGHE ȚIȚEICA ■
(Cuvînt rostit în numele absolvenților, cu prilejul aniversării centenarului liceului — 1926).

O PERIOADĂ UNICĂ ÎN FORMAREA PERSONALITĂȚII MELE

Multe decenii s-au așternut peste memoria evenimentelor anilor trăiți ca elev al Liceului „Nicolae Bălcescu”, perioadă unică prin rosturile ce le-a avut în formarea personalității mele, în pregătirea celui fond apercipitiv pentru asimilarea culturii universitare, în formarea unei gândiri coerente despre om și umanitate. Nu tot acest conținut a fost clar pentru mine în acea epocă, dar cit de lămurit și neîndoelnic îl văd astăzi, prin acel proces de creștere a conștiinței despre propriile

clopoțelul sună, ca-n toate școlile, cu glas cristalin atent, auzi reverberîndu-se peste toate un da

opera sau truda lor relevînd marile idealuri naționale și sociale, opera sau lucrarea lor implicînd astfel sensul spre care a curs istoria, o istorie ce s-a scris și cu penița, dar, nu o dată, și cu singele lor, și cu lupta lor. Aici, în vechiul local al Școlii centrale a Craiovei, a funcționat, în anul 1848, clubul revoluționar al urbei, frecventat printre alții de Theodor Aman, aici, în iunie al aceluiași an, au fost conduși în triumf membrii Guvernului provizoriu, veniți în fruntea cohortelor de răsculați ai Islazului, aici, în vechea sală de examene, a citit Eliade Proclamația pașoptiștilor, aici, în fața școlii, cățărît într-un pom, a continuat lectura Ion Maiorescu, pentru mulțimile și elevii ce nu mai încăpuseră între ziduri, aici, în mica piață străjuită astăzi de statuia lui Ion Maiorescu, profesorii, elevii și populația țîrgului au jucat, în 1857, „Hora Unirii”, moment nemurit de același Aman într-o pinză celebră, aici, după două decenii, profesorii cedau din salarii pentru sprijinirea Războiului Independenței (profesorul de istorie și de geografie Constantin Olteanu-Maior, văr cu Maiorescu, fiind, în epocă, și comandantul gărzii civice a Craiovei și a Olteniei), aici au învățat Traian Demetrescu și Grigore Pencioiu, frunțași ai mișcării socialiste din România, aici, în 1907, „investigațiile pro-tărănești” au dus la arestarea unor profesori ca Vasile Mihăilescu, distins cărturar cu singe de luptător, aici, în anii luptei ilegale a partidului, profesori comuniști și elevi uteciști au scris istoria cu

cerneală roșie, aici, în februarie 1945, s-au strîns, la cel dintîi mare miting al libertății, zeci de mii de oameni, muncitori, intelectuali, țărani din toată Oltenia, pornind apoi la asaltul prefecturii burghezo-moșierești, instalîndu-i în ea pe aleșii poporului. Este, în marea istorie a țării și a culturii noastre, mica istorie a acestei școli, exprimată în această dublă contabilitate prin care profesorii și elevii de astăzi și-o socotesc, revelînd-o cu mîndrie și altora: în istorie și în istoria culturii, cele două coloane — a conștiinței și a faptei, a vocației culturale și a vocației civice — unificate în bilanțul general ce poartă numele unui liceu românesc. Vorbînd despre bărbații iluștri care au sfințit pragul acestei școli, vorbind despre Ion Maiorescu, despre N. Titulescu, despre Țițeica, Aman sau Macedonski, am putea înlesni, involuntar, impresia că altitudinea vechilor valori este intangibilă, că există o ireversibilitate a lor, fapt ce desigur ar fi trist — spune directorul Nicolae Andrei — dacă fenomenul creației culturale în vreme s-ar prezenta așa, în cote descendente. Sigur, un Titulescu nu se naște oricînd, nici un Țițeica, nici un Macedonski, dar cele trei societăți culturale ale elevilor, care poartă numele celor trei, cuprînd, între cei o mie de membri ai lor, destui „mici oameni politici”, „mici savanți” și „mici artiști”, decorați ca atare de juriile olimpiadelor și concursurilor, care, cînd vor mai crește, s-ar putea chiar să fie mari. De unde asemenea speranțe, ce anume se leagă de ele?

Cei peste două mii de copii și adolescenți care învață astăzi la „Nicolae Bălcescu”, liceu cu profil

ERAM PE VREMEA ACEEA UNUL DINTRE CEI NICI PEA BUNI, NICI PEA RAI DIN CLASA MEA

...După încheierea păcii, în 1918, o parte din profesorii plecați s-au înapoiat din război, o parte din refugiu. Profesorii ce au apărut o dată cu reinstalarea liceului în vechea sa clădire au nume mari de dascăli: Stăureanu, Fortunescu, Balaban, Mihăilescu (Piticu), Poșulescu, Dongorozi. Pentru majoritatea dintre ei mi-au rămas amintiri la proporțiile imense ale copilăriei. Îmi inspirau respect și frică, fiindcă erau serioși, purtau bărbi respectabile, vorbeau frumos și mă fermecau cu erudiția și cu poezia ce știau să dea universurilor noi, necunoscută mie.

Ce alte sentimente pot să port profesorilor mei decît recunoștință!

Eram pe vremea aceea unul dintre cei nici prea buni, nici prea răi din clasa mea. Desenam tot timpul și asta mă scutea de multe pedepse. N-am înțeles multe la 12 ani și nici mai tîrziu. Acum, mă gîndesc la toată amărăciunea și ticurile didactice ale acestor profesori, deveniți umbre ale copilăriei noastre. Le înțeleg altfel asprimile și gesturile lor de oameni plătisiți de răutatea noastră și poate de monotonia meseriei lor. Eram

noastre acte și gânduri, care apare cu anii și experiența acțiunilor săvîrșite!

Aievea revăd cu emoție și recunoștință imaginea profesorului de științe naturale — Elie Georgescu — căruia îi datorez o poartă deschisă spre lumea minunată a vieții animale sub infinitele ei forme. De talie mijlocie, mai mult slab, cu o privire pătrunzătoare și blindă în același timp, cu ochi vii, fără dezordine de gest și mimică, cu unica mină ce-i rămăsese în urma unui accident de laborator — profesorul apărea fascinant de la prima înfățișare. Profesorul Elie Georgescu a făcut un învățămînt biologic de o calitate neobișnuită. Îi datorez mult în îndrumarea mea spre biologie și medicină.

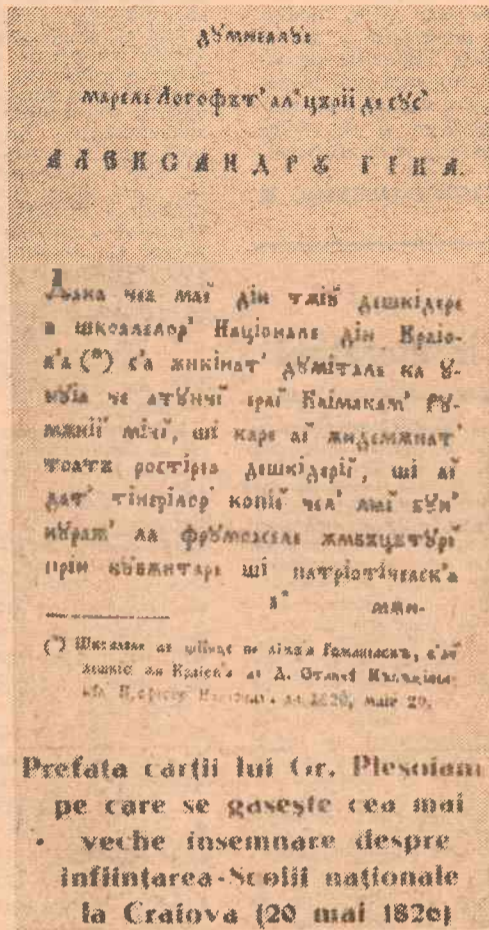
Îmi reamintesc și acum de satisfacția apreciativă acordată lucrării mele de baccalaureat, în care am tratat, cu mijloacele mele, antropogeneza în concepția lui Darwin...

Înceînd aceste scurte însemnări evocatoare despre acei ani îndepărtați, omagiez cu recunoștință memoria profesorilor mei și păstrez o neștersă fidelitate școlii în care am primit învățatura liceală.

Acad. ȘTEFAN MILCU ■

Bălcescu" din Craiova

n, cu glasul suav al copilăriei, dar, cînd ascultî
găt grav, care înseamnă 150 de ani de istorie

Prefata cartii lui Gr. Plesoianu pe care se găsește cea mai veche însemnare despre înființarea Școlii naționale la Craiova (20 mai 1826)

științific, cu 60 de clase (în 1943-44 : 16), cu 115 cadre didactice (în 1943-44 : 46), cu clase speciale de matematică, fizică, chimie, biologie, cu o secție „fără frecvență” (unică în Craiova) și cu o secție cu program special de educație fizică (profil : atletismul), au la dispoziție condiții care, mai mult ca oricînd, înlesnesc, pentru tot ceea ce înseamnă valoare, o afirmare plenară, scutită de orice impedimente sau griji. Au la dispoziție laboratoare moderne, dotate cu aparatură de ultimul tip, o bibliotecă vastă (peste 60 000 de cărți), săli de sport (o modernă piscină e acum în construcție), un cămin recent inaugurat (200 de paturi) pentru internatul liceului, un bogat și complex muzeu al școlii (cu, evident, un amplu fond de documente istorice, dar și cu alte colecții de primă mînă, printre care una de minerale, de o bogăție cum nu ne-a fost dat să vedem în alte muzee școlare, apoi o mare colecție de fluturi, cu peste 5 000 de exemplare din zona Olteniei), au la dispoziție, pentru orele de practică, o microîntreprindere a lor, „Hărnicia”, găzduită într-un sediu care este al însuși, ca și liceul, un mic palat. Societatea noastră a preluat astăzi în seama ei toate poverile grele ale actului material de instrucțiune, ce transformau odinioară difuzarea învățării într-un act personal de eroism, într-o grijă chinătoare a dascălului și a părinților, drept care școala, eliberată de aceste poveri, se poate dedica, pentru prima oară, exclusiv misiunii sale, exclusiv răspunderii sale : misiunea formării omului românesc de mîine, răspunderea față de ascensiunea în civilizație și cultură a acestui popor. Trei dintre cifrele pe care

mi le oferă, la acest punct al discuției noastre, profesorul emerit Nicolae Andrei, mi se par revelante pentru chipul — pe care nu vom ezita să-l numim exemplar — în care această școală își înțelege menirea ei în România de azi. Prima : anul trecut, 84 la sută din absolvenții liceului au intrat în învățămîntul superior (la 11 facultăți ale țării, elevii „Bălcescului” ocupînd, la examenul de admitere, locul I). A doua cifră : din cei 30 de elevi din județul Dolj selectați pentru faza pe țară a olimpiadelor școlarești, 25 sînt de la „Nicolae Bălcescu”. A treia cifră : anul trecut, la faza pe județ a olimpiadelor, din cele 78 de premii și mențiuni acordate la matematică, 74 au revenit celor de la „Bălcescu”.

Sigur, un Titulescu, un Țițeica sau un Macedonski nu se nasc oricînd, sigur, profesorii care le-au pus acestora pe frunți lumina lor, cununa sau pecetea personalității lor demiurgice, nici ei nu se nasc oricînd, dar niciodată, în istoria liceului, n-au fost atît de mulți absolvenți care să urce treptele universităților, și acest singur fapt ne face să recunoaștem pe fruntea acestor tineri — care nu-s doar cițiva, ci foarte mulți — o răsădire largă și profundă a luminii, astfel încît ea să rodească robust și timpuriu.

Cu ani în urmă, un elev al liceului, Paul Dinu, îi mărturisea directorului său, într-o conversație sufletească, o nemulțumire a sa, un dor al său, ce, povestite, ne fac să suridem, dar care, pentru acel copil, erau desigur răscolitoare, altfel nu și-ar fi înfrînt sfîrta și nu i-ar fi cerut sobrului și severului său director acea audiență la o conversație sufletească.

Intr-un liceu în care se vorbea mereu despre oamenii mari ai trecutului, Paul Dinu, ca mulți alți copii, își alese, dintre oamenii aceia, un model, îl coborîse de pe frontispiciul unei istorii în umbra căreia se afla și el, așezîndu-l în rama sufletului, decis să-i fie discipol, decis să-i fie vrednic și strălucit urmaș... Era, însă, greu. Ii era greu să ajungă, ca Gogu Constantinescu, un mare savant și un mare inventator, matematicile și fizica nu-i aduceau nici pe departe victoriile pe care le aduseseră modelului său, și, părăsit de acest model ce se îndepărta și se încețoșa, strîvîndu-l dintr-o înălțime inaccesibilă, căzuse într-o neagră autodeprecie, se socotea un ne-bun de nimic. I s-a explicat, evident, că un Gogu Constantinescu nu se poate naște oricînd, că, la urma urmei, nici un Paul Dinu nu se naște oricînd, i s-a explicat ce poate face el, Paul Dinu, cu puterile și cu talentul lui, și Paul Dinu a făcut. Paul Dinu a ajuns muncitor la „Electroputere”, apoi tehnician, apoi chiar un inventator, apoi chiar un mare inventator, el poartă astăzi titlul de Erou al Muncii Socialiste, el este, în profesia sa, o glorie națională, el este cunoscut de o uzină, de o Craiovă, de o țară.

Intr-un număr de anul trecut al revistei „Licăriri” (liceul tipărește două reviste, „Picături de rouă”, a pionierilor, și „Licăriri”, a elevilor), găsesc, sub titlul „Glasul liceului la a 150-a aniversare”, un chestionar compus din patru întrebări. Întrebarea numărul patru sună astfel : „Cu care din următorii absolvenți ai liceului : Gheorghe Țițeica (matematician), Nicolae Titulescu (diplomat), Ion Țuculescu (pictor) și I. Vasilescu (compozitor) ai dori să te asemeni — și de ce ?” Extrag din răspunsuri :

„Cu Nicolae Titulescu. De ce ? Întotdeauna mi s-a părut că numele-i adevărat este Pace-Patriotism” (Ramona Scafă, anul III F).

„Aș vrea să am cunoștințele de matematică ale lui Țițeica, tactul diplomatic al lui Titulescu și simțul artistic al lui Țuculescu” (Mircea Ardeleanu, anul IV B).

„Dacă aș putea să dau versurilor mele culoarea unui tablou de Țuculescu și sonoritatea unei partituri de I. Vasilescu, dacă aș putea să fac din versul meu un dram de desăvîrșire, atunci aș dori să semăn cu mine...” (Camelia Constantinescu, anul III G).

Există un duh al clădirilor, un ciment invizibil care ține coerente zidurile, ferestrele, acoperișurile, care face ca aceste clădiri să nu fie doar ziduri, ferestre, acoperișuri, ci, uneori, niște case-temple, niște răs-pintii de zări și de armonii ale vieții noastre, așa cum sînt școlile, școlile în care am învățat, așa cum e, la Craiova, Liceul „Nicolae Bălcescu”, vechi și prestigios monument al culturii noastre.

Duhul lui l-au purtat, prin vremi, mari bărbați ai românilor, duhul lui, astăzi, îl poartă niște profesori, mulți din ei tineri și foarte tineri, îl poartă niște copii și niște adolescenți, îl poartă succesele lor, căutările lor, efortul lor de a răspunde istoriei, chemărilor ei, sensului ei, cu conștiință lucidă, cu fibra întregii lor ființe, cu munca lor, cu dragostea lor pentru țară, cu răspunderea lor pentru soarta ei.

Vizitînd, acum cițiva ani, acest liceu, tovarășul Nicolae Ceaușescu scria în cartea de onoare :

„Aprecieri grija și dragostea dascălilor acestui liceu pentru continuarea tradițiilor progresiste ale înaintașilor, străduințele cu care pregătesc generația viitoare pentru construirea socialismului și comunismului.”

Din această grijă și din această dragoste pentru continuarea unor scumpe tradiții, din aceste străduințe pentru creșterea viitorului, din aceste răspunderi extreme care împovărează umerii dascălilor, vor răsări, pe pămîntul fertil al acestor ani, oameni care vor semăna, de bună seamă, și cu Titulescu, și cu Țițeica, și cu Macedonski, și mai ales — cum zice eleva Camelia Constantinescu — cu ei înșiși, propunînd economiei, științei, culturii noastre, României socialiste și comuniste de mîine, nume noi, valori inedite, chipuri aureolate de sfîntul fior al dragostei pentru țară, pentru istoria și deopotrivă pentru viitorul ei.

ILIE PURCARU ■

Fotografii de ELENA GHERA ■

niște devotați ai școlii și, după cite mi-am dat seama mai tîrziu, erau profesori excelenți.

Urez viață lungă și prosperă liceului nostru glorios, supraviețuitorilor lui sănătate și tuturor celor ce se îngrijesc să-i întretină faima și prestigiul, cele mai bune urări de succes.

Acad. CORNELIU BABA ■

Artist al poporului

TOATĂ RECUNOȘTINȚA UNUI FOST ELEV

Ca director al S.M.A. Circea, de lingă Craiova, i-am sfătuit adesea pe mecanizatorii cu care lucrez, pe colaboratorii mei cu studiile neterminate, să urmeze secția „fără frecvență” a Liceului „Nicolae Bălcescu”. Am făcut această recomandare în virtutea unei firești exigențe, care ține de pregătirea cit mai temeinică, de profilul cit mai evoluat al omului zilelor noastre, dar am făcut-o punînd în ea, ca să zic așa, și o notă subiectivă, un sentiment particular al meu față de acest lăcaș. Am fost și eu elev al acestui liceu, am făcut aici niște „ani de ucenicie” pe care nu-i voi uita. Acest prestigios lăcaș de învățămînt, mindru pe drept cuvînt de trecutul său și de pleiada de dascăli și

de elevi care i-au ilustrat istoria, a fost dotat, în anii socialismului, cu condiții de studiu altădată de neconceput. Aici, pe băncile acestui liceu, sub îndrumarea unor profesori ce și-au făcut din instruirea și educarea generațiilor tinere țelul și rațiunea vieții lor, am deslușit tainele științei, mi-am dezvoltat gustul și inclinațiile pentru tehnică, am învățat neprețuite lucruri despre simțul datoriei, al disciplinei, al cinstei, al pasiunii muncii de fiecare zi.

La aniversarea Liceului „Nicolae Bălcescu” — toată recunoștința unui fost elev, în ale cărui împliniri de muncă și viață anii petrecuți aici au jucat un rol covîrșitor !

ION DELCEA ■

Erou al Muncii Socialiste

MODEL DE DĂRUIRE

Anii de viață ca elev la Liceul „N. Bălcescu” de la Craiova m-au influențat, mi-au imprimat, prin convingere, spiritul de muncă și de disciplină. Era consecința firească a ceea ce văzusem la această școală : atmosferă mobilizatoare, profesori cu o înaltă ținută, lecții predade de ei cu o deosebită măiestrie, care ne făceau pe noi, cei mici, să le ascultăm cu

emoție și cu respirația stăpînită. Pareă văd ca astăzi pe respectatul profesor de istorie N. Bușilă, pe fermecătorul profesor de botanică Marin Demetrescu, pe metodicul profesor de limba franceză C. Fortunescu, pe eruditul profesor de limba română Nache Niculescu, pe profesorul iubit de latină T. Ștefănescu, pe severul dar bunul și distinsul profesor M. V. Statu etc.

Profesorii Liceului „N. Bălcescu” din Craiova au fost admirabile exemple pentru misiunea grea dar frumoasă a corpului didactic în formarea și educarea elevilor, cărora le-au servit ca model de dăruire.

Fie ca Liceul „Nicolae Bălcescu” să-și ducă mai departe nobila sarcină de a da, prin exemplul personal, tiparul omului nou, omul construcției socialismului, în frumoasa și scumpa noastră patrie.

Acad. M. PETRULIAN ■

DEMNI DE NUMELE BĂLCESCULUI

Niciodată nu voi putea uita cei șapte ani de trăire fremătătoare, în care, absolvenți fiind, descopeream lumea și viața, călăuziți de un grup de profesori, maeștri excepționali, care se numeau

C.D. Fortunescu, Ion Dongorozi, Al. Popescu-Telega, Marin Demetrescu, Mihailche Demetrescu, Toma Măruță, Petre Comănescu, C. Maghețu etc.

Urez liceului nostru, vechi focar de cultură românească, să continue linia sa ascendentă în formarea și mlădierea tinerilor intelectuali, luminoși și conștienți, viitorii constructori ai vieții noi.

Elevilor liceului nostru, mai mult decît centenar, li se deschid cele mai vaste drumuri, ei au condiții de viață și de studiu pe care cei din trecut nu le puteau închipui nici în visurile cele mai îndrăznețe. Ei au datoria de a învăța conștient, pentru a-și însuși datele științei, care spațiază înfinit posibilitățile umane de cunoaștere a lumii. Ei trebuie să devină intelectuali legați cu toate fibrele de minunatul nostru popor, adevăratul făuritor al tuturor bogățiilor și frumuseților noi ale patriei.

Urez elevilor liceului nostru să fie demni de numele lui Nicolae Bălcescu, acela care nu a cunoscut niciodată tîhna, mereu în tumulturi, urmărind marile idei ale umanității și progresului, luptînd în numele lor pînă la moarte.

Acad. ALEXANDRU BALACI ■

FAPTELE ȘI VORBELE

de gustibus...

Oricât respect sîntem datorii să purtăm preferințelor fiecăruia în materie de frumos, trebuie să recunoaștem că există și un răspîdit gust prost. Cum sîntem în preajma Congresului educației politice și culturale socialiste, nu ar strica, deci, să vorbim puțin și de acest lucru.

O veche mentalitate ciocoiască stăruie în a atribui prostul gust omului de rînd. Cine nu și-a obișnuit șezutul cu fotoliu Aubusson, de unde să se pricăpă la aranjarea rafinată a interiorului casnic? Dacă ai fiut pe pereți doar fotografiile părinților și bunicii, e exclus să știi a prețui o acuarelă delicată! Fără să fi moștenit o bibliotecă sumptuoasă, cu ediții priniceps, legate în piele de vițel, ce cărți pot să-ți placă? Am caricaturizat înadins o credință care, sub formă nu chiar alit de lățișe, dar identice în esență, persistă și astăzi.

Cînd omul de rînd ridică din umeri în fața unei minjeli, e acuzat că nu percepe, datorită obtuzității sale estetice, adîncimea metafizică a rozului murdar. Ori de cite ori mărturisesc sincer că-l plictisesc cărțile lipsite de personaje și fără nici o acțiune, e invitat ironic să renunțe la asemenea preferințe mitocănești și să guste „scriitura”.

Toate schimele astea, ale finei sensibilități estetice ofensate, miros de la distanță a parvenitism cultural.

Cei care se dau în vînt după „mobila stil” sînt adesea moșici sadea și savurează în vaste paturi Louis XV romane poliștate. Alții, colecționari de tablouri, fac, pur și simplu, investiții rentabile și, după promulgarea legii apărării patrimoniului național, caută plasamente mai sigure, aur, fie și în danțuri.

Țăranul nostru, deși nu și-a frecat nădragii pe piele de Cordova sau mătase, are un simț fără greș al frumosului, vădit în toate lucrurile gospodăriei ca și în versurile neajunse **Miorite**.

Spunînd răsplată acestora, e sănătos să respingem și orice demagogie a capitolului gustului. Simțul frumosului se formează printr-o îndelungă educație și străvechea civilizație fărâncăscă o presupune. Dislocările sociale, interferențele sat-orăș, modificările bruște de existență provoacă frecvent alterări grave în cîmpul sensibilității estetice. Preferințe mic-burghize, de o calitate foarte dubioasă, se însinuează, nu o dată, mai ales cînd nivelul lor material crește și ele își schimbă „standing”-ul. A accepta și a încuraja chiar, sub scuza că sînt „populare”, asemenea cerințe n-are nimic comun cu o politică autentic revoluționară în domeniul gustului public.

Intrați în magazinele noastre de lămpi. O abundență de abajururi, cu franjuri, ciucuri și dantelute, te copleșeste. În egală măsură s-au înmulțit alarmant corpurile de iluminat din sticlărie, bronz și alamă, imitații jalnice ale candelabrelor suspendate în fostele saloane. Spiritul parvenit mic-burghez, „faux-riche”, e la înălțime.

Ce încurajăm aici? „Declasarea ascendentă” a Zifei Tircădău — cum spunea Ibrăileanu?

Construim magazine moderne după ultimul jurnal de arhitectură. Le utilăm astfel ca să arate cît mai civilizate cu putință. Cînd totul e gata (și nu fără destule greutăți), cite unui responsabil (?) îi vine cheful să trîntească pe vitrina de cristal, comandată special dintr-o bucată, o inscripție înflorată, conform gustului său, absolut detestabil. E ca și cum ai pune la frac o cravată în culori aprinse sau ai încălța teniși.

Toți bucureștenii au admirat eleganta cu care a fost amenajată Piața Amzei. Nu știu însă cui i-a trîznit să comande niște reclame horticoale, în stil secesionist, pe perețele din fața primăriei sectorului. Executorul s-a întrecut pe sine în fantezie grafică policoloră și multicoloră, oferind privitorilor un model de prost gust strigător.

Restaurantul „Dunărea”, renovat, cu meseuțe și scaune albe, afară, între jardiniere verzi a căpătat o înfățișare stilizată, veselă și cochetă. Numai că firmele, pictate cu minuție neinspirată pe

sticlă (să se vadă amănunțit soiul peștelui din farfurie!) strică întreaga strădanie cheltuită.

Atari inițiative nefericite păcătuiesc mai ales împotriva unității de stil, prima condiție a armoniei. A pune o firmă cu caractere desuete pe o clădire ultramodernă e ceva analog instalării porcului în cada de baie.

Și cum asemenea acte ating lucruri făcute din banii poporului și grație unor încordări eroice, fanteziile personale ar fi cazul să cunoască mai multă reținere, iar noi avem obligația să răsurnăm dictonul străbun și să reclami-măm ca „despre gusturi, să se discute!”

OV. S. CROHMĂLNICEANU ■

ESEU

sinceritatea în literatură

În accepția curentă, sinceritatea semnifică înainte de orice o reacție spontană într-o situație dată, evidențind valori afective sau morale. Emoția joacă un rol în sinceritate; principiul un altul. Individul se arată pe sine, așa cum este, sau revelă fețele ascunse, omise sau evitate ale unei realități. Dar care este rolul sincerității în artă? Ne punem o asemenea întrebare, și descoperim complicații nebănuite. Întrebarea privește mai ales literatura; e ridicol să ne întrebăm ce înseamnă sinceritate în muzică sau în arhitectură, și e la fel de ridicol să examinăm problema pornind de la un actor care-și joacă rolul sau de la un dirijor care-și agită mai mult bagheta decît un altul. Dar în legătură cu literatura, cuvîntul e folosit, cam în tot felul. Și pentru a ne descurca puțin, e bine să ne divizăm întrebarea: cine se definește prin sinceritate, opera sau autorul ei? În ambele sensuri, răspunsurile sînt impracticabile.

Există o sinceritate a marii opere? Ca să răspundem, trebuie să ne gîndim la faptul că sinceritatea presupune o comuniune a autorului cu opera, care va apare ca atare cititorilor, la rîndu-le caracterizată printr-o reacție unică provocată tocmai de caracterul de sinceritate al operei date. Dar marea operă impune o sinceritate parțializată: de-a lungul timpului sau în cadrul aceluiași timp, fiecare o înțelege cum îi convine sau cum poate. Opera mare e sinceră pentru toți, în toate situațiile: Shakespeare, Racine, Eminescu. Se spune despre asemenea creatori că au concurat cu natura; ar fi însă util să se vorbească despre o sinceritate a naturii?

Sinceritatea, cum s-a spus, presupune un singur tip de reacție în fața evenimentelor. Dacă așa ceva s-ar întîmpla cu toată lumea, atunci n-ar mai exista literatură; sau ar exista un singur fel, poate o singură operă literară. Deocamdată lucrul s-a vădit imposibil. Au existat însă epoci și doctrine care au formulat un asemenea program, considerîndu-se un tip unic de gîndire și de reacție: cei care reacționează într-un fel anume, potrivit unei gîndiri anume, este sincer, ca toți ceilalți. Această perspectivă a făcut ca în

o mie de ani de dogmă creștină să nu apară nici o operă literară mare. Altfel, sinceritatea pamfletelor din vremea revoluției franceze și a Terorii este în afară de orice îndoială; dar ce a rămas de aici pentru literatură?

Un paradox al sincerității îl constituie posibilitatea de a fi redusă oricînd la subiectivitate. Laureamont sau un supraréalist oarecare de la noi au fost sinceri; dar cine are, de fapt, mare nevoie de aberațiile sincerității lui Brefon? De aici reiese că sinceritatea fiind chiar și adevărată nu oferă neapărat și adevăruri utile. Acestea cad în sarcina literaturii mari. O mică smecherie, cu aparent efect opus al sincerității, este obiectivitatea sau subiectivitatea principială, nu rareori postumă: bunăoară sinceritatea care înfieriază raclele unei epoci trecute. Juvenal atacă sincer viciile morților. La fel de precară e sinceritatea negativă, care deformează o realitate complexă, evitînd pozitivul și absolutizînd astfel negativul. Obiectivismul și subiectivismul se întîlnesc aici, și s-au întîlnit și în literatura noastră de la Serisoarea a treia încoace. În sfîrșit, există uneori o sinceritate orientată. Zaharia Stancu a oferit mostre postbelice de sinceritate jurnalistică remarcabilă, dar nu a dat nici un roman despre aceeași perioadă.

Sinceritatea e afectivă și instantanee, fie că se bazează pe un principiu, ca la Don Quijote, fie că e reacția obișnuită a omului natural. Dar văzută astfel, ea e în fond simplă, limitată, rudimentară, univocă. Sinceritatea nu e duplicitară: ea nu exclude inteligența dar refuză judecata, care are nevoie de timp, de disimulare. Cum observa Ralea, rațiunea amină. Or, se știe din antichitate: *ars longa...* S-ar putea vorbi atunci de o sinceritate a inteligenței? Nu cumva, esteticul este lipsit de interes pentru sinceritate?

S-ar părea că în literatură, sinceritatea urmează să se manifeste mai întîi prin a se îndoi de propria ei utilitate. Apoi, să descopere o nouă posibilitate de a fi sincer, fără a imita alte sincerități. Așa ceva se obține relevînd disponibilitățile unei sincerități complicate, nuanțate, determinate de intelect. O sinceritate făcută, de liberată, instaurativă, ascunsă sau enigmatică. Sinceritatea lui Galileo Galilei. Sinceritatea lui Dante bazată pe o Beatrice mistificată, inventată pentru a imuna frumosul moral. Titu Maiorescu oferă un model, căruia unii nu au vrut să-i vadă decît nesinceritatea contradicțiilor și nu prestanta unui model. Voltaire, Goethe sau Brecht, Caragiale, Argezi sau Sadoveanu sînt exemple de comportament neîntregat în operă: au fost ei oare, nesinceri? Se poate compara sinceritatea unor Colette sau Bolintineanu, cu genialitatea perfidă a unor Cervantes, Swift sau Caragiale?

În cea mai cunoscută parabolă a lui Kafka, un om își pierde o viață așteptînd lîngă o poartă, iar la sfîrșitul vieții află că acea poartă a fost făcută numai și numai pentru el. Această poartă poate fi pentru literatură un cuvînt: sinceritatea.

MARIAN POPA ■

OPINII

din nou despre umor

Mai deunăzi am auzit la radio o știre cum că într-o editură bucureșteană va apărea o carte de umor. Știrea, trebuie să mărturisim, a avut darul de a ne provoca o oarecare mirare. Din cite știm, literatura de umor nu e, în genere, urmărită sistematic de edituri, cartea destinată acestui gen iscat din inteligență și spirit nefiind o răsfațată a preocupărilor editoriale. Deținem aceasta din sporadică ei apariție în vitrinele librăriilor. Dar de la început să facem o precizare. Avem în vedere, așa cum am spus, literatura de umor, adică acea creație care se ridică deasupra anecdotei exclusive, surprinzînd o semnificație umană și socială, comicul și caricaturalul. În literatură umorul, oricît s-ar vrea de pur, nu poate exista fără un accent satiric, după cum satira nu poate exista dacă nu are un pigment umoristic. Dozarea acestor două elemente e în funcție de temperamentul, viziunea și structura scriitorului respectiv. La unii vor predomina, astfel, satira, la alții comicul, dar nici satira și nici comicul nu vor funcționa în mod singular. Dacă lucrul s-ar întîmpla astfel, satira ar fi mohorîtă iar umorul ar fi inefficient artistic, ca o simplă anecdotă. La ora de față avem citiva scriitori de literatură de umor. Nu mulți, e adevărat, dar sînt citiva care s-au impus printr-un profil distinct în genul de care ne ocupăm. Pentru a ne limita la exemple din domeniul prozei, vom numi pe Ion Băiesu, autor al unei literaturi de comic bonom dar nu lipsit de intenții caricaturale, pe Teodor Mazilu, cu un scris în care predomină nota satirică, pe mai nou venitul Al. Monciu-Sudinski, în proza căruia umorul e într-o poziție de echilibru cu satira.

Dar pentru varietatea și mai pronunțată a peisajului nostru literar, s-ar cere mai multă sollicitudine din partea editurilor, a criticii, a periodicelor pentru literatura de umor. Pentru o literatură de care, credem, publicul e avid. E aici vorba, insistăm, de adevărata literatură de umor și nu de una periferică, în afara specificului artistic. Nu e cazul să enumerăm efectele salutare rezultate în urma unei preocupări mai substanțiale de stimulare a literaturii umoristice de calitate, dintre care cel educativ se cuvine a fi subliniat numaidecît. O astfel de literatură o concepem fără nici o concesie făcută gustului îndoielnic. Practicată de unii prin mijloace dincolo de estetic, prin folosirea exasperantă a calamburului, a unor situații grosiere, de forțat grotesc, îmbibată pînă la sațietate de glume răsuflete și lipsite de spirit, literatura umoristică e privită, în asemenea cazuri, pe bună dreptate, în mod peiorativ. Privire care însă nu trebuie generalizată, deoarece literatura de umor, prin toate implicațiile ei, își merită alt destin.

TRAIAN STOICA ■

CRONICA LITERARĂ

domeniul criticii

Ceea ce-l singularizează de la bun început pe Valeriu Cristea e talentul său izpitor. Ușurința cu care scrie, limpezimea gîndirii, evitînd pe cît posibil complicațiile erutate și mai ales exagerările de orice fel sînt calități de invidiat la un critic. Valeriu Cristea se exprimă plastic fără ostentație, numai dintr-o pornire interioară. Judecata de valoare — uneori — (s-a mai spus) e formulată indirect, metaforic. Nu o dată foiletonul are cursivitate epică. Absența perspectivei teoretice abstracte se explică tot prin maniera de a scrie, în care se tocesc toate conceptele (cel puțin, acelea pe care le bănuim ca premise ale discursului propriu-zis). Dar nu trebuie să simplificăm. Criticul nu e deloc refuzat de idei generale. Chiar comentariul critic e mai degrabă cerebral. Sînt destule pagini și în volumul de față care dezbate chestiuni de program critic sau de atitudine principială în fața operei. Nu lipsește nici deschiderea către social și istorie. Vedem aici o probă de maturitate indiscutabilă.

Pînă și în cea mai obișnuită cronică literară, mai puțin analitică decît ne-am așteptat, criticul e marcat mereu de efortul sintezei. Apoi, în alt plan, intuițiile de ansamblu îl ajută să pătrundă dincolo de suprafața textului. Preocupat în special de tonul său distinctiv, original, Valeriu Cristea are forța de a se detașa în același timp de sine, pentru a deveni, la rigoare, un bun critic de idei (se înțelege, în sens teoretic). Nu ne surprinde că face observații atît de pertinente asupra lui Marin Preda.

Valeriu Cristea și-a intitulat acest volum **Domeniul criticii**. Este un titlu programatic. Autorul definește sfera criticii în raport cu durata lecturii. Împreună cu Valeriu Cristea putem vorbi de necesitatea criticii complete, neadîmînd specializarea îngustă pe genuri. La fel, critica actuală și cea a clasicii nu sînt incompatibile. Cartea lui Valeriu Cristea încearcă o cuprindere totală, în extensiune (o cuprindere selectivă totuși) a întregii literaturi — cu problematica ei cu tot. Selecția impune deja criterii și limite. Este reconfortantă maniera în care Valeriu Cristea știe să accepte limitele. În orice caz, secțiunile cărții corespund ideii de complexitate, conținînd succesiv atitudini de principiu, critica poeziei, critica prozei, critica criticii, comentarii despre cărți din literatura universală. Se observă totuși un interes în plus pentru proză.

Criticul se exprimă decis, cîteodată polemic și tăios, niciodată agresiv. Judecata de valoare este și ea corectă, obiectivă. Sînt respinși bunăoară citiva prozatori (cu argumente solide). Într-un articol ironizează „critica arhisubtilă” (un comentariu al lui Petre

Poantă despre A.E. Baconsky). În general, nu admite nimic din ceea ce conștient sau inconștient duce la hiperbolizarea operei; după cum nu admite nici unele ipocrizii, să le zicem „de nuanță, de stil”, pe care le comite S. Damianu, scriind despre G. Călinescu prozatorul.

De neglijat nu este nici inclinația pentru eseu, pentru meditația moralistă. E posibil ca uneori premisele, de la care pleacă, să fie riscante, ca atunci cînd afirmă că „Marin Preda este... primul scriitor român clasic, de tipul Homer sau Tolstoi”. Demonstrația convinge însă. E aproape o revelație: în proza lui Preda, susține criticul, omul intră cu întreaga lui natură, în timp ce sufletul a devenit tot mai larg. De aceea, conchide el, ne regăsim mai bine în țărani aceștia și nu în intelectualii mai mult sau mai puțin sofisticăți de aiurca.

Opiniile critice subminează multe prejudecăți. Execută bunăoară subliteratura de inspirație istorică, arătînd că marle teme, oricît de mari, ele sînture nu sînt loc de talent. Poezia lui Lucian Blaga e văzută sub semnul convertirilor faustice (de la metafizică la sentimentul regenerării vitale). Ion Caraion și Gellu Naum i se par poezi încă neglijate de critică. Alte victime ale prejudecăților: Mihai Beniuc, Maria Banus, Teodor Mazilu etc. Criticul descoperă valoarea acolo unde nici nu te aștepti. Valeriu Cristea face, în ansamblu, critică pozitivă fără să concedă mediocrității, sugerînd că negatia sau afirmația liniară schematizează.

Domeniul criticii este una din cele mai bune cărți ale criticii noastre literare din ultimul timp.

CORNEL MORARU ■

CĂLĂTORIND PRIN CHINA (8)

zidul

Unul dintre însoțitorii este Yan, tehnician de marcă, abia sosit dintr-o călătorie documentară în țara mea. Zice omul acesta:

„Oaspeților li se cuvine cinste mare, precum tot cinste mare li se cuvine celor care i-au trimis, celor care nu sunt de față acum. Muncitorii și tehnicienii de componente electronice radio de la Pitești, cu care ne-am înfrățit prin muncă, sint tot timpul prezenți în memoria noastră. Muzica lor e și a noastră. De asemenea experiența.”

Aflu că înfrățirea dintre cele două uzine se întemeiază pe o conlucrare precis statuată: amfitrionii mei acordă asistență tehnică la linia pentru fabricarea condensatorilor ceramici la Pitești, cooperare pentru care partenerii chinezi s-au pregătit cu temeinicie, timp de patru ani, primele serii de utilaje au și fost expediate, schimbările sint în curs, șasesprezece stagiați români au lucrat o vreme în uzina shanghaiotă ș.a.m.d. Procesul de jumelage, cum foarte exact se exprimă în franceză această înfrățire de la geamă la geamă, este acum în plină derulare.

Ne întorcem în „odaia sfătuirii colective” să convorbim asupra celor văzute, având în față ceai verde, suav, neîndulcit, cu arome rarefiate, cum o cer primele ore ale după-amiezii. Rostim cuvinte de laudă pentru gazele care au întemeiat această uzină a migalei, precizării și răbdării în timpi comprimați, demonstrându-și virtuțile într-un domeniu esențialmente nou, în care n-aveau (nu puteau să aibă) tradiție. Aveau însă altceva: nepotolita sete de a-și transfera harurile multimilenare — hărnicie, seriozitate, cultul amănuntului, rigoare, aplicația spre miniaturizare, fantezie tehnică, geniu inventiv — în altă de solicitată și modernă îndeletnicire, radiotehnică, ce stă la baza secolului în care ne legănăm și care este al informației, al vitezei de comunicare între semeni.

Zice She Ken, cel mai vîrstnic dintre gazde, decanul de ani, de președinție și de autoritate al uzinei:

„N-am făcut destul. Vom elimina greutatea bazinului pe forțele proprii, principiul nostru călăuzitor. De mare preț ne este profunda prietenie de luptă cu frații români, a cărei cheazășie sint președinții Mao și Ceaușescu. În baza acestuia vă rugăm să ne criticați și bucuria noastră va fi mare. Iar de la noi să duceți cel mai cald salut muncitorilor români. Și să mai veniți!”

Aș fi milionarul unor cuvinte milionare, transcriind pe filă de carte toate apelativele de acest fel, cu care — atent, sincer, cald, direct, neostentativ și cu delicatețe — ne întimpină chinezul de aici și de pretutindeni, orîndu-ne drumetia cu sentimentele lui și ale țării lui. Cer scuze cititorului că nu voi descrie de fiecare dată aceste dulci ceremoniale, așa cum ar merita, dar ele au fost multe cit frunza și iarba, prezente în fiecare ceas și secundă a șederii noastre în China. Recunoștința mea pentru acest dar perpetuu nu va putea fi întregită dacă nu mi te vei alia Tu, cititorule, spre a desluși nu doar semnele, fraza scrisă, citind dincolo de litera de carte, în substanța intimă, fierbinte-omagială a rostirii noastre despre China și chinezi.

Am străbătut, pînă una-alta, un cîmp al migalei și răbdării. Îmi place să cred că este un nimerit pai lou, cum se numește în chineză portalul de marelție, cu ornamentație multă, spirit solar, semne criptice și destul mister, prin care pătrundem în China acestor zile și acestor ani. E starea care mă locuiește și care nădăjduiesc să treacă de la cel ce spune către cel care citește.

„Mai bine o zi om decît o mie de ani umbra lui”.

Comunitatea chineză a cochetat tot timpul cu nemurirea. A fost în veci nepotolita ei aspirație, o sete ce își are materia și trupul în cele mai mari construcții ale eternității, care sint piramidele și stîncii Chinei de totdeauna.

Să începem cu Marele Zid. Ce este el? Zid de apărare, de ocrotire, de protejere în fata năvălitorilor, deci o cale de închidere în substanța proprie, care trebuia perpetuată în vecii vecilor. A fost voința primului împărat al dinastiei Cing ca Marele Zid să fie înălțat fără crîncire, punîndu-se la bătaie absolut toate resursele umane și materiale ale întîiului mare stat feudal chinez, care dorea să se nemurească legînd zările imperiului prin apocalipticî șarpe din piatră, lung de zece mii de li (cinci mii de kilometri). Dacă examinăm faptele din unghiul istoriei, vom observa că zidul n-a fost o bizarie a energicului împărat Cing Shi Huan-li; din contră **Meterezul Roșu**, cum i s-a spus Marelui Zid la început (anul 221 î.e.n.), s-a născut din trupul și carnea tuturor fortărețelor care împrejmuiseră micile state înainte de actual unificării. Este o sinteză și un triumf la scara evoluției sociale, încît se realiza, fundamental și simbolic, nobila aspirație a autodevenirii, pe larg măturată vatră a stăruelilor care trăiseră învrăjbit, prin spurberarea tuturor zidurilor despărțitoare și însumarea valorilor chineze, ce renașteau — ca în miracolul de pasăre phoenix — din propriile cenuși, protejuate de fabuloasa cingătoare de piatră, de care lumea trebuia să țină cont. Ajunși aici, vom spune că Marele Zid devine, în aceste împrejurări, ceea ce s-a și menținut de-a lungul milenilor în ochii celor ce îl priveau din afară, un Zid Psihologic, cel puțin tot atît de însemnat ca și inexpugnabilitatea sa strategico-militară. N-am îndoieli că înțelepciunea chinezilor a contat substanțial și pe acest al doilea aspect. Dar să rostim ceea ce avem de rostît despre ceea zi de luni, 24 noiembrie, măturată de vînt sublire, ce ne tăia orizontal cu coasele lui albastre și parcă respiram eter, atît de pătrunzător era frigul prin care inotam, ca niște pelegrini porniți spre o Mecca greu accesibilă, pentru că acestea sint împrejurările în care ne cățărăm, biciuți și cu celula frîntă, pe una din vertebrele fantasticului balaur de piatră.

Locul în care mă aflu se numește **Pa ta ling**, după versantul montan pe care meterezul îl urcă amețitor, bălăduind șerpește pînă în zările viorii, tot timpul pe sub geana cerului și pe sub norii de plumb, rostogoliți pe diagonală, ca niște poloboace prăvălite în hauri de nepătruns, de unde se ridică, propulsat de curenții contrarii, lungi eșarfe de ceață vinăt-lăptoasă, care ne lovește, plici-placi!, cu zgomot de rufă uda. Ne înfigem brațele în marginile crenelate ale monstrului, urcînd pieptiș, pe gîfite, porțiunea dintre două turnuri

de observație, unde se aprinseseră cîndva focuri pe culmi; acum trei bărbați sosiți din România își adaugă focul lor uimirii și entuziasmului funciar, culminat în această priveștițe ce rămîne pe viață. Îmi aduc aminte că și Călinescu se încredinșase spinării dragonului de piatră, fapt care îi păru nebunesc, drept care exclamă: cine poate urca un continent pe scară?

Parapetul pe care îmi aștern pașii, ca pe un bulevard al nemuririi, este conservarea Zidului în formulă Ming, dinastie bogată și omnipotentă, în viziunea căreia fantasticul scut a atins apogeul indistructibilității sale. Mari blocuri de piatră stau în baza construcției, lată de șapte pași buni, din care țînesc două ziduri de cărămidă arsă, platoșe curgînd paralel, umplute cu pămînt bătătorit, înalte tot de șapte pași buni, însă îngustînd treptat corpul trapezoidului, încît partea superioară a acestuia, acolo unde ne aflăm noi, parapetul este de numai șase pași buni, exact lăjimea necesară pentru trecerea concomitentă a șase călăreți. Sîm și eu un astfel de călăreț, dacă mă iau după mîntea mea speculativă și plămuirile care mă locuiesc tot timpul acestei expediții, încît în singele meu nu mai conțenească cavalcadele mov inaugurate azi dimineață.

Sînt în spinarea Marelui Zid, mă întreb care a fost prețul dat nemuririi pentru această operă de spaimă și încîntare. Prețul ei este truda, jerfa și moartea cohortelor de constructori, care s-au cheltuit, sub magia unui hiperbolic și oriental Mester Manole, în trupul bizarului golem, care le este monument de slavă și cutremurător mormint. Memoria ancestrală chineză spune că a pierit un milion de oameni sub Marele Zid, cifră strict deductivă, a bunului simț, deoarece scotitorii dinastiilor succesive n-au ostenit să scrie în cronică această față a epopeii, rezumîndu-se la materialitatea evenimentului, cum că Zidul a înghițit un șir de munți de pămînt (150 de milioane metri cubi), un șir de stînci (50 de milioane metri cubi de piatră și cărămidă), un șir de păduri (imbucățițe pentru mijloacele de transport la mare distanță) și altele. Tot memoria ancestrală spune că din 182 de care cu alimente, care se îndreptau în lungi caravane către nepăminteașca lucrare, doar unul singur ajungea la picioarele Marelui Zid, pentru a îndestula foamea lucrătorilor de pe metereze, celelalte trebuiau să fie consumate de către cărauși sau vindute, spre a supraviețui în lungul drum către șantierul nemaivăzutei construcții. Doar cîntecul-bocet ale aceluși timp, reaușe aproape adoma în conștiința chineză de către poezi, mai păstrează nealterată sodomia lucrării prin acorduri precum:

...plînsul pustiei
se aude și astăzi în vînt
peste mormintele
celor ce Marele Zid au durat...

Cine sint ei, sacrificaii întru Zid? Scrierile nu ne spun, scrierile sint mute. Și tot astfel timpul, neiertătorul și atoate-iecuitorul. Aflu mai degrabă cine sint cei ce au venit după aceea, de-a lungul miilor de ani, să vadă minunea cu ochii, s-o pipăie cu degetele; îi identific pentru că s-au semnat pe zidirea sacră, în absolut toate limbile pămîntului, și-au gravat numele pe munca sigilică a înaintemergătorilor anonimi, făcînd sacrilegiul de a pingări în acest chip milionul de oameni sacrificaii întru Zid. Nu mă voi lamenta în deșert, pentru că se întîmplă în toate punctele cardinale, pe toate paralelele și meridianele pămîntului, ca marile monumente să fie scrijelate, tatuate, deteriorate de uraganul de prostie, tumbelism și indolență care conduce mina celor infometaii de slava și nemurirea ce nu li se cuvin, nici cit negrul sub unghie. Ce mai contează încă o filipică contra acestora! Voi ingenuchia, mai degrabă, pe soclul nepăsării lor, cu știutul „iartă-î, zeule marc, că nu știu ce fac”, secundă în care mă trezesc că și pavimentul meterezelui este gravat de acizii aceleiași inconștiențe: din loc în loc, dalele frunții superioare a Marelui Zid, alea de acces pentru călăreți și pușcași, poartă cicatricea acelor vizitatori care avuseseră țîna de a-și săpa în piatră conturul piciorului, și a se iscali apoi în pecetea labei proprii. Pașii mei, Cutărică, au umblat pe aici!, țîpă nerușinat aceste sigilii ale bădărăniei care acționează indiferent de vîrstă, credință și naționalitate.

Ne așteaptă la picioarele Marelui Zid soferii Li și Liu, fericiți că cei trei români le-au oferit bucuria de a se fi suit două segmente din porțiunea cea mai abruptă a meterezelui, ceea ce nu în genere vilegiaturistii.

„Își pierd suflul, ca și cum i-ar fi izbit cineva cu un pumn în stomac”, îmi explică Li, rîzînd cu toată gura și mă poștește în automobilul gata încălzit. Drept recompensă pentru ceea ce admirase el de jos, îmi oferă ca amintire două cioburi de granit, solzi din solzii dragonului de piatră, a cărui cerbicie tocmai o încercasem.

Ce era să fac? Nu puteam țîgî mărînimia aceluși om, drept care strecor pietricelele în buzunar, simțîndu-mă foarte culpabil. Le voi oferi unuia care se laudă pe toate drumurile că a adus acasă astfel de fragmente de pe Akropolis, din piramide și Sfînc, din Turnul din Pisa și de pe nu mai știu unde. Treacă minia zeilor asupra-î.

(Va urma)

POP SIMION ■

EDUCAȚIE PRIN AMINTIRI

hoțul ciudat

Era atît de întuneric în noaptea aceea încît, cu surprindere, locotenentul își dădea seama că, în adevăr, cadranul și arătătoarele ceasului său erau fosforescente. Nu cine știe ce, fiindcă efectul fosforului era abia lizibil, dar totuși era, așa că apropiînd ceasul de ochi, cu oarecare strădanie, locotenentul își putea da seama că era trecut de ora unu noaptea.

Îl deranja mai ales întunecimea aceea, care îi amintea de senzația neplăcută pe care a avut-o la o eroitorie, atunci cînd a trecut palma peste vigul unei stufe de catifea neagră, prea neagră, atît de neagră

cum numai catifeaua poate fi și nici o altă stofă. Se întrebă cum naiba a fost posibil ca la o serie de lampadare de pe stradă să le lipsească becurile, sau să fie sparte de cineva. Dacă nu ar fi fost gîndul că cineva cu o prastie, nu în joacă, ci intenționat, acțînd pregătînd întunecimea aceea pentru planurile lui, a spart becurile, ar fi încetat demult pînda, fiindcă așa își planificase, și așa l-a îndemnat să facă și maiorul, adică să aștepte doar pînă la miezul nopții. Așa scria și în anonima aceea. Mai exact, scria că în fiecare seară (seară, deci, nu noapte) un individ suspect dă tircoale prin preajma locuinței de la numărul 32.

Era o căsuță mică, doar două camere și o verandă folosită și ca bucătărie, separată de stradă doar de un gîrduleț mai mult simbolic, fiindcă escaladarea lui s-ar fi putut face foarte simplu. Da, își spunea în gînd locotenentul, dacă ceea ce se scrie în anonimă este exact, atunci cel ce dă tircoale pentru furt și a ales un loc destul de favorabil pentru intențiile lui rele. Dealtfel, această constatare, că femeia singură, despre care a aflat că divorțase de cîțiva ani și trăia împreună cu băiețașul ei, ar fi în pericol, l-a determinat să își prelungească pînda peste timpul propus. Nu și-ar fi iertat, desigur, dacă a doua zi ar fi aflat că după plecarea lui în casa aceea un înfrac-tor ar fi dat lovitură.

Altfel, pînda nu îi displăcea. Aerul nopții aceleia era plin de primăvară și se gîndea că nici nu și-a dat bine seama cum a trecut iarna pe lingă el; și-a amintit că în anii studenției făcea excursii, schia, trăia adică frumusețea iernii, dar în acest an, uite, s-a trezit în plină primăvară, magnoliile au început să își piardă petalele albe sau roz; simțea și mi-remsele florilor de liliac de la tufete din spatele gîrdulețului pe care îl rezema și parcă iarna nici nu ar fi fost.

A devenit mai atent, fiindcă omul care trecuse pe lingă el, pe care mai mult l-a auzit decît l-a văzut, nu și-a continuat drumul. Nu îi mai auzea pașii. Părea că s-ar fi oprit exact în fața gîrdulețului casei cu numărul 32. S-a apropiat încet, atent, felițîndu-se în gînd că s-a încălțat cu pantofii cu talpă de cauciuc. Nu prea se auzea nimic și, după cîteva minute de liniște, cînd tocmai își spunea că i s-a părut, fascicolul unei lanterne s-a oprit asupra unui geam al căsuței. Da, cineva, deci, se afla în curtea casei, cineva sărise gîrdul și acum luminase pentru o clipă fereastra pe care o alesese ca loc de pătrundere. S-a apropiat și mai mult și astfel a putut observa că nu s-a înșelat. O umbra era în dreptul acelei ferestre. Cît era de mare întunericul, apropiîndu-se, și-a putut da însă seama că umbra aceea nu escalada totuși, așa cum s-ar fi așteptat, pervazul destul de jos al ferestrei care se părea că este deschisă.

Și-a spus că poate hoțul vrea să se asigure că nu a fost văzut, sau că în casă nimeni nu se alarmează și de aceea a rămas în umbră, nemișcat, ca să vadă ce se întîmplă. Voia să realizeze o exemplară prindere a hoțului în flagrant. Dar, ciudat, hoțul tot nu escalada fereastra. Parcă ar fi așteptat sau ar fi pîndit și el ceva. A văzut apoi clar cum a primit pe fereastra deschisă un balot, ceva ca un geamantan de dimensiuni mai mici. Primul gînd i-a fost acela de a interveni rapid, fiindcă din moment ce lucrurile se petreceau astfel se putea deduce că în realitate erau doi hoți, unul dintre ei oîndînd deja din interiorul casei. Cînd tocmai a fost gata să se repeadă asupra celui care pîndea sub fereaștră, l-a văzut pe cel de-al doilea cum coboară, încăleciînd pervazul. I s-a părut prea mic de statură și mai ales i s-a părut ciudat că i-a șoptit ceva celui ce aștepta în curte, ceva ce nu se potrivea cu înțelegerea a doi hoți, nici sub aspectul a ceea ce a spus, nici ca tonalitate a vocii.

Soptîndu-și între ei, cei doi veneau exact spre el. Cînd cel mai înalt a trecut peste gîrduleț, i-a fost foarte simplu să îl prînda de mină și să spună:

— Miștia! Veniți cu mină!

Celălalt, mai mic de statură, s-a apropiat însă de el și l-a tras de minecă, întrebîndu-l:

— Ce aveți cu tătucu?

După clipele de surpriză, locotenentul, abia stăpîndu-și risul, fiindcă începuse să înțeleagă ce s-a întîmplat și ce anume fusese „hoțul”, i-a spus:

— Aprinde, omule, lanterna aceea, să vă văd și eu mai bine!

Omul a aprins lanterna, dar numai după ce s-au distanțat cîțiva pași, astfel ca lumina ei să nu poată fi văzută din casă.

— Știți, a început omul, îndreptînd fascicolul lanternei asupra lui cu o mină, iar cu cealaltă scoțîndu-și buletinul din buzunar, eu sint I. D., inginer la întreprinderea X., iar el (de această dată a schimbat fascicolul lanternei asupra unui puști care îl privea speriat) este copilul meu. Ce să fac?

— Adică? Nu înțeleg. Ce era de făcut?

Omul s-a căutat prin buzunar, a scos o hotărîre și întinzîndu-i-o locotenentului, a continuat:

— L-am furat... L-am furat pe el, pe copilul meu, dar nu de tot. E vacanța de primăvară a elevilor, mi-am luat și eu acum concediul rămas restanță din anul trecut și am plănuit să petrecem cîteva zile împreună...

— Deci, a spus locotenentul, ca să scurteze explicațiile, după divorț copilul a fost atribuit mamei și dumneata îl furi pentru o perioadă de timp.

— Nu! Nu!, a protestat omul. Vă rog să citiți sentința. Scrie acolo că în afara obligației de a plăti pensia de întreținere, am și dreptul de a vizita copilul duminică și de a îl avea cu mine în timpul vacanțelor. Numai că soția mea nu vrea să înțeleagă acest lucru, deși e dreptul meu. De aceea am procedat așa. Locotenentul i-a zîmbit copilului care fusese, desigur, părtaș la un asemenea plan, i-a strîns mina omului și l-a rugat să își anunțe fosta soție despre faptul că a pus în executare sentința judecătorească în modul acela ciudat, fiindcă altfel va reclama dimineată furtul copilului.

— Nu e cazul, i-a mai spus omul la despărțire. I-am lăsat în camera copilului o scrisoare.

— Și eu i-am tot spus că voi fugi cu tătucu, dacă nu mă lasă!, a întărit copilul.

Fiindcă lanterna a fost stînsă, mai mult i-a bănuit piercînd stringîndu-se de mină, fericiți, trăind un fel de tristă și ciudată fericire a unei regăsiri furate.

EMIL POENARU ■

CRONICA SPECTACOLELOR

frumoasele clipe dramatice ale adevărului

Spectacolul regizoarei Sanda Manu putea fi de un dramatism amar, de un haz de bun-gust continuu, de o rotunjime ireproșabilă și chiar de o viziune inedită, dacă în total gândirii sale artistice n-ar fi îngăduit să-și cam facă jocul mici slăbiciuni, mici concesii — subliniez, mici — care, însă își lasă — chiar încă din timpul spectacolului — senzația că anume ceva nu-i în ordine. Or, ceea ce știrbește farmecul de clasă superioară al spectacolului e tocmai dozajul dintre umorul grotesc și cel spiritual, însă mai ales dozajul dintre nevoia salutară de a ridiculiza personajele și nevoia superioară morală de a le și înțelege — așa, ca de la om mai puțin imperfect la om mai mult imperfect — dramele vieților lor, vieți înțelese prost, trăite meschin și inutil, și — în ciuda unor frământări, a unor zbateri — trăite fără bucurii. Dar, să spun ce am de spus și ceva mai concret!

Iată exemple de idei regizorale și de scene realizate cu mare spirit: dialogul, de început, dintre Podkolin (Al. Drăgan), Stephan (Adrian Pintea) și chitara care nu știe decât cîntece de lingoarea inerției, lenei și sentimentalismului primar; ori ideea dublării scenei (de teatru de proză) a mesei bărbaților, cu scena (de teatru liric) a corului femeilor. Iată, exemple de idei și de scene realizate cu mare dramatism și înțelepciune față de personajele criticabile, dar totuși personaje-oameni; ideea umplerii casei fetei care vrea să se mărite cu o mare droaie de fete și femei, toate slujnice parcă nu ale Agafiei Tihonovna, ci ale obsesiei realizării căsătoriei; ori ideea bătrînii care stă, parcă fără rost, lângă ușa prin care intră candidații la însurătoare, a bătrînii care inebunește de spaimă sufletele tuturor feteșcanelor din casa Tihonovnei cînd, la sfîrșitul primei părți a spectacolului, se așază pe scaunul pe care a stat doar prezumtiva mireasă, a bătrînii care aduce în fața Tihonovnei, îmbrăcată în rochie albă de mireasă, doar un cadru de oglindă în care, oglindindu-se, fata aceasta care cu disperare vrea să se mărite nu vede decât chipul unei babe uscate și singure; ori ideea buchetului care, alb și intangibil ca un vis irealizabil, de acolo de sus de unde atîrnă, își bate joc de o existență omenească; ori ideea lacrimii țîșnite cu simțire pe un obraz de față singură, idee contrapunctată de aceea a țigării fumate cu nesimțire de un bărbat egoist și fricos înaintea vieții. Și iată și exemple de idei și de scene care provoacă unora risul dar care pătează nivelul și unitatea spectacolului: alergăturile adeseori de prisos ale femeilor din casă, doar pentru a da — chipurile — dinamism momentelor de pasaj; ori repetarea, peste cîl era necesar, a plecăciunilor femeilor înaintea bărbaților; ori, pur și simplu, intrarea Agafiei sub masă.

Cîteva clipe de scîlîmbăială au fisurat un spectacol al umorului de calitate. Dozajul, inexact găsit, inexact hotărît, dintre șarja satirică și relevarea adevărurilor de viață ale unei lumi chiar revoltător de stupide, dar totuși ale unei lumi alcătuite din ființe omenești, a sincopat un spectacol al adevărului integral. Sanda Manu a știut că gluma trebuie să se îngroașe; dar în dirijarea acestui proces n-a mers pînă la capăt. Au existat clipe ale adevărului, dar prea puține față de cele ale ironiei cele simple inveseșitoare. Păcat!

În ceea ce o privește pe actrița de prestigiu care este Draga Olteanu-Matei, dincolo de spectaculosul șocant al interpretării sale, mirele-candidat a fost „mai mare” decât mireasa-candidată. Al. Drăgan realizează o interpretare de mare discreție, de mult bun-gust, de un deosebit rafinament profesional. Dealfel, și ceilalți bărbați au ieșit bine în lupta cu femeile propusă de Gogol. Costel Constantin — acest Iago pe dos, care face orice pentru unirea nu pentru dezbinarea unei perechi — formează, împreună cu Coca Andronescu (și împotriva ei) un anticuplu actoricesc ireproșabil. Exact aceeași apreciere o impun cuplul Marian Hudac și Grigore Gonța. Iar Mihai Fotino, peste aportul de umor, adaugă și clipe dintre cele care dau tristețe și adevăr spectacolului. Bărbații au ieșit bine pentru că și rolurile au fost mai generoase; de pildă Simona Bondoc și Alexandra Polizu, n-aveau cum, n-aveau din ce să facă minuni.

Au fost necesare zeci de montări pentru ea — acum cîțiva ani, pe scena teatrului „Lucia Sturdza Bulandra” — în „D-ale carnavalului” a lui Caragiale să se descopere, dincolo de satiră, drama. În „Căsătoria” lui Gogol — montată acum pe scena cea mică a celui mai mare teatru al țării — se face același pas de dezvăluire, de revelare. Dincolo de cîrtelile bine intenționate de mai sus, recunoșc realitatea unui mare pas artistic.

NELU IONESCU ■

BLOCNOTES

opțiunea pentru un alt limbaj

Există în regie un întreg arsenal de instrumente care circulă cu ușurință dintr-un spectacol în altul. Sînt anumite forme de expresie, anumite tipare de punere în scenă, anumite efecte care dau teatrului din ultimul deceniu o înfățișare surprinzător de egală și determină ca unele cutezanțe să se tocească în numai o stagiune, iar ceea ce părea indicul unei originalități să devină uzual și uzat. Nu-i însă mai puțin adevărat că această opțiune pentru un alt limbaj este mai mult decît presiunea modei și o alunecare pe panta ademenitoare a influențelor și împrumuturilor. Ea este și o necesitate. Dacă teatrul preferă scenei-cutii, arena, dacă el preferă frumuseților de amănunt spațiul nud și mai cu seamă dacă el preferă piesei literare, piesa-spectacol, nu-i doar o contagiune. Cum am putea uita că cinematograful și televiziunea au violentat destinul teatrului, obligîndu-l la o nouă formă de existență și că în anticamera viitorului său el caută un acord între propriile legi și contemporaneitate?

RADU BELIGAN ■

CRONICA FILMULUI

— mere roșii —

Trei mari actori ai ecranului românesc — Mircea Diaconu în rolul principal, Ernest Maftei și Florin Zamfirescu în două roluri episodice — fac, sînt convinși, ca debutul regizorului Alexandru Tatos să se petreacă sub bun augur.

Practic, Mircea Diaconu duce în spate — cu brio — o partitură scriitoricească nu întoldeana „grasă” (scenariul: Ion Băieșu), într-un film realizat corect, un film fără conflicte aspre, dar purtînd, permanent, o incontestabilă tentă de veridic, într-un film care — alături de momente de un fals totuși nestinjenitor — conține secvențe de veritabil (și atît de rare, Doamne, în unele dintre peliculele noastre!) „parfum cinematografic”. Alexandru Tatos a avut meritul — căci este și acesta un merit pentru un regizor — să-i dea friu liber lui Diaconu, construind cum s-ar spune filmul în jurul lui; unde simțim însă mai pregnant mina regizorului, este acolo unde acesta se ambiționează (reușind în bună măsură) să construiască „atmosferă”. Este, acest film, una din rarele noastre producții în care „nu simțim” decorul, în care apar — pentru simplul fapt că încă mai există în realitate! — peroi descojiti, igrasie sau perne rupte: există cîteva secvențe de noapte (poate nereușite ca dialog, fiind vorba de acele secvențe unde noi avem inedit de furcă — cele de dragoste), dar care secvențe parcă „miros” a iarbă și a răcoare de lună, a oboseală și a curte de spital... și este un foarte mare cîștig acesta pentru filmul românesc contemporan.

Cîteva bune momente de comic însoțesc partitura acestui — repet — formidabil actor care este Diaconu; cîteva momente de mare tristețe, de singurătate chiar, sînt rezolvate tot de el simplu, omenește. Acel stop-cadru din final, cînd eroul se pregătește să-și facă niște băbești inhalajații, acoperit pînă peste frunte cu plapuma — el, MARELE medic chirurg! — dincolo de duioșia lui, dincolo de faptul că, iată, avem un film românesc terminat în stop-cadru (ceea ce noi am practicat și atunci cînd era, dar mai ales atunci cînd nu era nevoie — doar ca să „facem” pe modernii!), avem așadar un astfel de final gîndit cinematografic, și mai ales de parte de acele finaluri voit impuse în nuanțe de roz-bombon...

Prezențele feminine frumoase, și cam atît (cu o excepție: frumoasă, dar nu numai atît, Carmen Galin, din păcate inexplicabil de ce atît de puțin folosită de cineastii noștri, și care din numai cîteva replici — de data asta ceva mai consistente, ce e drept — schițează reținut și cu bun-gust un personaj care își rămîne). Imaginea — Florin Mihăilescu — curată, de multe ori chiar notabilă (vezi peregrinările lui Dia-

conu pe bicicletă, secvența din autoservire sau cele de noapte, pomenite mai sus). Un film frumos, pe alocuri tonic și nu de puține ori dîndu-ne acele clipe de reală satisfacție: participăm la film uitînd pentru moment cine l-a produs și în ce limbă se vorbește — participăm, și gata: ca la orice film, într-adevăr bun, din lume.

HORIA PATRAȘCU ■

DIN FOTOLIUL SPECTATORULUI

un pas înainte

După cîteva stagioni îndeajuns de cenusii pentru compartimentul ei de dans, Opera Maghiară de Stat din Cluj-Napoca oferă baletului o mai generoasă pistă de desfășurare.

Utilizînd funcțional instrumentația coregrafică de factură clasică, „Fintina din Baccisara” este, în genere, o producție scenică echilibrată, punctată cu momente de autentic dramatism dincolo de limitele convenției inerente genului. Virtutea esențială a spectacolului este aceea că nu se constituie dintr-o succesiune de numere solistice și de ansamblu (care este un viciu congenital al reprezentațiilor de balet clasic), ci se prezintă unitar ca structură, articulînd un limbaj coregrafic coerent, deci inteligibil. Cu bun-gust și decență, partitura coregrafică și regia (semnate de Tibor Fodor) conferă credit dramatic conflictului de esență romantică. Merită subliniat faptul că paleta coregrafică utilizează frecvent figuri de mare dificultate tehnică. Ansamblul se impune în actul I cu o „cracoviană” dansată cu eleganță și aplomb precum și în actul IV din care reținem un dinamic dans de luptă. Aici se valorifică temperamentalul exploziv al lui László Szabó (Nurali).

Distribuția solistică răspunde exigențelor impuse de coregrafie. Lirică și sensibilă în rolul Mariei, Margit Sipos este o balerină cu resurse demne de toată atenția. Omnia temperamental, Erzsébet Nagy Szállassy este o apariție de excepție în rolul Zareme. Avînd tinută scenică deosebit de agreabilă, pregătire tehnică solidă, Nicolae Chiritoescu (Waclaw) prefigurează în acest spectacol toate datele necesare unui posibil prim-balerin.

Rolul lui Ghirei han — neîndoios cel mai interesant din punct de vedere interpretativ — este deținut de Tibor Fodor care creează un personaj cu o notă umană precumpăntoare, lipsit de bizarerii exotice. Rozalia Szabó, György Vas, Mircea Rostaș și András Szabó realizează, de asemenea, apariții cu pondere în economia spectacolului. Cu „Fintina din Baccisara” acest ansamblu de balet face un pas înainte pe drumul recuștigării unui prestigiu profesional meritat.

AL. COVACI ■

Liceul de coregrafie este în pericol de dărîmare. Aceasta este concluzia comisiei de expertiză de la IN-

CERC referitoare la starea gravă a localului din str. Lt. Lemnea nr. 9 în care funcționează liceul care pregătește viitorii noștri artiști dansatori. Deși concluzia comisiei oficiale e clară (trepidările ritmice la care e supusă clădirea, inițial concepută pentru alte scopuri, fiind foarte

periculoase), deși, pe de altă parte, localul este impropru desășurării procesului normal de învățămînt, datorită lipsei săliilor suficiente de balet, deși fondurile pentru construcția noului local sînt alocate de trei ani și stau inutilizate, deși proiectul noului clădiri și locul ampla-

samentului au fost aprobate (lîngă Operă), deși... începutul noii și atît de dorite construcții se tergiversează. Se pare că forurile tutelare nu se pot pune de acord asupra unor amănunte. Pînă atunci elevii așteaptă și dansează într-o clădire veche care amenință să se dărîme peste ei.

INSTANTANEE

un eveniment muzical

O inițiativă dintre cele mai lăudabile a Filarmonicii „George Enescu” a constituit-o organizarea unui ciclu de cinci concerte oferite de Orchestra de cameră „București” în pregătirea Congresului educației politice și culturii socialiste. Am asistat duminică 18 aprilie la cel de-al doilea concert al ciclului. În concertul pentru vioară și orchestră nr. 5 în La major, K.V. 219 de Mozart (ca și în bisul din Wieniawski), solistul Ion Voicu a făcut dovada calităților sale de valoros interpret. Iar Simfonia a V-a în si bemol major de Schubert a sunat, în interpretarea orchestrei conduse de același Ion Voicu, cu toată poezia, căldura și vibrația. Splendid au răsunit și acei Presto din Marcello precum și cele trei fragmente din atîi de tulburătoare, „modernist-ar haica suită „Codex Cajoni” de Doru Popovici.

NICOLAE SPIRESCU ■

De miinile dirijorului Regizorul MANOLE MARȘILE DÎNICU ascultă o orchestră.

Caricaturistul CİK DAMADIAN în exercițiul funcțiunii.

Regizorul CONSTANTIN VAENI și actorul FLARION CIOBANU au gîndurile îndreptate spre un film închinat lui Mihai Viteazul.

salonul național de artă plastică studentescă

În cadrul celei de-a zecea ediții a Festivalului național al artei studentești, dedicată aniversării a 55 de ani de la crearea Partidului Comunist Român și împlinirii a 100 de ani de la cucerirea Independenței de stat a României, Casa artelor din Sibiu a găzduit în luna aceasta Salonul național de artă plastică studentescă, manifestare de ținută, organizată în pregătirea Congresului educației politice și culturii socialiste.

Lucrările prezentate — pictură, grafică, sculptură, ceramică, ale studenților din diverse centre universitare — au relevat, prin tematică și prin modalitățile specifice de prezentare, coordonatele unei arte angajate, militante. O artă ancorată în problematica majoră a contemporaneității noastre socialiste, caracterizată prin interesul pentru teme și genuri cum sînt: compoziția și peisajul industrial, compoziții cu teme istorice sau cu valențe simbolice, ca și portretul sau peisajul.

Încercările în sfera artelor vizuale ale studenților, care prin pregătirea lor profesională nu sînt direct legați de acest domeniu, au fost, în mod firesc, inegale, din punct de vedere al valorii artistice.

Alături de unele clișee stilistice sau stingăcii inerente, expoziția studenților a evidențiat diversitatea de preocupări și viziuni estetice, în cadrul cărora efortul de a transpune într-un limbaj plastic personal datările realului trebuie subliniat ca meritoriu. În același timp, această manifestare prezintă câteva individualități înzestrate cu reale posibilități creatoare.

Am aminti astfel pe Sandu Tomozei, ale cărui compoziții afirmă interesul față de modalitățile expresive moderne de configurare plastică, viziunea picturală sincretică, preferința pentru cromatică cu tonalități intense (*Familia, Rapsodie în abstru, Geneză*), pe Nicolae Ungar, atras mai ales de transpuneri realiste ale unor teme industriale (*Siderurgică, Constructorii, Șantier*), pe Mișodora Bizga, cu un ciclu de acuarele în care armonia cromatică, efectele de transparență și fluiditate conferă imaginilor o remarcabilă picturalitate.

În domeniul picturii se disting căutările lui Petru Damir, Nicolae Chirina, Gabriel Cociuba, iar în sectorul graficii desenele în tuș de Gabriel Tolciu, cu compoziții echilibrate și un grafism sigur și în același timp sensibil, portrete semnate de Adrian Băzan, compozițiile lui Traian Panea, ciclul de ilustrații la I. L. Caragiale realizat de Roland Flamann.

Plastica tridimensională este ilustrată de ceramică și sculptură. Deși mai numeroase, piesele de ceramică realizate de Cezar Miliu și Teodor Mureșan, fără prea multe virtuți decorative, au o prezență, din punct de vedere artistic, destul de modestă, pe cînd doar cele trei lucrări de sculptură prezentate aparținînd lui Roland Flamann (*Strămoșii*) și Al. Hameila (*Lupeni '29, Cărbunel*) se impun prin calitățile plastice ale formelor și volumelor, prin expresivitate.

RODICA IRIMIE-FOTA ■

CURIER MUZICAL

Prof. Ioan FLOREA — Birlad: „Nu voi uita nicicînd seara zilei de joi 15 aprilie, cînd membrii Cenuclului Flacăra al tineretului revoluționar au pătruns în viața mea cu cîntecul și cu versul. A fost o seară sadoveniană a vieții mele. Am cîntat însuflețit, am recitat emoționat, am ris pînă la lacrimi cu sala, cu membrii cenuclului. Ca și în seriile copilăriei, priveam la stelele artei, la acești oameni minunați care au venit la Birlad cu poezie patriotică, cu cîntec revoluționar, oameni care au dăruit sufletelor noastre o seară de neuitat, o seară sadoveniană...”

Geo COLCAN — București: „Am fost foarte surprins de o recentă luare de poziție a compozitorului Laurențiu Profeta împotriva muzicii tinere, în speță a muzicii pop și folk. Dacă în prima parte a articolului său L.P. desprinde în mod just semnificațiile dezvoltării cîntecului social-politic de muzică ușoară, al cîntecului cu caracter militant și cu sensuri educative și patriotice, în continuare, cînd trece la analiza muzicii pop și folk, am impresia că o ușoară undă de subiectivism (ca să mă exprim așa) a luat locul analizei lucide, neintenționate și fără scopuri demolatoare: pop-ul și folk-ul sînt denumiri confuze; sînt genuri lipsite de principala lor forță, partea melodică, ceea ce ar sărăci interpretarea și înțelesul lor; folk-ul constă în declamarea... muzicală a unui text poetic...”

Cam puțin se recunoaște totuși în raport cu avîntul muzicii pop și folk din țara noastră, cu aportul acestor genuri la educarea patriotică a tineretului (și nu numai a lui) ! Căci ce înseamnă astăzi folk, ar trebui să știe și compozitorii, muzicienii de profesie: în primul rînd (re)lansarea unor texte literare cu profunde rezonanțe patriotice, versuri care fac să vibreze inimile tineretului, care sădesc și cultivă în rîndurile acestuia dragostea de țară, de neam, respectul pentru tradițiile culturale, dragostea pentru muncă, pentru idealul contemporan, ideea de pace și solidaritate internațională. Nicicînd și niciunde n-au existat atîtea considerente etice și patriotice, literare și muzicale, lirice dar și politice, ca în muzica folk pe care o ascultă și o înțeleg oamenii de toate vîrstele. Apoi, tradițiile acestia compun muzică bună, apreciată de tot mai mulți ascultători, o muzică pe care tinerii o simt a lor, o cîntă în cor, o muzică simplă dar inspirată, ce reinvie un stil ce părea apus — balada — aducînd astfel o înnoire în muzica ușoară românească, atacată și sufocată uneori de prea multe dulcigării gen Dumbavă (Toată ziua, bună ziua, Tra-la-la ș.a.). V-am ruga, tov. Profeta, să veniți mai

CINE, CE, UNDE, CÎND?

Ce noutăți ne propune Electrecordul în materie de muzică tînă? După single-ul lui Valeriu Sterian, disc aflat în lucru și care intruște de pe acum numeroase comenzi, va urma cel de-al doilea single dedicat unui alt corifeu al folk-ului nostru, Mircea Vintilă ● L.P.-ul F.F.N.-ului „Zece pași” este așteptat să apară în magazine la începutul lunii Iulie. Pînă atunci membrii formației pot fi înfățișiți în fiecare seară la Casa de cultură a studenților „Grigore Preoteasa”, unde repetă intens pentru viitorul lor spectacol rock ● Formația Savoy, intrată de curînd în primul eșalon al muzicii tinere ● a fost invitată în studiourile Electrecordului pentru a-și începe imprimările la primul ei album ● Urmează să apară în curînd cel de-al doilea disc din seria „Pop” care va reuni formațiile bucu-reștene Catena și Curtea Veche nr. 43, alături de Miraj (Oradea), Azur (Ploiești), Depold (Arad), Cristal (Galați), Acustic T

des în mijlocul nostru, al tinerilor, și să ascultați mai multă muzică folk. Poate altfel ați gândi — altfel ați scrie... Mai ales că ați compus (cîndva) și dumneavoastră pe versurile unor poezii de notorietate: Șansonete (Ion Minulescu) și Cîntec țigănesc (M. R. Paraschivescu)“.

DUMITRU ŢECU ■

DIN FOTOLIUL SPECTATORULUI

un gest care descalifică!

Lume puțină vinerea trecută la „Ateneul român” la concertul orchestrei Filarmonei „George Enescu”. Și mai puțin încă la momentul cel mai strălucitor al serii. Care n-a fost nici al interpretării concertului pentru pian și orchestră de Mozart (solist — tînărul pianist Zoltan Kocsis din R.P. Ungaria, corect în execuție, dar numai atît) și nici execuția concertului de Brahms de către orchestra Filarmonei, dirijată de Mircea Basarab. Cel mai frumos și mai emoționant moment al serii a fost cel de la începutul ei, cînd iubitorii muzicii prezenți în sală au ascultat cu incitare, într-o interpretare fără cusur, muzica la baletul *La piață* de Mihail Jora, lucrare care se poate oricînd audia cu plăcere pentru fantezia ei debordantă, pentru succesiunea de momente lirice și jucăușe, pentru optimismul ei contagios. Membrii orchestrei au redat cu însuflețire partitura acestei bucați de mare frumusețe, nu au tratat-o nici o clipă ca pe o bucată de „încălzire”, de captare a atenției publicului. Pentru asta merită toate felicitările. Nu merită însă deloc felicitări spectatorii care au intrat în sală abia după terminarea acestei părți a programului. Dealtfel, unii dintre așa-ziii „rafinaiți” și-au făcut un obicei: pătrund în sală numai după ce se execută partitura autorului român cu care se deschide îndeobște concertul. Este un gest care îi descalifică.

DAN VAENTIN ■

74 (Cluj-Napoca), Amicii (Timișoara), Ethos (Iasi), Glycon (Constanța) și Magie (Mediaș) ● Dirijorul Ilarion Ionescu-Galați a fost convins de calitățile vocale și scenice ale tînărului tenor Artemie Cojocaru (voce susținută, frumos timbrată, muzicalitate, inteligentă scenică) și i-a distribuit în spectacolul cu opera *Traviata* la Teatrul muzical din Brașov. Același tenor (cu exact aceleași calități artistice) așteaptă însă de cîteva stagioni rolurile pentru care îi recomandă vocea sa la Teatrul liric din Constanța, unde este angajat și unde nu cîntă decît sporadic ● Basul Constantin Gabor, pe care noi Lam apreciam deseori pentru sculentele roluri de compoziție din spectacolele Operei Române, s-a supărat dintr-o dată pe criticii muzicali, interzicîndu-le accesul (statornicit conform unei frumoase și utile uzanțe) la cabine. Probabil că în calitate sa de președinte al Comitetului sindicatului Operei Române, tovarășul Constantin Gabor vrea să-și ferească colegii de contactele prea obositoare... cu presa.

COSTACHE S. IONESCU ■

rosturi adînci

Cinteele oamenilor acestui pămînt mi-au împlinit întreaga viață. În preajma neasemuitelor cîntece am fost coplesit nu numai de frumusețea lor, dar și de tămăduitoarea lor putere.

Mi-a fost dat, de-a lungul vieții, să trăiesc momente tulburătoare, clipe neuite legate de ascunsele și nemărturisite rosturi ale muzicii. Vraja ei atotstăpîitoare izbutea să mîngie o clipă crunta durere a văduvei cu pruncii flămînzii. Am stat în preajma nefericitei căreia murindu-i singura vită își căuta alinarea prin cîntec. După 23 August am înregistrat, înfiorat, cîntecele deținuților și deportaților politici abia eliberați. Unii paralizați, alții schilodiți, toți cu pielea pe os, se îndreptau, creșteau, privirile li se îndirbeau cînd din piepturi le țîșneau cîntecele, hrana lor vie în zilele întemnițate.

Ultima impresie.

Trăită abia de cîteva zile...

Bătrîna sosise la noi tocmai din Țara Baltagulii, trecuse, din fragedă copilărie, prin vitregia unei soarte nemiloase. Din prima zi mă roagă să-i „pun” să asculte cîntecele înregistrate pe banda de magnetofon și auzite cu doi ani în urmă, tot la mine.

„Toată tineretea am fost năpăstuită... cînd singura mea copilă s-a stins n-am fost lingă ea, poate că ar fi avut nevoie de o gură de apă... lacrimile mi-au scapat, nu mai pot nici plînge căci de supărare mi-e sufletul ferecat. Cu oamenii care au fost răi eu mine nu aveam ce vorbi... nu aveam cui a mă plînge... cînd simțeam că nu mai puteam îndura, mă afundam în codru... acolo îmi găseam cîte un copac căruia îi povesteam necazurile toate... eu nu știu dacă mă înțelegea, dar cum îi vorbeam mă asculta atîta de frumos că îmi mai stîngea focul care îmi pirjolea inima... tare mi-a plăcut în viață să ascult muzica... dar niciodată n-am simțit alinare mai mare ca atunci cînd am ascultat cîntecele acelea pe care nu le mai uit niciodată și la care mă gîndesc mereu... mai eu seamă cînd îmi amintesc trecutul, mult doresc să le mai ascult, că așa muzică nu s-a mai pomenit și acela ce a cîntat-o nu e om ca toți oamenii că moaie pînă și sufletul pietrelor...”

Caut printre benzile înregistrate. Drept vorbeste! Am regăsit „doinele” lui Dumitru Fărcaș, cîntate într-un moment de sublimă inspirație într-o noapte în Elveția. Stătea la Marcel Cellier, marele îndrăgostit de muzica noastră populară, de față fiind și Kudelsky, genialul inginer, stăpînul sunetelor, inventatorul magnetofonului „Nagra”, unic pe lume. În acea seară Fărcaș i-a înmărmurit pe amîndoi prin sunetele fermecate ale taragotului său. L-au suit în mașină și au zburat în miez de noapte la o străveche catedrală renumită prin acustica ei. Fărcaș a continuat să cînte acompaniat la orgă de Cellier. Renumitul Kudelsky și-a pus tot talentul în joc spre a immortaliza sunetele de aur. O copie a acestei înregistrări mi-a fost dăruită. Este cea pe care bătrîna mi-a cerut să o reascult...

Spre a nu o turbura, m-am strecurat în virful picioarelor și am lăsat-o privind cu ochii în neant. Cînd ultimul sunet al taragotului a lăsat gol în urma lui, am găsit-o cu chipul scaldat în lacrimi.

— Ce e asta, mi-ai spus că de ani de zile nu mai știi ce sînt lacrimile?

— Păi tocmai de aia v-am rugat să-mi puneți cîntecele astea, singurele care îmi dezleagă sufletul și îmi dau voie să plîng. Cîntecele astea mă mîngie, îmi alină toate durerile din trecut, mă fac fericită cum n-am fost niciodată!..

Cît de mulțumit trebuie să fii tu, Dumitru Fărcaș, cîstind cum se cuvine doinele străbunilor tăi, reușești, prin harul tău, să picuri fericirea lacrimilor bătrînei din Țara Moldovei.

HARI BRAUNER ■

INSTANTANEE

Un poet care își scrutează cu atenție viitorul: LUCIAN AVRAMESCU.

Și ION POPESCU-GOPO a văzut filmul *Operațiunea „Monstrul”*.

Rid din toată inima pentru dumneavoastră IARINA DEMIAN și COCA ANDRONESCU.

Poetul GELLU NAUM vede dincolo de aparențele lucrurilor. Fotografii de EMANUEL TÂNJALA și VASILE BLENDEA ■

divizia A: 25 aprilie

● **PITEȘTI: F. C. Argeș—A.S.A. Tg. Mureș 2-1 (1-1).** Argeșenii au avut în întreaga primă repriză o singură acțiune ofensivă clară, cea din min. 12, când la centrarea lui Jercan s-a opus în ultima clipă piciorul lui Ispir. După care, vreme de 30 de minute, jocul a fost aproape la discreția oaspeților — siguri în defensivă, combinativi la mijlocul terenului, agresivi în atac, acolo unde și-au creat 3-4 ocazii mari de gol, desigur și pentru că au știut să profite de evoluția extrem de slabă a defensivei adverse. ● De fapt, este un fel de a spune că au știut să profite — pentru că după golul lui Pislaru (min. 14: „un-doi” cu Naghi, luft al lui Dumitrescu și mureșanul aruncă balonul peste Cristian, lesit), oaspeții n-au mai înscris, raținând cu dezinvoltură prin Fazekas (min. 37) și Hajnal (min. 42), singuri-singurei cu Cristian în față, pe care au încercat să-l dribleze, leșind din unghiul favorabil. ● Nu e mai puțin adevărat că și tușierul Raica a reușit duminică o adevărată performanță, scmnalizând aproape cu regularitate ofsaiduri inventate de propria persoană, sancționând deci pe nedrept acțiuni uneori deosebit de periculoase ale atacanților mureșeni. El și-a „reparat” intrucivă greșelile, lăsându-l pe Fazekas să plece singur spre poartă dintr-o poziție de doi metri ofsaid (!), dar mureșeanul a șutat slab și Dumitrescu a respins... ● Și, în loc de 2 sau 3-0, va fi 1-1 în min. 43, atunci când Radu II a urmărit foarte atent un balon aerian, speculari neatenția și superficialitatea portarului Solyom. ● Arbitrul Retezan a închis ochii la o infracțiune în care argeșean (faut Dumitrescu asupra lui Varodi, min. 73), dar nu la fel a reacționat la cea petrecută în careul mureșenilor, unde a sancționat faultul lui Băloni cu penalty. ● Asifel, Radu II a adus victoria echipei piteștene (min. 85). ● A arbitrat Gheorghe Retezan 4, ajutat de T. Istrate 7 și C. Raica 3 (toți din București). (Dumitru Graur) ● **CONSTANȚA: F. C. S. C. Băcău 1-0 (1-0).** La Constanța în ziua meciului termometrul arăta 24 de grade, cea ce a făcut ca jucătorii ambelor formații să se sufocă după numai 20 de minute de joc! ● Dar au fost necesare numai 15 minute pentru deschiderea scorului: la o învâlmășeală în fața porții lui Ursache, Peniu împinge în fundul plasei balonul pasat de Mustafa. ● Băcăuanii au încercat să riposteze mai ales prin acțiuni de contraatac, singurul însă care a reușit cit de cit să lege citeva combinații mai periculoase fiind Aelenei. ● La o fază în careul băcăuan, la care Moldovan a fost împins cel mult... prieteneste de un apărător băcăuan, spre surprinderea tuturor arbitru M. Popescu dictează penalty! Constantinescu nu se lasă impresionat și, făcând justiție, expediază de pe punctul de la 11 metri un șut-bombă la circa un metru pe lângă poarta adversă. ● În partea a doua gazdele ratează citeva ocazii, după care urmează o cursă a lui Aelenei de peste 30 de metri, în care a driblat tot ce i-a ieșit în cale, fiind oprit doar de bratele tușierului Gh. Dumitru, care l-a strins pînă tește la piept după ce balonul ieșise afară din teren. ● În rest, publicul a ascultat mai mult tranzistoarele și a făcut plajă mîncînd semințe. ● A arbitrat Maximilian Popescu 5, ajutat de Gh. Dumitru 8 (ambii din București) și E. Voicu (Oltenița) 8. (Emanuel Tinjă) ● **PETROȘANI: Jiul—Politehnica Timișoara 1-1 (1-0).** Am fost martorii unui joc anost. ● Deficitari mai ales în atac, oaspeții n-au găsit căile cele mai potrivite pentru străpungerea unei linii de apărare a cărei componență a rămas neschimbată de aproape doi ani de zile, avînd deci o deosebită omogenitate. ● În finalul primei reprize Mulțescu recuperează o minge respinsă de timișoreni, șutează puternic de la numai 5 metri, făcînd inutilă intervenția lui Catona. ● În a doua repriză o ploaie cu soare l-a mai înviorat pe jucătorii oaspeți, care au ieșit la atac și au reușit să înscrie prin Șerbănoiu, în min. 73, cînd timișoreanul observă plasamentul defectuos al portarului Ion Gabriel și-l învinge cu un șut de la 25 de metri! ● A arbitrat Otto Anderco (Satu-Mare) 7, ajutat de V. Catalan (Carei) 5 și T. Vass (Oradea) 9. (Ion Predoșanu) ● **CRAIOVA: Universitatea—U.T.A. 3-0 (1-0).** Craiovenii atacă de la început, mai ales pe partea lui Crișan, dar centrările lui sînt risipite de Cămătaru, Oblemenco, Deselnicu, Balaci, care în prima repriză au jucat neinspirat și haotic. U.T.A., în schimb, se apără calm, sobru, tehnic și atacă periculos. ● Dealtfel, în minutul 40 Cura înscrie un gol valabil, pe care arbitrul Ioan Rus, în ciuda nesemnălizării tușierului O. Constantinescu, nu-l validează pe motiv de ofsaid. Față de jocul de ansamblu prestat de arădeni în această repriză, a surprins atitudinea nesportivă cu care unii dintre ei s-au manifestat la primirea golului înscris de Deselnicu, perfect valabil. ● La 1-0 pentru Universitatea, arbitrul Ion Rus pune practic capăt întrecerii acordînd, de data aceasta în consens cu O. Constantinescu, un gol înscris de Marcu după ce pornise dintr-o flagrantă poziție de ofsaid. ● În continuare, Ioan Rus arbitrează în compensație și refuză craiovenilor un penalty și

golul excepțional marcat de Ștefănescu printr-un șut-bombă sub bara transversală. ● Universitatea atacă detașat și practic poate cele mai bune 25 de minute ale sale din tot campionatul: pase lungi de 50 metri la piciorul lui Marcu și Crișan (care împreună cu Negriță și Deselnicu au fost cei mai buni de pe teren), curse de jumătate de teren terminate cu șuturi puternice, desprinderi surprinzătoare de adversar, demarări pe extreme și centrări spectaculoase, loviturile libere peste zid și preluări dintr-o bucată. De partea cealaltă, U.T.A. demonstrează că locul pe care-l ocupă în clasament (nermeritat) se datorează nu atât nou-veniților, anonimi, cit mai vechilor ei combatanți care sînt într-o vădită creștere de greutate. ● Arbitrajul, sub orice critică. La centru Ioan Rus (Tg. Mureș) 3, ajutat de O. Constantinescu (Galați) 4 și V. Tătar (Hunedoara) 5. (Nicolaie Cristache) ● **SATU-MARE: Olimpia—Politehnica Iași 1-0 (0-0).** Victorie indiscutabilă a gazdelor, chiar dacă unicul gol al partidei a venit tîrziu, cu 3 minute înainte de final, și s-a datorat ieșeanului Dinu! ● Olimpia a atacat din start, deși accidentarea lui Hațeganu — înlocuit cu Popa, acesta fiind apoi înlocuit cu Balogh — a descumpănit ofensiva echipei din Satu-Mare, lipsită și de serviciile obișnuite ale lui Kaiser, care, resimțindu-se după o suită de accidente, a jucat foarte slab. ● În schimb, intențiile ofensive ale gazdelor au fost facilitate de tactica ieșenilor care, adunați în apărare cu toată echipa, din primul pînă în ultimul minut al partidei, nu vor trage nici un șut pe poartă pînă la sfîrșit! ● Dacă n-au tras la poartă, ieșenii au șutat în schimb din plin peste tribune, impunînd necesitatea unei mingi de rezervă. ● A arbitrat Anton Münich 8, ajutat de D. Isăcescu 8 și V. Teciu 8 — toți din București. (Gheorghe Amuza) ● **CLUJ-NAPOCA: „U” — C.F.R. 0-1 (0-1).** Meci de nivel tehnic mediocr, remarcat doar prin îndrîjirea cu care s-a jucat. „U” nefiind cituși de puțin dispusă să facă un joc de casă și să „salveze” orașul de joc de casă secundă, adică, așa cum se auzea înaintea meciului în tribuna, să cedeze fără prea multă luptă două puncte. ● E însă la fel de adevărat că studenții n-au izbutit să realizeze prea multe lucruri bune, și asta pentru că, singur, fundașul Poratzki, exemplu de dăruire și ardoare în joc (împreună cu fundașul Ciocan de la C.F.R., cel mai bun de pe teren), nu i-a putut suplini pe Coca, rătăcit și rătăcitor în atac, sau pe Vesa și Cimpeanu, amîndoi slabi în acest joc. În plus, „U” a jucat practic cu un singur mijlocas, Cozarec, pentru că Anca, foarte șters, e departe de jocurile bune cu care își obișnuise, cîndva, de mult, spectatorii. ● C.F.R.-ul, cu Ciocan foarte bun în apărare și cu trei jucători activi și periculoși în atac, Boca, Adam și Moga (acesta a ratat enorm și incredibil în partea a doua a întîlnirii), a meritat victoria, și astfel, cu cele 19 puncte acumulate, își mai oferă șanse de supraviețuire. ● A arbitrat M. Fediuc 9, ajutat de M. Abramciuc (ambii din Suceava) 8 și V. Vilcu (Timișoara) 9. (Kăzvan Bărbulescu) ● **ORADEA: F. C. Bihor — F.C.M. Reșița 2-0 (1-0).** După un început aparent echilibrat, echipa gazdă se impune, masîndu-și adversarul în propria jumătate de teren. ● Lipsa lui Kun va influența însă mult claritatea și periculozitatea atacurilor lui F. C. Bihor. ● Atmosfera sportivă din teren și tribune este regretabil întreruptă în min. 23 de arbitru Rainea. O minge aruncată în careul reșițean e oprită spectaculos cu mîna de fundașul central Hergane. 11 metri clar pentru toată lumea, nu însă pentru Rainea! ● Tribunele reclamă în felul lor această nedreptate, dar spre lauda jucătorilor din ambele formații publicii a putut urmări pînă la sfîrșit un joc plăcut, cu faze de fotbal curat și un gol splendid. Autor, orădeanul Georgescu, care a reluat cu capul o excelentă centrare a lui Naom. ● Echipele par mulțumite în repriza secundă de ceea ce au realizat, jocul transformîndu-se într-o veritabilă horă la centrul terenului. Au reținut atenția în această parte a meciului Georgescu, care a stabilit scorul partidei la 2-0, dar și intrările extrem de periculoase ale fundașului orădean Popovici. Singurul jucător reșițean care a muncit cu adevărat și merită remarcat — Atođiresei. ● A arbitrat Nicolae Rainea (Birlad) 6, ajutat de C. Săndulescu (Vaslui) 9 și Th. Oniga (Iași) 9. (Cornel Ionescu) ● **BUCUREȘTI: Rapid — Dinamo 2-5 (0-2).** Primul meci al cuplajului, în pofida scorului și a numeroaselor ratări, nu a fost spectaculos, semnînd pe alocuri cu un meci de vacanță în divizia C. De o parte, dinamoviștii par să nu se mai uite mai sus de locul doi și dansează cu adversarii, de cealaltă rapidiștii, înspăimîntați de prăpastia „B”-ului și de absența lui Mancea, amescă numai cînd privesc mingea. ● Primul gol dinamovist a căzut repede, printre piciorale împietite ale lui Ioniiță și Grigoraș; al doilea însă are o proveniență certă: dublul ofsaid flagrant nesemnălizat de tușierul Gh. Vasilescu I. După nici un minut, „centralul” R. Stîncan vrea să-și repare greșeala de a-l fi luat în seamă pe tușier și le dă cadou un 11 metri rapidiștilor. Rișniță ratează și din acest moment s-a cam zis cu meciul, jucătorii se întrec în ratări, îndoesebi feroviarii. ● Dinamo o echipă abîlă în specularea greșelilor, combină

simplu, la fugă, și marchează, deși jucătorii ei se încapăținează să-l încalce pe Dudu Georgescu și cu cealaltă gheată de aur, în ciuda faptului că prima îl strînge. ● La 4-0, rapidiștii sparg gheată, nimerind poarta: debutantul Nohit (transferat de la Triumf) dă gol cu șiretul. Pînă la sfîrșit, Rapidul mai înscrie o dată, iar Dudu Georgescu, la o pasă ideală, își face planul. ● A arbitrat R. Stîncan 3, ajutat de Gh. Vasilescu I 2 și V. Roșu 4 — toți din București. (Iulian Neacșu) ● **BUCUREȘTI: Steaua — Sportul studentesc 2-2 (2-0).** Decizia a stat în cumpănă pînă în minutul 90, deși cele două combatante au fost — pe rînd — groggy și la un pas de K.O. Sportul la începutul reprizei întii, Steaua la sfîrșitul celei de-a doua. ● Cu un Zamfir cu demaraj de motocicletă, irezistibil pe orice parte a terenului era lansat în cursă, și cu un Năstase curajos, lucid, pericol permanent pentru poarta adversă, Steaua ia un start lansat, conduce din plecare cu 2-0 (min. 3 — penalty transformat de Iordănescu; min. 6 — Năstase), și ac fi fost în stare să-și mărească avantajul la 3-4 goluri în prima parte a jocului, cînd Sportul s-a aflat adeseori „în corzi”. ● Repriza a doua are fizionomia unui vals condus de Steaua pînă la golul lui Cassai (min. 55) — șut sec, la firul ierbii și la rădăcina barei — gol care va turna foc în singele fotbalistilor de la Sportul, care se vor năpusti pur și simplu spre poarta lui Iordache, șarjele lor, vai după val, nefiind oprite decît de fluierul final al arbitruului. ● Pe fondul dominației pe alocuri zdrobitoare a Sportului din această parte a jocului, se produce o fază care va reprezenta momentul psihologic al partidei. Atacă Sportul, pierde mingea, care ajunge la Ion Ion și mijlocușul stelist reușește o splendidă pătrundere printre fundașii centrali adversi, vrăjii parcă de fentele celui pe care suportorii steliști l-au botezat nu întîmplător „Ozonel” care, scăpat singur în fața lui Răducanu, alege pentru șut unghiul mic, goalkeeperul naționalei „clupește” balonul cu mîna, salvînd un gol gata făcut. ● Urmează, cum spuneam, forcinul Sportului, din care rezultă un gol britanic superb înscris de Rădulescu (min. 76), echipa studenților se „prvălește” peste reduta Stelei, salvată de la înfrîngere de paradele aeriene ale lui Iordache și de noroc, la marile ocazii ale lui Marica și Sandu Mircea. ● A arbitrat Francisc Coloși 8, ajutat de G. Fodor 7 și S. Stăncescu 6 (toți din București). (Marius Popescu).

divizia B: 25 aprilie

● **CRAIOVA: Electroputere—C.S. Tirgoviște 3-0 (0-0).** Meci mai puțin dir-direcț decât ne așteptam. Partidă atît de curată încît arbitru Vasile Topan a făcut uz mai mult de eleganță decît de fluier, cu toate că a dictat o lovitură de la 11 pași numărați chiar de ei (atenție la terenurile din „B”!), penalty transformat în min. 57, de Palea. ● În prima repriză, tirgoviștenii au făcut să circule mingea pe traiectorii simple, au avut mai multă mobilitate în apărare, unde a excelat Ene, au fost mai calmi și, hai să zicem, mai demni, în vreme ce craiovenii s-au chinuit să demonstreze (și au reușit) că degeaba talent și entuziasm dacă, vorba unui peluzist, „nu-i meserie”. ● Repriza a doua a fost invers, cu deosebire ca Stăncescu, Cițu, Calotă și apoi Niță de la craioveni au schimbat demnitățile cu fantezia și au reușit în careul advers tot ce-și dorește un fotbalist: șuturi din toate pozițiile, fente, combinații pe metru pătrat. ● C.S. a plăcut prin disciplină și organizare, iar Electroputere, vorba aceluiași peluzist: „Făcu nea Fane ce făcu și mai dresă o echipă de copii”. ● A arbitrat V. Topan (Cluj-Napoca) 10. (Nicolaie Cristache) ● **SIBIU: F.C. Șoimii—Victoria Carei 2-0 (1-0).** Aproximativ 15 000 de spectatori și-au susținut echipa favorită, dornică de o victorie clară. ● Primele 30 de minute ale reprizei I s-au jucat, practic, doar la o poartă — timp în care însă gazdele aveau să înscrie numai o singură dată, prin Turlea (min. 15), printr-o lovitură de cap. ● În min. 41, arbitru Moraru acordă penalty la un fault în careul oaspeților, dar Oprea ratează transformarea. ● În repriza secundă, în aceeași notă de dominație zdrobitoare a sibienilor, Frățilă speculează o greșeală a apărării oaspete, majorînd (în min. 56) scorul. ● Jocul a fost în general curat (în ciuda celor trei cartonașe galbene acordate de arbitru lui Turlea — Șoimii, Feher și Bulai — Victoria), disputat într-o notă de sportivitate evidentă. ● A arbitrat M. Moraru (Ploiești) 10. (Radu Mircea) ● **HUNEDOARA: F.C. Corvinul — Unirea Tomnatic 4-0 (2-0).** Pentru hunedoreni, meciul a fost un adevărat galop de sănătate, iar numărul golurilor (realizate de Șumalanschi, Surenghin și, în repriza secundă, de Georgescu, care a înscris de două ori) putea fi chiar dublu. ● Consemnăm în acest sens ratarea unui 11 metri de către tînarul, dar talentatul Dinea, ca și numeroasele ocazii, cel puțin trei la număr, pe care le-a irosit mai mult decît copilărește Surenghin. ● În rest, un joc bun al gazdelor, care au pasat în viteză, cu mingea la firul ierbii și cu spectaculoase curse ale celor două extreme, Ologu și Șumalanschi, jucători rapizi și tehnici. A arbitrat Gheorghe Popovici (București) 9 (Victor Niță).

gongul de acasă

nu se potrivește cu cel de la montreal

Apărent, Federația română de box are toate motivele să fie mulțumită după terminarea turneului „Centura de aur”, unde au fost prezente 15 țări din 4 continente, însumînd 119 boxeri. După terminarea preliminariilor, în finală, au urcat pe ring nu mai puțin de 12 boxeri români, reușind să cîștige 7 medalii de aur. Acestea sînt cifrele care, din păcate, sînt totuși în afara adevărului, recentul turneu dezvăluind mari lacune în ceea ce privește boxul românesc. Ne punem azi, cu justificată îngrijorare, întrebarea: cu cine vom merge peste trei luni la Olimpiadă? Pentru că acolo hazardul, incorectitudinea arbitrajelor și așa-zisele zile bune ale unor boxeri nu pot constitui argumente pentru succes.

Prima observație este slaba pregătire fizică (vezi pe tînarul Hajnal, care după două reprize este terminat) și tactică (cazul lui Dafinoiu, căzut la podea în prima secundă a meciului pe care avea să-l susțină cu venezueleanul Ernesto Sanchez).

A doua observație este aceea că lipsește schimbul de miine. Foarte puține nume noi dovedind talent și înclinații spre un box în linie și nu spre transformarea pugilatului într-o mașină de dat pumni.

A treia observație este sugerată de faptul că un boxer român prezintă o anumită clasă numai după susținerea a peste 100 de meciuri. În timp ce pugiliștii din alte țări se prezintă la fel de bine în ring numai după citeva zeci de meciuri susținute. Să exemplificăm: cîștigătorul categoriei 48 de kilograme, coreeanul Li Ven Uk, are 19 ani și 35 de meciuri susținute, iar Niță Robu, cîștigătorul categoriei 51 kilograme, are 22 de ani și 110 meciuri susținute; coreeanul Chu En Zo, laureatul „Centurii” la categoria 54 kilograme, are 21 de ani și 38 de meciuri susținute, iar Simion Cufor, învingătorul categoriei 60 de kilograme, are 24 de ani și 120 de meciuri susținute. Asta este consecința, după părerea noastră, a folosirii unui lot foarte restrîns de boxeri care, ajunși la marile competiții, sînt obosiți și, mai ales, marcați de prea multe meciuri susținute.

A patra observație ne-a impus-o slaba comportare a arbitrilor noștri, la care constatăm, ca și în cazul boxerilor, lipsa schimbului de miine. Numeroasele greșeli comise, le punem pe seama anchilozării și „rutinei” arbitrilor, refuzînd să acredităm ideea unor decizii de culise. După părerea noastră, cel mai mare serviciu boxului românesc l-a adus Dumitru Petrișor atunci cînd l-a preferat pe Ion Răducu în meciul cu cubanezul Alejandro Montoya. Ion Răducu e un boxer rudimentar, bătaus, care nici măcar nu trebuia selecționat, indiferent de rezultatele obținute în întîlnirile prealabile. Dacă un arbitru, cum este cazul lui Dumitru Petrișor, preferă bătaia și obstaculările în locul pugilatului adevărat, atunci ce pretenții putem să mai avem de la unii antrenori care își îndeamnă invariabil elevii spre bătaie?

A cincea observație, amară, ne-a oferit-o medicul I. Stănescu, care l-a oprit nejustificat de Ploesteanu să-și susțină meciul cu Gheorghe Ciocînă. Simțîndu-se vinovat, medicul I. Stănescu l-a purtat pe Mihai Ploesteanu ca pe moaștele sfîntei Paraschiva la masa presei, în ziua finală, din dorința de a convinge că decizia lui de a oprit pe combatant a fost exact motivată. Pledoaria pro domo făcută de medic au ne-a convins și ne-a trimis cu gîndul în urmă cu două zile cînd l-am văzut pe Ploesteanu plîngînd pe ring. A fost poate cel mai amar plîns, pentru că Ploesteanu nu-și plîngea înfrîngerea cîștită de pe ring, ci trimitea arbitrar pe banca învinsilor dintr-o luptă ce rămînea deschisă oricărui decizii.

A șasea observație ne-a furnizat-o Mircea Simon, atunci cînd, pe drept, în limitele unui meci temerar, și-a adjudecat victoria în fața greului cubanez Rivero Milian; a fost o izbîndă greu obținută, cu prețul unor mari riscuri. Să dai însă „o mie de pumni” și să primești „nouă sute” nu-i mare școală cînd ai 22 de ani și 72 de meciuri susținute. Sigur că această tactică nu-i aparține boxerului, ci aceluia care s-a ocupat de creșterea lui, de aceea, lor, antrenorilor lui Mircea Simon, le revine sarcina expresă să-i explice acestuia că în box piciorale ca și capul pot juca un rol determinant, mai ales cînd cîntărești + 31 de kg. Stilul de luptă al campionului Mircea Simon trebuie urgent corectat. E de presupus că la Olimpiada de la Montreal va întîlni cel puțin trei grei de valoarea lui Milian. Or, nu-l vedem pe Simon, și nu numai pe el, capabil să susțină mai multe asemenea meciuri consecutive. În orice caz, chiar cu corectivele amintite, Simon reprezintă singurul nume care ne trimite cu gîndul la podiumul învingătorilor de la Montreal. Acestea fiind zise, considerăm că mai înteleaptă ar fi hotărîrea de a trimite la Olimpiadă o garnitură incompletă decît aceea de a deplasa 11 pugiliști spre a ne întoarce de acolo cu justificări, învîntămînte și regrete tardive.

DAN BIRLĂDEANU

din dosarele militiei, ale procuraturii, din boxa acuzațiilor

Au venit din Roman la București, puși pe fapte mari. Într-o duminică, pe 18 ianuarie. Au luat camera la „Cerna” și au ieșit după... cumpărături, pe Lipsani. În nici două zile au furat din poșetele plimbate prin magazinele orașului nici mai mult, nici mai puțin decît... 4325 de lei. Au fost prinși pe cînd încercau să mai ia... 70 de lei din poșeta lui G. Maria, în magazinul „1001 de articole”. Verișoara, Căldăraru Rodica (19 ani), tocmai își masca verișorul, Anghel Gh. (15 ani). Ceea ce însă ar trebui să se știe este că o singură victimă a borfașilor a reclamat și și-a primit banii înapoi. Celelalte au lăsat-o baltă și au rămas fără bani. Cine nu țipă...

Intreprinderea „23 August”, 25 februarie, zi de plată, ora 12. Casiera, Rafira Dragomirescu, bagă banii (vreo 200 000 lei) în geantă și o ia pe alee spre secția energetic-sef. N-avea să ajungă însă prea departe, pentru că, după un colț, o aștepta cu un cutiț în mînă Marcel Oros (21 de ani) care, după ce o rănește, ia un pachet de 100 000 de lei, sare gardul și se duce în oraș să se îmbrace din cap pînă în picioare, fiindu-se cu importanță în fața vinzătoarelor și a prietenului său abia ieșit din pușcărie, Nica Dumitru.

— Na, mă, îi zice ăștia, întinzîndu-i 5 000 de lei, na că meriți. Acesta, bisnițar convins, ia banii și amîndoi plîng unul pe umărul celuilalt la Restaurantul Nord-Hotel, pînă cînd un ofițer de miliție le face nota de plată. Total, 13 000 de lei cheltuiți în mai puțin de o zi de cei doi, fără ca vreunul dintre ei să se gîndească la zecile de muncitori rămași fără banii care li se cuveneau în acea zi. Și cînd te gîndești că, deși îl știau recidivist, muncitorii de la „23 August” îl primiseră pe M.O. printre ei tocmai ca să mai aibă o șansă de a trăi cinstit, prin muncă.

Merceolog, bacalaureat, căsătorit, o fetiță. Cu alte cuvinte, Ion Dragomir la vîrsta de 46 de ani, condamnat recent la 1 an și 2 luni închisoare pentru fals privind identitatea. În 1963 mai luase 1 an pentru același lucru. Care lucru? Simplu, zice: „un telefon unde trebuie, dîndu-te drept cineva cu răspundere, și gata, se rezolvă.”

— Alo, cabinetul tovarășului... Cu tovarășul director. Alo, Cutare la telefon, vezi că-ți trimit o tovarășă, e soția unui tovarăș așa și pe dincolo, găsește-i un loc la tine.

— Mi se pare mic sau nu mai aveți voce pe care o știu, se miră directorul.

— Se mai schimbă și ea. S-a-nțeles? S-a-nțeles, repede, „tovarășă” se prezintă, este reținută și, după mici ezitări, devăluie „aranjamentul” lui I.D. Pentru un timp acesta va folosi telefonul fără fir.

Gestionarii pot fi și ei furăți dacă alți gestionari vor asta. Bineînțeles că Dobre Neculai, căruia prietenii îi spun și Nicu, a participat, ca inventator și practician al unei „scheme” originale, la jocul ăsta. Șofer la Cooperativa Marochinerii, ducea marfă cu dubița la unitățile acesteia. Cînd descărca, prindea momentul cînd gestionarul nu era lingă el și arunca, în mormanul de marfă nouă, marfă din... raft. Numărau împreună gențile poșetele și ce mai era, semnau borderourile și și luau la revedere prietenește. Marfa sustrasă lua drumul gestionarilor (Adrian Nicolae, Petre M. Petre, Căițeru Paula, George Popescu ș.a.) de la alte centre și magazine care o desfăceau pe ascuns și împărteau banii. Acum, în fața șoferului D.N. s-a azezat bariera răspunderii penale.

Stoian Florica și-a văzut visul cu ochii, visul ținut în penumbra unui bar de la Intercontinental: camera 804. Aici a discutat, pretinde ea, în limba surdomută cu un cetățean de 74 de ani. Acestui prieten i-a cerut „imprumut” 20 de dolari ca să-și cumpere Kent-uri. Și tocmai cînd se îndrepta spre shop-ul din hol, a simțit cum i se taie picioarele și a căzut într-un fotoliu. E drept că sub fotoliu a ascuns dolarii.

Georgeta Gh., din comuna Otopeni, avea numai 13 ani cînd a fost atrasă în casa unui bărbat și violată. Nu află nimeni, fetița era surdomută. Aceeași brută o violează din nou, după cîteva luni, în curtea bisericii. De data aceasta mama observă starea nefirească a fetei, o bate și o scoate pe stradă să i-l arate pe vinovat. Ingrozită, năucită de bătaie, fetița îi arată cu degetul pe primul bărbat care-i cade sub ochi, T.C., tatăl a doi copii. Ancheta pare ușoară, toate probele și coincidențele îl inculpau pe acesta, deși susținea că este nevinovat. Numai spiritul de observație și perseverența anchetatorului evită eroarea judiciară. Este descoperit adevărul vinovat. Ghitia Augustin, șofer din aceeași comună.

11 spre 12 aprilie. Noapte frumoasă, cu mireasmă de lămiță în Cîșmigiu. Marghidan Vasile, în același parc, miroase a băutură. Venise din Hunedoara cu treburi și se cîntise pentru succesele pe care și le prevedea. În zilele următoare avea însă să bea de neaz. Trei huligani, Nicolae Ion (28 de ani), Ion George (18 ani) și Costache Ion (23 de ani) îi bat bine, îi iau banii și haina. Cu puțin timp înainte îl făuseră la fel lui Radu Marian, alt împleti-

cit care nu știa dacă vrea să intre sau să iasă din barul Melody. Au fost prinși și pedepsiți în cîteva ore.

Ai, ai, se vaită o femeie de 62 de ani, cu piciorul învelit în ghips. Marți seara (incepe să plîngă). Eu singură, sint singură, știți, pensionară, de obicei seara citeșc și atunci citeam, cînd mă pomenesc cu el, vecinul meu, are 40 de ani, și a făcut pușcărie de cîteva ori. De obicei striga la geam „nu m-a căutat nimeni?” și pleca la el, nu intra, numai eu cu el stăteam în curte, dar marți, seara, pe la zece, a intrat și s-a repezit și (plînge), și... și, știți... eu mă apărăm și el mă lovea ca o fiară, mi-a rupt piciorul cu pumnii, a dat pînă am leșinat. Și cînd a văzut ce-a făcut m-a ținut incuiată 12 zile, strigam, bateam în perete, dar nu mă auzea nimeni, pe urmă a chemat salvarea o fată care venea pe la el, el mi-a zis că mă omoară dacă spun ceva și n-am spus, acum va spun, că nu știu cum o să mă întorc acasă după ce ies de aici (din motive lesne de înțeles nu dau numele victimei). Bruta, am aflat noi, se numește Stefan Dumitru și își așteaptă pedeapsa pentru vătămare gravă.

IULIAN NEACȘU ■

Elena Cercei, domiciliată în București, str. Elev Ștefănescu nr. 45, devenise, pentru ignoranți, o adevărată Samantha; cu ajutorul vrăjilor, lega și dezlega cite în ochii și-n mintea naivilor. Pretindea, chiar, că poate să influențeze, în bine sau rău, viitorul. Numai că, preocupată prea mult de destinele celor păcăliți (cu aproape 100 000 lei, ceuri și bijuterii) și-a neglijat propriul său destin și a ajuns în fața instanței.

Intrebată dacă vrăjile o pot salva, acuzața E.C. a scuturat neputincioasă din umeri. (Dosar 3418 Judecătoria sect. 3)

Un loc des frecventat de cetățeanul P.I. era bufetul din centrul comunei, unde venea însoțit de un berbec. În timp ce P.I. se cîntea, berbecul îl aștepta credincios. Distrîndu-se, unii consumatori îi ofereau și berbecului alcool. Și acesta, vrînd-nevrînd, consuma. La un moment dat berbecul a dispărut și nu a mai fost găsit. Stăpînul s-a adresat organului de cercetare. Cum cauza trebuia soluționată, clasarea dosarului s-a motivat astfel: „În urma verificărilor efectuate, s-a stabilit că berbecul nu a fost furat și că fiind un bețiv și vagabond, e posibil ca acesta, în stare de ebrietate, să fi murit undeva pe simp”. (Dosar 109/Proc. sector 3).

„În ziua de 30 octombrie 1975, în jurul orelor 14, mă aflam în troleibuzul 85. După stația Foișor, am auzit un cetățean strîgînd că i s-au furat 3 000 de lei și a cerut conducătorului auto să nu deschidă ușa. Cu toate că se afla în fața, inculpatul Constantin Plăvițescu, pe care îl recunosc azi în boxa acuzațiilor, s-a precipitat, a revenit la ușa din spate a troleibuzului și pe drum a aruncat o sumă de bani în bancnote de 100 lei. Odată cu banii a aruncat și propriul buletin de identitate, ceea ce mă face să cred că a fost un hoț prost”. (Din depoziția martorei A.M.).

La care, inculpatul C.P. replică astfel: „gravă insultă adusă recidivistului C.P., ca ar fi aruncat buletinul de identitate la locul faptei. Eu nu sint un hoț prost; acum am devenit incapabil datorită vîrstei, dar am fost un hot perfect”. (Dosar 506/1976, Judecătoria sectorului 3)

„Tovarășe procuror, vă rog să mai consemnați și faptul că soțul meu deține arma și permis de port-armă. În permis este stipulat faptul că aceasta este destinată tirului, dar în realitate ținta am fost numai eu...” (Din plîngerea penală a reclamantei I.S., Procuratura sectorului 3)

„În ziua de 10 iulie 1975, eu, Petre Ionniță, împreună cu Simona Alexandrescu, pe care am cunoscut-o cu o zi înainte prin Florin Tănase, am mers la ea acasă, la blocul 17, din Șoseaua Vergului, să-și ia schimburi de îmbrăcăminte. Simona a descuiat ușa cu cheia pe care o avea, am intrat amîndoi în casă și nu știu ce mi-a venit s-o întreb: „Părinții tăi au bijuterii de aur?” La care Simona mi-a răspuns: „Da, are”. „Nu știi și unde le ține?” am mai întrebat-o. La care Simona mi-a răspuns: „Sint în sertarul vitrinei”. După care eu am deschis sertarul de la vitrină, în timp ce ea se schimba, și am luat un inel de aur de damă cu două flori și una perche de cercei pe care i-am pus... în buzunar. Apoi, am plecat, tot împreună, acasă.

Pe la orele 15, am plecat în oraș, am vindut bijuteriile cu 250 de lei, am mers la bufetul Bega și i-am cheltuit pe băutură și am venit acasă în stare de ebrietate.

Mai declar că Simona era prietena lui Florin de la nr. 2 și nu locuia la el, locuia la mama mea, și după ce i-am spus că am vindut bijuteriile și am băut banii, ea a plecat la o altă adresă.” (Din declarația inculpatului P.I., dosar 912/1976, Judecătoria sectorului 3)

N. GR. MĂRĂȘANU ■
OCTAVIAN DORNEA ■

NICU

FOAIE SĂPTĂMÎNALĂ
DE AVANGARDĂ NR. 106

slugărnicie, numeroase sint căile tale...

Slugărnicia e o pasăre ciudată, de multe ori îi cad victime tocmai cei care îi primesc triiturile. Îl ascultam odată pe un doctor sînd de vorbă cu un bolnav, înainte de a părăsi patul de suferință. Se vedea că medicul se străduia să fie mai mult pe placul pacientului decît pe placul legilor medicinei. Dorința de a-i fi simpatic, de a-i cîștiga atenția, îi era mai dragă decît sănătatea acestuia. Îl sfătui să nu țină seama de restricțiile impuse de medicul de salon... „Fleacuri! Idei perimate. Beți tovarășe, fumați dragă tovarășe, distrați-vă, viața e scurtă, așteza nu e mama sănătății...” Și acest plural nu prevestea nimic bun.

Pacientul era pesemne o persoană simandicoasă, doctorul nu voia să-l supere cu restricțiile tratamentului. Restricțiile, regimul alimentar sint făcute pentru oameni simpli, nu pentru dumneavoastră, părea să spună nutra jovială a medicului liberal... Admirația lui era atît de mare încît îl socotea pe pacientul de vază deasupra legilor implacabile ale firii. „Dumneavoastră n-aveți nevoie de medici, n-aveți nevoie de medicamente, vă vindecați singur. Nici nu înțeleg cum v-ați îmbolnăvit, la posibilitățile dumneavoastră.”

Pînă la urmă medicul i-a cîștigat simpatia pacientului, însă din această inoportună slugărnicie se va naște, înalt ca bradul, un ulcer duodenal de toată frumusețea.

Am întîlnit părinți liberali care vorbeau cu lacrimi în ochi de ferice despre copiii lor care nu beau votcă pe stomacul gol și joacă pocher numai pe mize mici. Drăguții de ei. Ei, da, e un progres, se văd roadele unei îndelungi munci pedagogice...

Dacă acești părinți liberali au o oarecare autoritate administrativă, nimeni nu le atrage atenția, nimeni nu le spune cum dracu nu le e rușine. Dimpotrivă, invitații subalterni se consideră obligați să se entuziasmeze de precocitatea copiilor:

— Ai văzut ce bine ține la băutura băiatul tovarășului Constantinescu. E un fenomen. Băiatul tovarășului Neculescu a cîștigat 500 de lei la pocher și n-are decît 17 ani. Nu e formidabil?

Dacă băiatul lui ar bea votcă, sau ar juca pocher l-ar bate măr, în schimb copilul tovarășului Constantinescu e formidabil...

O, slugărnicie, numeroase sint căile tale.

TEODOR MAZILU ■

ROTUNDA

schimbă-l, dacă poți!

„Asta era iute la minte. Îl știe încă din clasele primare. Nu se aștepta ca om în toată firea, cu carte, să fie așa incuiat. Au pascut și oile împreună. Acu' e mare, a ajuns funcționar la Primărie.”

Dar ce vrei, oamenii își schimbă firea fel și chip de cînd se nasc și pînă mor, oricîtă carte ar învăța ei.

Uite cum a fost cu omul nostru, pe cînd era elev în clasa a II-a primară, cu ocazia unei inspecții școlare.

— „Copii, vă rog să-mi dați voi un număr.”

— „75” — răspund copiii, iar el, inspectorul, serie pe tablă 57.

— „Greșit”, țipă copiii.

— „Atunci dați-mi alt număr.”

— „93” — spun copiii cu ochii pe inspector, iar el scrie în loc de 93, 39.

— „Greșit” — strigă copiii din nou.

Al nostru, tuns chilug, uitîndu-se pe fe-reastră, se ridică și spune repede:

— „Îți dau și eu un număr și mai schimbă-l dacă poți: 33.”

Inspectorul apreciază că este un elev cu o inteligență nativă, sprinten la minte și dă indicații învățătorului să-i urmărească evoluția...

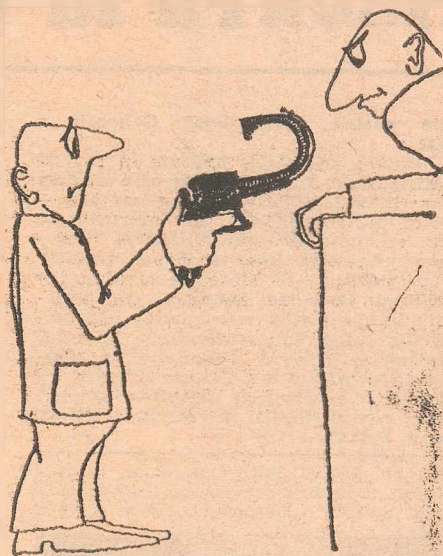
La vremea respectivă chiorul între orbi era împărat, iar astăzi este contabil. Orbul de la toți și de la orb nimeni.

Dar ce vrei, oamenii își schimbă firea în fel și chip de cînd se nasc și pînă mor, oricîtă carte ar învăța ei.

Al nostru, schimbă-l dacă poți!

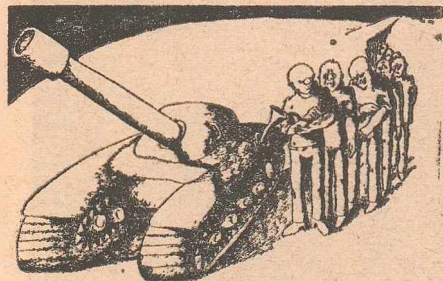
APOSTOL TURBATU ■

MIRCEA CHIRA ■

Critica moale

DANIEL IONESCU ■

Nu!

d-ale interviului...

Dumneata cine ești?, zic. Sint inginerul agronom, zice. Foarte bine, zic, tovarășe inginer; te-ăș ruga, zic, pentru început, zic, să-mi spui cum stați cu însămințările. Poftim?, zice.

Cu însămințările, zic. A! zice, desigur, zice. Cu însămințările, zice.

Da, zic. Păi, zice, la noi — tovarășe reporter — problema aceasta, zice, a fost tratată întotdeauna cu maximum de seriozitate! Evident, zice, fără o bună organizare a cadrelor, zice, fără o evidență riguroasă, zice...

Bine, și însămințările?, zic. Absolut!, zice. Ce „absolut”?, zic.

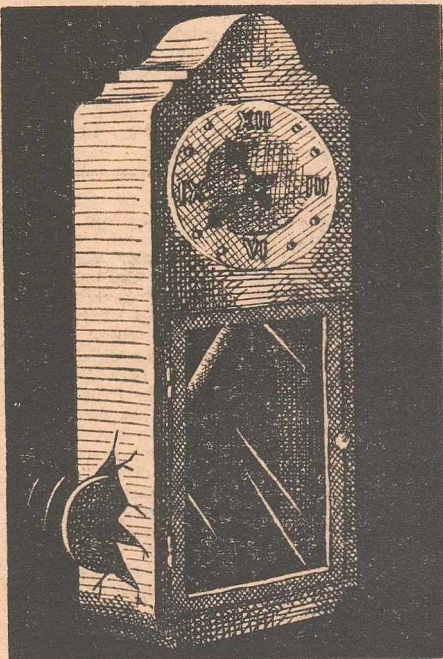
Păi, zice, exact cum spuneți și dumneavoastră adineaori: „chestiunea însămințărilor trebuie pusă neîntirziat pe tapet!” La noi în comună, zice, în această ordine de idei pot să vă asigur, zice, că problema însămințărilor este în atenția întregului nostru colectiv; astfel încît, zice, sperăm ca în cel mai scurt timp, zice...

Concret, zic, tovarășe inginer: cum stați cu însămințările?

Hm, zice. Ca să fiu sincer, zice, în această problemă, zice, ar trebui să recunosc cîștit: deocamdată, zice, în problema însămințărilor, zice, nu stăm deloc, dar deloc, concret...

AL MONCIU-SUDINSKI ■

ION DOGAR-MARINESCU ■

flacăra la dispoziția dumneavoastră

Din partea Procuraturii Generale a R.S.R.:

„...urmărire articolelor apărute în revista FLACĂRA nr. 4/1976 („Aerul care ucide“) și nr. 10/1976 (referitor la același caz — rubrica poșta redacției), vă informăm că prin rechizitoriul din 30.III.1976 Procuratura județeană Ilfov a dispus trimiterea în judecată în stare de arest a inculpatului Costache Dumitru, din Fierbinți, Ilfov, pentru infracțiunea de ucidere din culpă, cauza aflându-se pe rolul judecătorei Urziceni. Întârzierea în soluționarea dosarului s-a datorat primirii cu întârziere a concluziilor definitive privind cauza medico-legală a morții victimei Ștefan Petra“.

Sus pe platoul Bucegilor, chiar în fața cabanei „Babele“, se află această ciudată stincă numită „Bărbosul“. Pare a fi o

sculptură pe care un ipotetic meșter de demult a lăsat-o neterminată; și din nou marea întrebare: Natura sau Omul? (Prof. Călin Tureu, Vălenii de Munte)

Am revizitat, recent, Muzeul Teatrului Național, reorganizat și instalat în incinta noului Teatru Național și am fost plăcut impresionat de noua și ingenioasă prezentare a vechilor exponate, precum și de marea număr de noi piese achiziționate, având o mare valoare istorică și artistică. Am admirat, încă de la intrare, frumoasa scară de marmură albă ce duce la încăperile din subsol, unde este instalat muzeul, și am călcat cu mare grijă, cu prudență, treptele ei, gândindu-mă la ce va deveni această scară după numeroasele vizitări ale muzeului dacă nu se vor lua din timp, de astăzi cu alte cuvinte, măsuri de protecție — acoperirea treptelor cu un covor etc. Aceiași remarcă și pentru parchetul încăperilor, sculptor astăzi, dar necesare fiindu-i a celeași măsuri de protecție: fie prin acoperirea culoarelor de circulație cu carpete, fie prin introducerea sistemului „papucilor de pislă“. Plăcerea și entuziasmul mi-au fost umbrite de constatarea că fiind duminică, orele 12, eram singurul vizitator al muzeului; mă întreb, nu se impun oare unele măsuri de propagandă prin cei mai diverse mijloace — afișe, T.V., radio etc. — pentru popularizarea existenței și programului de vizitare a acestui important lăcaș al culturii naționale? (P. G. Popescu, București)

Programele de radio și spicherii emisiunilor posturilor de radio redau lungimile programelor de emisie în metri. Normal ar fi ca și scala aparatelor de recepție să indice posturile în același fel. Iată însă că aparatele noastre, respectiv cele produse de „Electronica“, fac o excepție de la această regulă, înscrind pe scala aparatelor niște însemne (kHz, MHz...) care — pentru majoritatea cumpărătorilor — nu spun mai nimic. Care e acea dificultate majoră ce face ca lungimile de undă... românești să nu poată fi redată pe scală în metri: zeci, sute, mii — respectiv scurte, medii, lungi? (Iurie Popescu, Cluj-Napoca).

Vă împărtășesc câteva opinii pe marginea articolului „Ciudate rampe de lansare pe orbita meserilor“, apărut în FLACĂRA nr. 11/20 martie a.c. Aspectele semnalate în articolul de mai sus se pot întâlni nu numai în industria lemnelui, ci și în construcții: într-o cercetare efectuată la Grupul școlar de construcții Slatina, concluzia generală la care am ajuns concordă cu cea de la Grupul școlar de prelucrare a lemnului Pipera și anume că „într-un profilul liceului de specialitate frecventat și planurile profesionale ale elevilor nu există nici cea mai vagă legătură“ (vezi revista citată, pag. 10). Rezultatele cercetării noastre aduse la cunoștința cadrelor didactice și a conducătorilor școlii respective ne-au făcut să ne gândim la câteva măsuri concrete pentru asigurarea orientării școlare a elevilor. Un prim pas ar trebui făcut, așa cum menționa și revista, prin înființarea unor laboratoare interșcolare de orientare școlară și profesională, pe lângă toate

inspectoratele școlare județene. Aceste laboratoare ar fi bine să ființeze în cadrul liceelor pedagogice, prelucrarea statistică a datelor colectate aici permițând tragerea unor concluzii importante pe plan social și psihologic. Nu avem pretenția tratării exhaustive a acestei probleme, dorim doar ca dialogul pe această temă să rămână deschis tuturor celor interesați, din acest dialog neavând de câștigat decât întregul proces de învățământ. (Psiholog Ion Ionescu, întreprinderea Județeană Construcții Montaj — Olt, Slatina)

În anul 1974 strada Pandurilor, pe care locuiesc, a fost pavată cu bolovani de riu. În 1975, deci la numai un an, a fost din nou săpată pentru instalarea unei conducte de apă potabilă. De la ambele lucrări au rămas resturi de materiale și pământ care pe timp ploios transformă strada într-un părăsit drum de țară. Noi, cetățenii, am adunat pământul în grămezi, în apropierea rigolelor, grămezi care sînt însă mereu împrăștiate de auto-vehicule. De câteva săptămîni, tot pe această stradă s-a spart și conducta de apă — în dreptul imobilului nr. 35 — și nimeni nu a venit să o repare. Oare tovarășii de la I.J.G.C.L. Vrancea se întreabă vreodată cit timp și mai ales apă este necesar a se scurge pînă ce lucrurile astea să reintre în normal, să-și recapete înfățișarea corespunzătoare? (Ion Bocșan, Focșani, Vrancea)

Sîntem la sfîrșitul lunii aprilie, curînd va trebui să efectuăm primul stropit al viței de vie împotriva manei și a fănării; anul trecut o mare parte a Banatului a fost infestată puternic de mană („plasmopara viticola“). Din septembrie și pînă în prezent, aproape zilnic, am trecut pe la magazinul de chimicale din orașul nostru, întrebînd de sulfat de cupru și sulf mirabil. Mereu, același răspuns: „n-am primit!“ Dacă nu mai există aceste substanțe atît de necesare, măcar să ni se pună la dispoziție alte pesticide, cu indicațiile corespunzătoare. Niciodată nu ni s-a întîmplat să ajungem la această vreme atît de înaintată a calendarului, și să nu găsim chimicalele fără de care cultura nu poate fi decît compromisă! (Constantin Popescu, Buziaș)

Primum din partea Institutului de Proiectări Tehnologice al Industriei Ușoare:

„Folosesc această cale pentru a adresa revistei dv., redactorilor săi, mulțumirile noastre în legătură cu publicarea în numărul din 17.04.1976 a celor două articole (30 de ani pentru o călătorie în viitor și Omul nou nu este un supraom, ci un om obișnuit...) în care sînt menționate aspectele legate de activitatea institutului nostru, de noile concepții și comportamentul față de muncă. Aprecîem în primul rînd modul inteligent, modern în care ați tratat aceste probleme, înțelegerea și interpretarea justă dată instalației automate pentru controlul producției SICAP-U-71, a locului ei în ansamblul industriei actuale... Într-adevăr, în institutul nostru eforturile sînt concentrate către dezvoltarea performanțelor individuale, în lupta cu inerția, și ne bucură felul în care ați sesizat și rețut acest aspect. Dorim ca și pe viitor să fim în atenția dv., activitatea noastră să vă furnizeze noi subiecte interesante demne de semnalat opiniei publice din țara noastră“. (Director I.P.I.U., ing. G. Cojocaru)

Tîrgoviște, capitală de județ, oraș înscris pe coordonatele construcției socialiste, și-a adăugat la înfățișare un plus de frumusețe: noua și moderna Casă de

Cultură a Sindicatelor. Vă trimit această fotografie ee o reprezentare, cu satisfacția călătorului care, aflat în drumeție pe meleagurile țării, întîlnește la fiecare pas aproape o nouă dovadă a mersului nostru către bunăstare și cultură. (Nicolae Tokacek, București)

Mă numesc Ladislau Farkas, locuiesc în Galați și vă scriu despre o problemă aparent minoră, dar care nouă, proprietarilor de aparate de radio și televizoare, ne dă uneori multă bătaie de cap. După expirarea perioadei de garanție a unui televizor pe care l-am cumpărat de la magazinul „Modern“, televizorul meu s-a defectat, constatîndu-se deteriorarea tranzistorului AU 113; aceasta s-a întîmplat în decembrie anul trecut, iar de atunci am epuizat toate investigațiile necesare procurării acestei piese, fără nici un rezultat. Am mai pașit-o o dată cu o altă piesă, cu tubul electronic PL 500... Mă gîndesc la nenunțarea posesorilor ai acestor aparate recomandate cu căldură nouă de către „Electronica“ din București, dar

prea puțin aprovizionate cu piesele de schimb necesare, fiind știut că astfel de aparate nu sînt nemuritoare, ci reclamă și o întreținere necesară.

Sînt mai bine de doi ani de cînd ne străduim — eu și unitatea mea — să intrăm în posesia unei adeverințe. Am fost pensionat pe caz de boală, pe atunci locuiam în Galați, acolo am primit și pensia. Nu am știut la vremea respectivă că perioada aceasta poate fi trecută în cartea de muncă. Astăzi, fiind încadrat al Institutului de cercetare și proiectare pentru industria lemnului București, mă lovesc, așadar, de problema următoare: Oficiul de pensii Brăila mi-a trimis o adeverință cum că așa fi primit pensia respectivă în Galați, dar I.C.P.I.L. București nu a luat-o în considerare, am fost nevoit să mă adresez din nou Oficiului Brăila pentru a-mi trimite copii după prima și ultima decizie de pensionare, așa cum cere întreprinderea mea; Brăila îmi răspunde că dacă unitatea mea este nemulțumită, să se adreseze Oficiului — ceea ce I.C.P.I.L. și face: trimite o adresă în acest sens; Oficiul Brăila face cunoscut că dosarele mele au fost trimise Oficiului de pensii Galați; I.C.P.I.L. trimite adresă și aici, tovarășii de aici îmi răspund ca eu să mă prezint personal cu ultimul coupon de pensie, altfel... nu mi se pot elibera actele necesare! Și uitați cum, datorită blestematei ăsteia de birocrații, am pierdut doi ani de alergătură, expedieri și primiri de acte etc. Poate că primesc un ajutor prin apariția acestor rînduri. (Tănase I. Alexandru — domiciliul actual: str. Smirodava, bloc 8, ap. 2, județul Neamț)

Pionieri din toate județele țării și-au dat înlînire la Hunedoara pentru a-și disputa finalele rezervate pionierilor în cadrul întrecerilor Cupei Tineretului. Vă

trimitem un instantaneu de la aceste întreceri: premierea cîștigătoarelor probei de tenis de masă: Maria Mărcuș, jud. Hunedoara, locul I; Mariana Soldea, municipiul București, locul II; Clara Tamas, județul Harghita, locul III. (Sub-redacția „TOT ÎNAINTE“ a Casei Pionierilor din Hunedoara — Remus Barna)

Într-o scrisoare trimisă anterior redacției dumneavoastră vă relatăm despre alterarea climatului educativ în comuna Drăgănești, județul Galați, datorită faptelor reprobabile ale unor directori de școli din comună, oameni împotriva cărora — în mod ciudat — nu s-au luat măsurile necesare. Directoarea Fecioru Ecaterina de pildă, care și-a însușit peste 1000 lei din bani alocați de stat pentru organizarea pomului de iarnă al elevilor, a fost verificată, în urma unor sesizări energice, făcute într-o ședință a comitetului comunal de partid în ziua de 2.04.1976. O comisie de anchetă a calificat fapta comisă de Fecioru Ecaterina drept delapidare. Drept urmare ea a fost sancționată pe linie de partid, destituită din funcția de director, obligată să restituie suma sustrasă, dar — ceea ce este surprinzător — s-a admis de către inspectoratul școlar ca ea să fie în continuare educator la școala în care elevii știau că ea furase! Nu ne putem explica: ce fel de educație va face acest om în școală? Cum va vorbi elevilor despre cinste, corectitudine, despre etica socialistă? Este cu atît mai mult surprinzătoare atitudinea primarului și directorului coordonator, care au avut o atitudine de minimalizare a faptei Ecaterinei Fecioru! (Prof. Gheorghe Isac, Tecuci, Galați)

Mă numesc Ioan Trandafirescu, și sînt maistru strungar la Uzina 1 Mai din Ploiești. În afară de meseria pe care o practic cu multă dragoste, mă ocup și de numismatică. Este o reală bucurie sufletească, aceea de a descifra tainele monedelor și bancnotelor din orice veac ar fi și de pe orice meridian. Sînt înscris în „Asociația numismatilor din România“ ca membru activ, și tocmai în acest sens mă adresez dumneavoastră. Un prim necaz pe care îl avem este acela că, iată, am sărbătorit evenimentele memorabile, sau sîntem în curs de sărbătorire — un secol de independență, 500 de ani de la moartea lui Vlad Tepeș, 70 de la răscoala din 1907 — iar diriguitorii monedelor noastre nu au ridicat nici un deget: oare dacă s-ar scoate cîte o monedă cu aceste prilejuri, de 10, 50 sau 100 lei, din orice metal, nu am face o dată mai mult cunoscute peste hotare evenimentele istorice noastre? În al doilea rînd, noi, colecționarii, sîntem lipsiți de cele mai elementare condiții, cum ar fi existența unui magazin de specialitate — cum sînt cele filatelice, de pildă — sau de ma-

terial teoretic, de cercetare, de materialul fizic necesar păstrării colecțiilor etc. Remarc în același timp că, fără nici o milă, se distrug sute și sute de monede de argint, unele vechi de sute de ani, pentru a fi transformate în... inele; îți vine să plîngi cînd vezi foarfecele cum taie astfel de piese rare, pentru un prăpădit de inel, pe care mulți nici nu-l mai poartă!

Am citit în revista „Săptămîna“ scrisoarea de răspuns a lui Ilie Oană, care în răspunsul dat la acuzațiile ce i se aduc arată următoarele. Citez: „Am făcut greșala pe care o recunosc... m-am lăsat convins să semnez un proces verbal fără a asista la distrugerea acelor bilete de spectacol. Sigur că după aceea s-a aruncat totul în spatele meu. Este deci vorba de o prea mare încredere a mea în niște oameni și nicidecum de o treabă necinstită din partea mea. După o viață îndelungată de muncă onestă, conștiințioasă și statornică nu mi-aș fi putut permite să-mi pătez onoarea... Așa a scris Ilie Oană, iar dacă e vorba de o prea mare încredere în oameni, dacă e vorba de onestitate și conștiințiozitate și mai cu seamă de a nu-și fi putut îngădui să-și păteze onoarea, vă arăt mai jos următoarele: era în luna iulie a anului 1946, în perioada de transferări de jucători. Pe atunci eram președintele Societății Sportive „SOIMII-SIBIU“, grupare care activa în Divizia națională B și încerca și atunci, ca și acum, să intre în A. Și am apelat atunci la doi jucători: la Nelu Drăgan și la Ilie Oană, ambii de la Juventus București, și pentru faptul că amîndoi erau sibieni. Amîndoi au acceptat să joace fotbal la „SOIMII“, care grupare le-a acceptat și onorat imediat pretențiile avute. Nelu Drăgan, corect și cinstit, a venit la Sibiu; Ilie Oană, cu toate că a semnat contractul pe doi ani, cu toate că i-au fost satisfăcute pretențiile — dîndu-i-se suma de trei milioane și o fabrică de sifoane! — totuși nu s-a mai prezentat la noi, rămînd în continuare la formația „Juventus“, dar rămînd și cu milioanele și cu fabrica de sifoane primite de la gruparea „SOIMII“. Acesta este Ilie Oană, cel care face acum caz de cinste, onestitate ș.a.m.d. Așa-i, Ilie Oană? (Viorel Tănase, fost președinte al Soc. Sportive SOIMII — Sibiu)

POȘTA REDACȚIEI

GRUP de profesori și conferențieri universitari — București. Ne scrieți că în anul universitar 1975—76 nu s-a respectat Legea privind statutul personalului didactic care prevede ca profesorii și conferențierii să li se reducă pînă la 40% obligațiile didactice și științifice în raport cu numărul doctoranzilor îndrumați. Adresîndu-ne în acest sens Ministerului Educației și Învățămîntului, am fost informați că personalul didactic din învățămîntul superior se normează cu 40 de ore de activitate pe săptămîină, din care 16—18 ore de activitate directă cu studenții, doctoranzii și cu cei înscriși la învățămîntul post-universitar. Norma de predare este de 2—6 ore pentru profesori, 2—4 ore pentru conferențieri și 1—3 ore pentru lectori (șefi de lucrări), în cadrul acestor ore. Diferența de ore pînă la 16—18 se completează cu alte activități, ca: seminarii, proiecte, lucrări aplicative, activități de conducere, îndrumare și control ale practicii studenților. Radu Moga — Giurgiu. Întreprinderea de rulmenți Birlad, careia v-ați adresat pentru a vă elibera o adeverință de vechime în muncă, ne-a informat că vi s-au trimis pînă acum 3 adeverințe: una la data de 13.04.1962, alta la data de 2.04.1963 și o a treia în data de 26.03.1976. Din aceste trei adeverințe nu ați primit chiar nici una? ● Eugen Cristea — București. Consiliul Popular al sectorului 4 București ne-a comunicat că a dispus întreprinderii constructoare să remedieze de urgență defecțiunile de la blocul P.M. 4 din strada Prevederii nr. 1 ● Mihai Clenciu — Botoșani. Acuzați de procesomanie, și alte abateri de la normele noastre de conviețuire, o vecină a dumneavoastră, scriîndu-ne că vă asumați răspunderea pentru cele relatate. Am vrea să știm și noi cum vă asumați această răspundere, trimițîndu-ne o scrisoare din care lipsește un amănunt esențial: adresa dumneavoastră? ● Ștefan Stoica — București. Vă plîngeți în numele unui grup de tineri că nu vi se mai permite să veniți la întreprindere pînă nu vă tundeți plețele și nu știți ce să faceți?! Să vă tundeți! ● Nicolae Bortesc — Deva. Am fost informați că în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 5/1973, I.J.I.L. v-a propus pentru a vi se repartiza un apartament din cota de care dispune în cursul acestui an. Dealțul, credem că în acest sens ați primit și dumneavoastră o înștiințare de la Consiliul Popular Municipal Deva.

MARGA NEDELEA

FLACĂRA nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cit mai concis. Si nu uitați să vă iscăliți.

Ioan Corneanu, antrenorul lotului de lupte, împotriva luptătorilor săi

În urmă cu mai bine de un an de zile, nouă dintre componenții de bază ai lotului olimpic de lupte greco-romane (Constantin Alexandru, Nicu Gingă, Ion Păun, Ion Dulică, Adrian Popa, Victor Prențiu, Ion Enache, Victor Dolipschi și Nicolae Manea) au trimis conducerii C.N.E.F.S. un memoriu din a cărui copie trasa la xerox transcriem: „...dorim să menționăm că substanța acestui material (memoriu — n.n.) provine din atitudinea și comportamentul antrenorului Ioan Corneanu. Limbajul folosit de antrenor, uneori chiar și în prezența unor persoane străine, constituie pentru noi un permanent agent de tensiune și revoltă interioară care ne descurajează. Din limbajul folosit cu o permanență istovitoare — injurături, grosolanii — se poate desprinde totală și desconsiderare față de ființa sportivului și față de colectivul pe care îl conduce. Aspirind totuși la performanță sportivă, trebuie să suportăm multă vreme totală și lipsă de considerație, ignorarea oricărui prestigiu pe care totuși l-am cucerit, dezonorarea, constrângerea ilogică, claustrarea și frustrarea morală. În aceste condiții, socotim că este explicabilă timorarea, lipsa de încredere în posibilitățile proprii, lipsa de personalitate a sportivilor noștri în raport cu mulți alți sportivi de peste hotare. De fapt, la acest aspect al evoluției noastre

concură și faptul că rare sînt momentele în care antrenorul Corneanu ne conduce și ne ajută în concursuri de la colțul saltelei. De obicei sîntem abandonat singurătății totale, sau determinați să cerem sprijinul unor colegi. Abordarea concursurilor se face în conformitate cu instituirea unei atmosfere de tensiune exagerată care ne consumă forțele psihice și încrederea în noi. În timpul concursurilor indicațiile tehnice ce ni se dau de la distanță și cu glas tare sînt constituite din injurături, mustrări exprimate în termeni grosolani sau amenințări cu privire la măsurile drastice ce se vor lua cu privire la destinația noastră de sportivi. Cei ce s-au încumetat să-și exprime gândurile și și-au impus luarea unor atitudini (antrenori, arbitri, sportivi) față de aceste lucruri, au suferit consecințe nefaste, de cele mai multe ori materializate prin radieri de la subvenții, premii și deplasări. Desele sale stări de ebrietate, impulsivitățile manifestate în orice loc, abaterile de la condițiile morale elementare, precum și spiritul mercant manifestat în diferite situații, ne-au pus în imposibilitatea de a-l mai accepta ca pe un conducător autentic, ca pe un om serios, stăpîn pe sine și demn de toată încrederea noastră. Precizăm că declarațiile făcute aici se sprijină numai pe date reale.”

Drept urmare a acestui memoriu, o comisie a Comitetului olimpic s-a deplasat

la fața locului, adică la Poiana Brașov, unde luptătorii se aflau la antrenamente. Din comisie au făcut parte Emil Ghibu, Lia Manoliu. Au fost date pe față, în mod concret și amănunțit, multe dintre abuzurile și samavolniciile la care s-a dat antrenorul Corneanu. Lia Manoliu, auzind toate cele ce s-au rostit și s-au probat atunci, plîngea. Emil Ghibu a promis că vor fi luate măsuri severe, dar, pînă atunci, ei, luptătorii, să-și vadă pe mal departe de antrenamentele care au continuat să se desfășoare sub conducerea lui Ioan Corneanu, antrenorul Corneanu fiind obligat să părăsească lotul. Peste numai două sau trei zile a urmat o nouă sedință. Deși au fost analizate aceleași probe de acuzare pe care sportivii le-au adus împotriva antrenorului Corneanu, acestor probe adăugându-li-se altele, noi, vicepreședintele Federației române de lupte i-a acuzat pe luptătorii de „răzmeriță“ (!), spunîndu-li-se că din moment ce ei, luptătorii, nu mai vor să facă antrenamente cu Corneanu, el va desființa lotul de lupte și va porni totul de la zero. Cu astfel de „ajutoare“, Ioan Corneanu a însoțit totuși lotul nostru de lupte la campionatele europene din acel an. E drept, nu în calitate de antrenor, ci de delegat al F.I.L.A. Menținut în permanență în preajma lotului și avînd puterea de-a hotărî cine trebuie să facă parte din lot și cine nu, Corneanu a știut să aranjeze astfel lucrurile încît cei mai vehemenți acuzații să fie eliminați, încetul cu încetul, din rândurile lotului. Este drept, comportarea sa s-a schimbat radical, era nevoie, ca să zicem așa, de schimbarea bunăvoinței sportivilor, dar această

schimbare s-a realizat concomitent cu îndepărtarea unor luptători ca Nicolae Manea, medaliat la campionatele mondiale din octombrie 1974, lipsit de valoare (!) pentru campionatele europene din aprilie 1975. Să consemnăm numai faptul că Manea a mărturisit foarte clar și precis că el a adus de la Istanbul icre și mășine pentru Corneanu, sau că timp de doi ani de zile a fost obligat să-i spele mașina antrenorului, de parcă i-ar fi fost slugă. Un alt luptător care a fost îndepărtat, Vasile Fodorpataki. Același tratament i-a fost aplicat și lui Victor Prențiu. Și dacă mușamalizarea adevărului s-a realizat în aproape o lună de zile, Corneanu, fiind reinvestit cu funcția de antrenor, valul de represalii a continuat și, fără nici o exagerare, continuă. În ceea ce-i privește pe Ion Dulică, Ion Păun, Ion Enache și Nicu Gingă, ceilalți semnatari ai memoriului, acestora li s-a atras atenția că dacă nu vor munci cu seriozitate, a se înțelege că dacă nu se vor rupe de cele semnate și declarate, vor suporta consecințele respective, adică vor fi excluși din lot, iar în rezolvarea anumitor probleme personale nu vor fi sprijiniți. Au mai rămas, dintre semnatarii memoriului, doi luptători, Victor Dolipschi și Adrian Popa, care, deocamdată, au fost radiați de la deplasări.

În concluzie, Ioan Corneanu, sprijinit substanțial, continuă valul de represalii împotriva unor tineri care au comis după părerea sa o gravă greșeală: n-au fost de acord cu încălcarea normelor de conduită și etică sportivă.

VICTOR NIȚĂ ■

dacă mureai, copiii tăi cui îi mai spuneau mamă?

„Eu consider că sensul vieții este cea mai presantă dintre chestiuni” A. CAMUS

Decembrie, dimineața. În Constanța un vînt tăios pe care cei ce locuiesc orașul numai vara și-l pot cu greu închipui biciuiește fetele localnicilor. În cartierul Filimon Sîrbu gospodinele și-au grăbit cumpărăturile și la ora asta pregătesc masa de prînz. Își aruncă din cînd în cînd privirile pe ferestre ca să se mire de soarele ce albea pe cer ca un sloi de gheață. Una dintre ele se uita meru afară pe stradă ca și cum ar aștepta pe cineva. Este gata, a pregătit tot ce trebuie, chiar și banii — 300 de lei. Pe cel mic, băiețelul ei de numai 2 anișori, îl duse la o vecină, de fetița de 5 ani nu se îndura încă să se despartă. Dar iată-o, vine.

— Imbracă-te și du-te la vecină să te joci, îi spuse fetiței.

— Nu vreau, se împotrivesc fetița.

— Du-te cînd îți spun, viu și eu mai tîrziu, acum am o musafiră.

Fetița pleacă, nu înainte de a o vedea pe tanti musafiră. Nu mult după plecare mama ei, Georgeta L., este găsită întinsă pe podea, moartă. Căpitanul Mihai Marcu de la Inspectoratul județean de miliție Constanța începe cercetările stabilind de la bun început că femeia murise pe loc în urma încercării de a intrerupe o sarcină cu o soluție de apă caldă și săpun. Dar cine fusese „moașa” criminală? Întrebă dacă știe cineva cine a fost în casa victimei. O vecină îi spune: „fetița moartei știe, a văzut-o”. Și într-adevăr fetița face o descriere impresionant de exactă a celei care, după ce-i ucisese mama, fugise: „O tanti musafiră cu o broboadă verde, cu palton albastru, cizme de plastic și geantă neagră. Cînd a venit mama m-a trimis la...” Căpitanul Mihai Marcu nu mai pierde timpul, știe despre cine este vorba. Intră în camera „moașei” exact cînd aceasta nu apucase decît să-și scoată paltonul. În geantă găsește canula de la irigator.

— Buna Alexandrina din comuna Luciu, Teleorman, flotantă în Constanța, conviețuia nelegitim cu un individ căruia îi făcuse 3 copii. Victima, Georgeta L., vîrstă 23 de ani. Doi copii fără mamă pentru totdeauna, trei cărora mama le va lipsi 7—8 ani.

— A fost un caz impresionant.

— Da, e adevărat. Cel mai mult m-a impresionat însă moartea victimei. Probabil că a leșinat și atunci Buna a palmuit-o să se trezească, provocîndu-i o hemoragie care i-a blocat căile respiratorii. Și cînd a văzut că nici așa nu merge, a vrut s-o dea jos din pat și, tot trăgînd de ea, a lovit-o la timpla.

Sînt în biroul căpitanului Marcu, aștept să văd „moașele” arestate în ultimul timp, pe urmă renunț, ce rost ar avea să le văd fețele palide, strîmbate de frică și de false umilințe. Interlocutorul meu răsfoiește filele dosarelor încheiate. Rezumă astfel „proveniența” moașelor de ocazie: infirmiere și îngrijitoare la spital, lucrătoare în zootehnie, alte ocupații, casnice și fără ocupație. Este aproape inimaginabil cit de dubioase sînt aceste persoane considerate „de încredere” de femeile care-și încredințează viața și fericirea căminului lor fără să știe cit riscă. Cine sînt aceste vrăjitoare care umblă cu izolatoare de cablu în poșete, curmînd nu numai vieți de copii, ci și chiar viețile tinerelor mame care, impinse de motive dintre cele mai diverse, între care primează egoismul, se dau pe mîna lor cu o nepăsare vecină cu inconștiența? Fătu Aurelia, bucătăreasă (a ucis o mamă a doi copii), Maria Baldwin, fără ocupație, recidivistă, Simion Steliana la fel, Ecaterina Ilie, muncitoare necalificată, Buda Ofelina, muncitoare la aprozar (15 provocări!), Ana Ion, infirmieră, Crăciun Ecaterina, 67 de ani, recidivistă, Preda Paraschiva, asistentă la un cămin de bătrîni, Elisabeta Petrache, soră la stomatologie!

— Nici acum nu pot să le înțeleg pe cele ce apelează la serviciile unor asemenea moașe. De multe ori le spun după ce scapă: riscăi să mori, copiii tăi cui îi mai spuneau mamă? Plîng și recunosc cit de mult au greșit, dar uneori e prea tîrziu. Chiar dacă scapă, nu mai sînt întregi și rămîn toată viața mari mutilate.

În continuare mi se spune, cu argumente statistice, că nu disperarea, cît goana după un trai egoist al celor doi soți, preocupat de obiecte și de excursii, cît și de a avea o viață comodă, nestînjinită, doamne ferește, de vreun copil, este de multe ori singurul motiv pentru care unele femei riscă intreruperea sarcinii, încalcînd o lege pe care nici măcar nu o cunosc.

— Da, tovarășe reporter, am avut cazuri în care femeile de peste 40 de ani, cu 4 copii, ori cu boli care permit intreruperea sarcinii s-au dat pe mîna „moașelor de ocazie”, punîndu-și astfel în pericol viața. Cele care scapau nu vroiau să recunoască nimic și implicit să ne ajute să găsim „moașele” de care se legaseră cu jurămint. De cînd însă pedeapsa celor care-și intrerup ilegal sarcina este de la șase luni la doi ani (cu suspendare, ori cu executare la locul de muncă) sau amendă penală, situația s-a îmbunătățit considerabil, tot mai puține fiind cele care se mai încumetă să le facă intreruperi de sarcină. Dar cum am spus, mai sînt unii care numai asta vor: să calce pe persane, să se tolănească în mașină și să dea mii de lei la excursii.

Spitalul județean Constanța. Fișe de internare: Condurache Anișoara, adusă cu salvarea marți, 23 martie, ora 10 și 10; avort luna a doua („moașă”: o cumnată, sondaj pe sîrmă); casnică, 23 de ani, un copil. Bolnava nu poate da relații precise. Decedată joi, 25 martie, ora 18,25. O familie tinărad indoliată, un copil mințit ce își așteaptă mama, un copil mort.

Leontina I., adusă cu salvarea joi, 18 martie, ora 10,20; avort luna a treia; pierderi mari de sînge; casnică, condiții de viață bune (casă cu 6 camere într-o comună de pe litoral), 35 de ani, doi copii. Operată. Extirparea uterului. Abia poate să vorbească, îi vine greu să creadă că a scapat.

— Cum s-a întimplat?

— Nu știu, mi s-a făcut poftă de ceva și...

— Poftă (?!) Poate ați ridicat ceva (n.n. motiv „clasic” în spatele căruia se ascunde „moașa”)?

— A, da, bufetul, am vrut să pun o scîndurică.

— Copiii vă sînt mari.

— Da, fata de 11 anișori, băiatul de 8.

— Cu cine stau acum?

— Cu mama.

— Mai trăiește moașa d-voastră?

— Trăiește, e bătrînă, dar trăiește, săraca (e încurcată și încearcă zadarnic să-și ascundă emoția).

— Poate era mai bine, decît să vă zbateți aici, în spital, între viață și moarte să mai fi avut un copil. Și copiii pe care-i aveți să nu fi fost gata-gata s-ajungă orfan. Întoarce capul. Știe că nu va mai avea copii niciodată și că prețul plătit este prea scump: infirmitate pentru tot restul vieții. Și de ce?

La întrebarea aceasta nicidecum retorică, lipsită de o vehemență nepotrivită unui asemenea subiect sensibil și de neînțelegerea unor situații tragice în care pedeapsa este atît de mare și definitivă, încearcă să răspundă doctor Elena Voirescu, directoroarea adjunctă a spitalului, doctor Vladimir Pețeanu, medic șef al secției de obstetrico-ginecologie și alte cadre medicale pe care le-am cunoscut în cursul reportajului.

— Deși am îmbătrînit în halatul meu de doctor, îmi declară Elena Voirescu, nici acum nu înțeleg cum o femeie cu un copil-doi, cu soț, cu casă aranjată refuză să mai aibă un copil și pentru asta își riscă viața cu o ușurință criminală. Unele își invinovătesc soții, că ei nu vor... Dar ce poate face un bărbat, cînd soția lui își simte pruncul în pînteck și vrea să-l aibă? Altele se vaită că n-au bani, că n-au cu cine să-l lase, tot felul de motive la care mamele lor nu s-au gîndit niciodată, deși nu aveau nici creșe, nici cămine, nici grădinițe unde pentru o sumă neînsemnată copiii sînt îngrijiți bine, cum au ele. Egoismul, un egoism feroce care-i îndeamnă pe tinerii soți să-și „amine” copiii, de fapt să-l ucidă prin avort provocat, ca să se distrugă. După ce distracția s-a cam terminat, vin tot la noi, la cabinetul de combaterea sterilității, că vor copil, însă, în ciuda faptului că medicii și cabinetul oferă o excelentă asistență me-

dicală, de multe ori vin degeaba. Își dau seama prea tîrziu că sînt condamnați să îmbătrînescă singuri, fără să cunoască poate cea mai mare bucurie hărăzită omului: copiii.

Doctorul Vladimir Pețeanu, după 10 ani de clinică la Tg. Mureș, s-a întors în orașul său, Constanța, deși aici este, cum avea să recunoască, mai greu, datorită, știe toată lumea, portului și litoralului afit de atractiv pentru mulți. Mai întii își exprimă satisfacția de a nu fi avut în primul trimestru al acestui an, nici un decedat la naștere, în secție.

— Riscul la naștere este minim la ora actuală. Nu același lucru se poate spune la avorturi, mai ales cînd acestea sînt executate de personal necalificat, împotriva legii. Avortul în sine este un act de agresiune împotriva unei stări fiziologice care dereglează echilibrul creat între sarcină și organism. Chiar și în condițiile de mediu spitalicesc această manoperă creează neajunsuri și implică riscuri legate de anestezie, operație în sine, urmări, între care și sterilitatea (tratamentul ei este lung și cu rezultate nesatisfăcătoare). Există o biocel nefericit ca femeile între 20—30 de ani, perioadă fertilității maxime, să renunțe la prima sarcină, care e cea mai sigură, antrenînd astfel neajunsuri care nu pot fi remediate niciodată. În cazul intreruperilor ilegale efectele negative sînt certe, de la sterilitate, procese inflamatorii trenante, dereglări de ciclu, afectarea capacității de muncă pînă la deces. Multe dintre victime nu cunosc decretul pentru că mai există zone, unele sate mai îndepărtate, în care legislația nu este cunoscută datorită deficiențelor legate de educația sanitară pe care medicii de circumscripție o neglijează. Am avut cazuri cu femei care, deși aveau 4 copii (născuți sau în îngrijire), au murit după avorturi septice provocate. Decretul a prevăzută și situațiile în care femeia să nu riște dacă suferă de anumite boli, din păcate nici aceasta nu se știe și ne găsim puși și în fața unor asemenea cazuri „de sinucidere”, ca să le spun așa.

O altă problemă grea căreia de multe ori trebuie să-i facă față un obstetrician, avem să aflăm de la dr. Constanța Constantinescu, este complicitatea criminală care se stabilește nu numai între așa-zisa moașă (furnizoare de cazuri desperate) și victimă, ci, chiar după moartea vitimei, între ea și familie.

— Anul trecut, în ianuarie, a fost adusă la noi o tinăradă de 21 de ani în stare de comă în urma intreruperii de substanță caustică în uter. A murit. Familia o cunoaște pe „moașă” asasină, o femeie din Tomis IV, însă nu vrea s-o învinuiască.

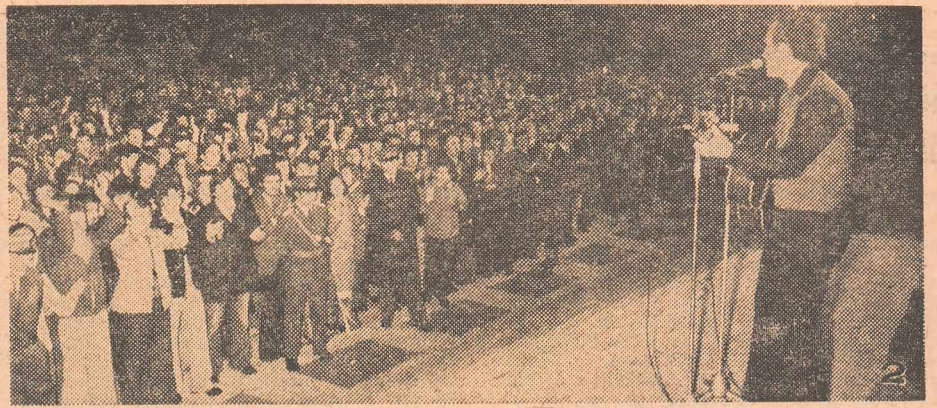
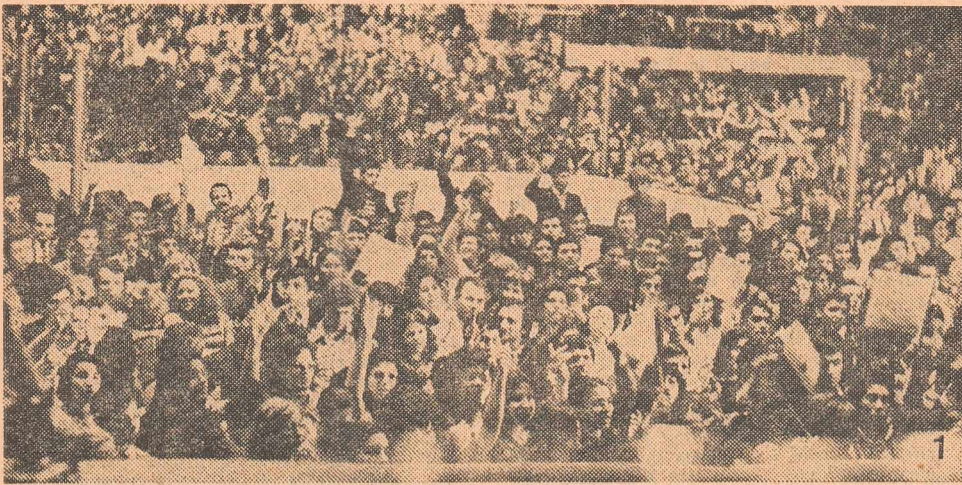
Înțelegem durerea și gîndul că fata nu va mai fi înviaată, nici dacă vrăjitoarea aia va trece după grații, intreruperea este cum de nu se gîndesc la pericolul pe care continuă să-l reprezinte pentru alte fete, poate de vîrstă fetei lor, o minuiitoare de andrea aflată în libertate?

Pentru doctorul Rușă, familia își are partea sa mare de vină, mai ales în cazurile de minore, cînd acestea, neștiind că pînă la 16 ani au dreptul la avort legal după ce trec în prealabil prin comisie, își ascund sarcina pînă cînd aceasta împlinește peste 4 luni și intreruperea devine foarte riscantă, chiar în condițiile asistenței medicale. Desigur că nimeni nu se gîndește să le considere exemple de conduită, de morală, dar nici instrăinarea aceasta cumplită a părinților, în special a mamei, amenințările teribile cu darea afară din casă, indiferența nu sînt mai puțin nefirești în asemenea cazuri în care sînt plătite cu viața greșelile adolescenței.

Discuțiile pe care le port sînt lipsite de prejudecăți și nu au nimic din rigiditatea pe care unii ar putea-o presupune absolut necesară. „Cazurile” povestite alternează, structurate pe tipuri diverse de intervenție ilegală în sarcină, de la avorturile autoprovocate cu ce nici nu-ți trece prin cap pînă la cele provocate de miini criminale, avide de bani nemuncați în marea lor majoritate. Atentatul la viața unui copil (căruia temporar i se mai spune și sarcină) a fost și rămîne un act profund criminal, de o monstruoasă inexplicabilă dacă te gîndești că este înfăptuit de o femeie asupra altei femei. Este o condamnare la moarte a unui nevinovat care nu știe nici măcar să se aperi, care nici măcar nu știe că trebuie și în fața lui să se aperi. Este poate execuția cea mai neomenoasă care contravine însăși speciei umane, existenței și evoluției sale firești, naturale și prin aceasta îi situează pe participanți înafara oricărui morale.

IULIAN NEACȘU ■

CENAACLUL FLACĂRA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR

top flacăra

24 aprilie 1976

- 1) IMN — Nicu Alifantis — Ion Nicolescu 1822 p.
- 2) NOPTI — Valeriu Sterian 1603 p.
- 3) COZMA RĂCOARE — Evandro Rossetti — N. Labiș 1584 p.
- 4) PĂMÎNTUL DEOCAMDATĂ — Mircea Vintilă — A. Păunescu 1236 p.
- 5) RĂNITUL DINTRE LINII — Mircea Bodolan 1087 p.
- 6) FĂRĂ PETALE — Doru Stănculescu 858 p.
- 7) AVRAM IANCU — Doru Stănculescu 746 p.
- 8) NOI, NU ! — Anda Călugăreanu — N. Labiș 726 p.
- 9) AI, HAI ! — Doru Stănculescu 649 p.
- 10) CUVÎNTUL LUI ION ROATĂ LA DIVAN — V. Penișoară — I. Gh. Pricop 638 p.

1. Trăiască România / Trăiască Tricolorul / Trăiască Alma Venus / Maria-Sa Poporul — versurile care exprimă convingător sensul amplei manifestări a Cenaclului Flacăra al tineretului revoluționar din 24 aprilie.
2. Nicu Alifantis, marele câștigător al Noptii de primăvară a tineretului bucureștean, cântă și pentru cei rămași fără bilete, pentru cei care au suportat ploaia, frigul și vântul ore în șir.
3. O noapte feeric luminată de tinerețea idealurilor tinerilor prezenți, o noapte cu adevărat incandescentă a muzicii și poeziei tinere, libere și responsabile.
4. Radu Gheorghe dirijându-și cu succes talentul: o posibilă explicație a trucului fotografic la care a recurs fotoreporterul Radu Constantinescu.
5. Heiniche Karl a debutat foarte bine în cenaclu interpretând convingător două compoziții proprii al căror mesaj este lupta împotriva războiului.
6. Reflex Flacăra (de la stînga la dreapta: Eugen Cristea, Gelu Colceag, Florin Tănase, Gabriel Iencec) înaintea numărului lor de mare succes — Balade și romanțe pe versuri de M.R. Paraschivescu.
7. Fotografie-simbol — 12.000 de tinere voci recită împreună **Un cîntec** pentru președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

cronica (137)

Destul de puțin adecvată expresia „ședință de lucru” pentru manifestarea-triumf din Palatul Sporturilor și Culturii, începută la ora 19,30 a zilei de 24 aprilie și încheiată cu mare greutate la ora 4,25 în ziua de 25 aprilie. În sală au fost prezenți 12.000 de spectatori, iar afară, prin intermediul difuzoarelor, alți circa 3.000 de tineri au urmărit întreg programul în ciuda frigului, vântului și spre sfârșit chiar și a ploii. Noaptea de primăvară a tineretului revoluționar din București a fost cu adevărat o excepțională dovadă a vitalității patriotice a celor prezenți, fie pe scenă, fie în afara ei, o dovadă că muzica și poezia tinăra, ce se revendică din gândirea revoluționară a vetrei milenare numite România, din luciditatea și romantismul ideilor lui Marx și Engels, din idealurile de pace și progres ale lumii, sînt capabile să facă din inimi conștiințe active, generoase, capabile să reprezinte forța tineretului nostru. Arta liberă, angajată și responsabilă, în stare să exprime cu sensibilitate, delicatețe și curaj întreaga complexitate a sufletului omenesc, arta în fața căreia nu sîntem „a” mare sau „a” mic, prezentă în fiecare din punctele programului nopții de primăvară, a apărut ca fiind singurul mod de a gândi și a simți al tineretului țării noastre. Participanții s-au solidarizat activ cu ideile generoase ale poemului **Un cîntec** pe versuri de Adrian Păunescu și **Imn** de Ion Nicolescu, cu mesajul unor poezii de Octavian Goga, Nicolae Labiș, M. R. Paraschivescu, Geo Bogza, Eugen Jebeleanu, al cărui nume a fost vibrant sărbătorit în Palatul Sporturilor și Culturii, cu ocazia împlinirii a 65 de ani.

Faptul că în cenaclul nostru activează actori în sensul propriu al cuvîntului (Florian Pittiș, Anda Călugăreanu, Mihail Stan, Florin Tănase, Radu Gheorghe, Florin Zamfirescu, Gelu Colceag, Gabriel Iencec), studenți la I.A.T.C. (Eugen Cristea și Mircea Bodolan) sau la alte institute de învățămînt superior (Doru Stănculescu, Valeriu Sterian, Sorin Minghiat, Evandro Rossetti, Gheorghe Gheorghiu, Nicu Alifantis), tineri fii ai muncii de pe șantiere, fabrici, școli, este de natură să demonstreze că în România ace-

tor zile dreptul de a face artă îl au toți aceia care își iubesc fierbinte țara și pe cirmaciul destinului ei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, toți aceia care, vii cu trupurile și cu mintea, își filtrează cu sensibilitate și curaj simțămîntele. Căci nu de trubaduri trufași și estetizanți ducem nevoie tineretului nostru, nu de barzi comози și oportuniști ducem nevoie, ci de conștiințe angajate, capabile să spună „Da” în fața lui „Da” și „Nu” în fața lui „Nu”.

Desigur, nu întimplător partea întâi a programului s-a constituit din mesajul poeziei lui Nicolae Labiș, primul mare poet român adversar declarat al inerției în gândire și în faptă, dușmanul convenționalismului, minciunii și conformismului, trăitor activ al sensurilor multiple, grave și solemne ale nașterii noii României. Asemenea lui, tinerii prezenți în sală au înțeles că se află de fapt la un moment de răscruce, acela de a fundamenta marile șanse oferite de munca neobosită și eroică a poporului — marele nostru inspirator. După cum foarte bine s-a înțeles, participarea cu adevărat extraordinară a sălii la fiecare număr al programului dovedind-o tinerețea în sine nu este un dar, ci doar un punct de plecare, că tineretului are în această țară dreptul cit și datorita de a se revendica pe sine și pe ceilalți grație muncii, demnității, seriozității, angajării.

Deplina consacrare a tinărului Mihai Onu, tinichigiu din Piatra Neamț, a impresionat profund. Plecat din orașul natal doar cu o chitară și câteva partituri în continuarea turneului din Moldova al Cenaclului Flacăra al tineretului revoluționar, unde serios și exact a făcut dovada talentului său robust, el, la Palatul Sporturilor și Culturii din București, a prețuit, cred, cum se cuvine momentele cînd garoafele loveau microfonul din care tocmai se stînseseră ecourile refrenului unuia din cîntecele sale de mare succes deja: „E de purtat o rădăcină / Pînă la starea ei de flori / N-o condamnați dacă arată / Pămînt și ghimpi, adeseori”.

Martori atenți și sensibili ai vieții materiale și spirituale din teritoriile românești pe care le reprezintă — Maramureș și Moldova —, Ion Zubașcu și Valeriu Penișoară se constituie în momentul acesta al cenaclului nostru ca reușite certe ale muncii și modestiei bine și corect înțelese.

Excepționalele natări artistice pe numele lor Anda Călugăreanu, Florian Pittiș, Dumitru Fărcaș, Gheorghe

Mureșan, Radu Gheorghe dau nopții de primăvară forță și siguranță, iar Doru Stănculescu și Valeriu Sterian pledează convingător, prin compoziții personale de real talent, pentru marea reușită a actului de muncă, în primul rînd, pe care-l constituie muzica și poezia tinăra. Favoriții și chiar răsfațații generosului public de la Palatul Sporturilor și Culturii, Mircea Vintilă, Evandro Rossetti, Sorin Minghiat, Mihail Stan se prezintă la cota maximă a posibilităților lor, iar Erika Jozsa și Karol Horvath, ca și debutantul Heiniche Karl dovedesc că, indiferent de izvorul de formare, cultura și spiritualitatea din România de azi se caracterizează prin unitate și organicitate.

În urma trrierii a 4.500 de buletine, muncă făcută de Sandu Gromschi, Robert Vătămănel și Laurențiu Teohar, s-a alcătuit topul nopții de primăvară pe care-l publicăm alături.

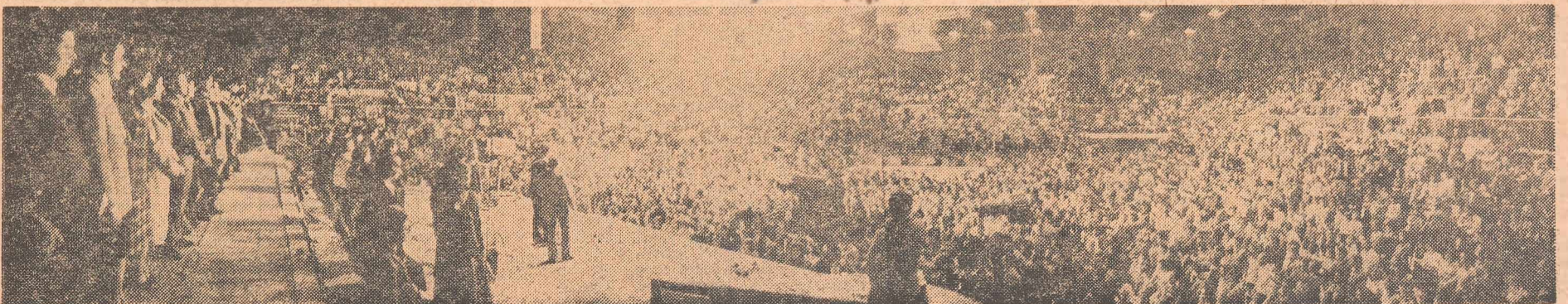
Nu neapărat conform cu preferințele conducerii cenaclului, el a dat ca mare câștigător pe Nicu Alifantis, fapt pe care-l așteptam cu emoție și nerăbdare. Asimilind superior poezia cu adevărat patrică și revoluționară, muncind zi și noapte cu har, tinărul brăilean devine în ochii tuturor ce-l cunosc și apreciază o autentică certitudine a cenaclului nostru și desigur nu numai al său. Prezent în top cu trei melodii, Doru Stănculescu, un fel de invins al modului nostru cumva unilateral de a gândi clasamentul celor mai bune 10 melodii, trebuie felicitat pentru inteligența și tenacitatea talentului său deloc obișnuit.

Cit despre faptul că din primul loc în 1975, Mircea Vintilă a coborît pe al patrulea acum, în primăvara lui 1976, n-avem ce comenta prea mult. Sîntem în miezul artei, sîntem în sfera unui domeniu în care nimic nu e mai schimbător ca gloria.

Am simțit nevoia să scriu această cronică imediat ce am ajuns acasă, să-mi înving somnul spre a scrie, să omagiez în acest fel adevărata seară și noapte de primăvară ale tineretului revoluționar, cum nu cred să mai fi fost vreodată, gîndindu-mă că a fost vorba de un mare și nobil mesaj: să ne iubim Patria și arta din Patrie.

EUGEN SECELEANU ■

Fotografii de RADU CONSTANTINESCU ■

bietul struț credea că se ascunde

N-a fost o surpriză pentru noi reacțiile și răspunsurile la ancheta „Viața în pierdere sau cui i-e frică de profesiunea lui”. La drept vorbind, le așteptam. Din partea opiniei publice, din partea celor vizati. Și le-am primit.

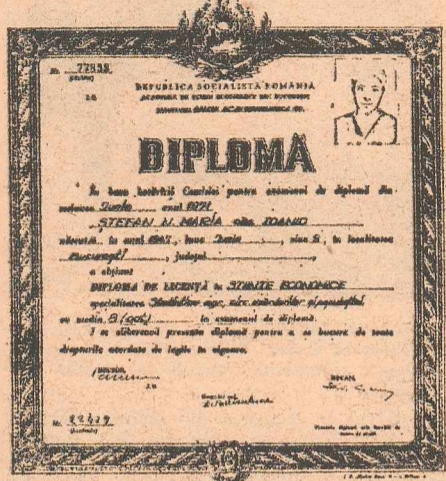
Prima scrisoare, un memoriu adresat redactorului șef, este semnată de economista Maria Ioanid. O scrisoare în care unul dintre semnatarii anchetei, respectiv autoarea acestor rânduri, citez, „devine o potențială acuzată pentru delictul de calomnie și producere de daune morale”. Deci, iată-mă amenințată direct cu darea în judecată. Și mai departe pe același ton „reverentios” se aduce la cunoștință conducerii redacției că am folosit ca argumente „date fanteziste”, că mi-am permis „să o defăimez” și cere „măsuri urgente pentru îndreptarea erorii săvârșite și pentru evitarea repetării lor în cadrul altor anchete...”. Și care era eroarea, care erau datele fanteziste? Care era defăimarea? Limpezește lucrurile cu argumente scrise negru pe alb, cu copii de pe acte oficiale și mai ales cu o bogată și zdrobitoare argumentație orală, chiar tovarăsa Ioanid. Deci, nu numai că am avut dreptate, dar, n-am dezvăluit nici pe departe mentalitatea tovarăsei Ioanid. Cu copia xerox a diplomei de absolvent confirmă că este absolventă a Facultății de calcul economic și cibernetică economică, specialitatea statistică agricolă, circulația mărfurilor și populației. Atunci de ce am greșit, afirmând că n-a fost o zi în agricultură, când se pregătise, în primul rând, după cum arată diploma, pentru o specialitate din acest domeniu? E drept că a fost repartizată nu la Pecica-Arad, ci chiar în Arad, și aici este singura mea eroare de documentare. Dînsa n-a stat la Arad, într-un oraș mare, dar într-o comună (chiar dacă și aceasta e mare și foarte aproape de Arad). Altfel în me-

moriu cit și în discuția directă precizează că lucrarea sa de diplomă, care i-ar fi pus pecetea definitivă asupra specialității căreia dorea să i se consacre, a fost din domeniul demografiei și „intrucît nu au fost repartizate posturi în acest domeniu — am ales la repartizare U.J.C.M.-Arad, din domeniul circulației mărfurilor”. Dar ce ne facem cu mărturisirea că a ales Aradul și nu alt județ, fiindcă datele culese pentru lucrarea de diplomă i-au relevat faptul că acesta nu era deficitar în cadre de economiști, ca de pildă, Dimbovița și că „știam că o să obțin ușor transferul. Oricum n-aș fi rămas acolo, fiindcă aveam familia în București.” Răspuns tipic, caz tipic, ca și al Cornелиei Iordache. Intocmai colegii sale de la ICECOOP, nu s-a căsătorit cu mult timp înainte de a termina facultatea. Bun, să spunem că aici nu am dreptate, dar fiind a intrat la facultate nu s-a gândit deloc Maria Ioanid că s-ar putea ca nu toți bucu-reștenii să poată rămîne în București, că practic este imposibil, că există și o politică de cadre a partidului și statului nostru, și niște necesități ale economiei naționale? Cu mentalitatea „ce mă interesează pe mine din moment ce eu mi-am găsit post?” nu putem fi de acord. Și cum și l-a găsit e de învidiat. A stat, precum ne precizează, doar cinci zile la Arad, timp în care, pe baza „clasicului” memoriu (cam subțirel) adresat conducerii forului tutelar a și obținut transferul la Casa de mode de pe Calea Victoriei. Poate ca să lucreze în specialitate? Prin Decizia nr. 71 din 24 sept. 1971 este „angajată prin transfer în interesul serviciului... în funcția de economist stagiar în cadrul serviciului de contabilitate”. După cite știu, la A.S.E. există o facultate de sine stătătoare de contabilitate. Să admitem că era doar o trambu-

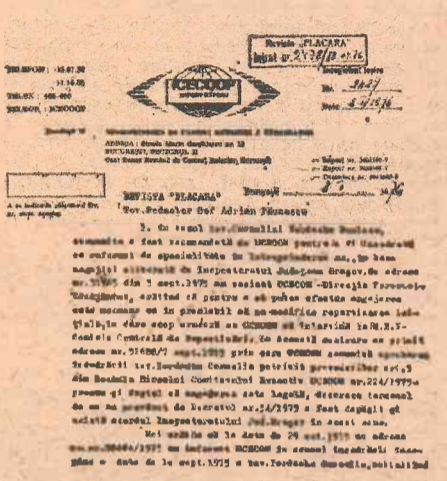
lină spre rîvnita specialitate. Prin Decizia nr. 64 din 20. VI. 1972 este transferată la sediul central al cooperativei meșteșugărești din municipiul București, tot în interesul serviciului, (evident cu un salariu mai mare), la serviciul plan. În toată această situație, cine cui a adus daune morale? Subiectivismul, egoismul îngust, punerea intereselor personale înaintea celor generale, aduc daune morale — și în ultimă instanță chiar materiale — societății, tovarăsa Maria Ioanid.

De la ICECOOP primim scrisoarea cu numărul 2427 din 8. IV. 1976 în introducerea căreia se precizează că „articolul publicat în coloanele revistei constituie un ajutor prețios pentru lucrătorii care sînt chemați să aplice prevederile Decretului nr. 54/1975...”, ei contribuind la o mai bună respectare

posibilității de încadrare cu cadre calificate, cu domiciliul în județul nostru”. Să revenim la scrisoarea de la ICECOOP „în cazul absolventei Balan Doina arătăm că ne-am opus în mod categoric la angajarea acestei absolvente în cadrul întreprinderii noastre, iar cu adresa nr. 9429 din 15 martie 1975 am făcut cunoscut UCECOM că măsura dispusă nu poate fi adusă la îndeplinire intrucît contractul de muncă se încheie cu absolventul pe durată nedeterminată și nu numai pe perioada stagiului... Este de reținut că tov. Balan Doina nu este angajată ICECOOP și nici nu s-a emis în acest sens vreă decizie de încadrare”. Iată ce ne scriu și cititorii. Dan M. Brăbuc din București se întreabă „Se știe că în mediul sătesc este lipsă de cadre didactice cu studii superioare.

Reproducem alăturat diploma Mariei Ioanid (a se urmări atent specialitatea) și un fragment din scrisoarea de răspuns primită de la ICECOOP.

a legalității socialiste de toți factorii vizati în acest material”. În continuare sîntem informați că „în cazul tov. Cornelia Iordache Burlacu, susnumita a fost recomandată de UCECOM pentru a fi încadrată de referent de specialitate în întreprinderea noastră, în baza negației eliberate de Inspectoratul județean Brașov”. (n.n. — sublinierea ne aparține). Să ne reamintim că directorul Direcției personal — învățămînt a UCECOM, Ion Raehier afirma în convorbirea avută, din păcate prea scurtă, și aceasta nu din vina mea, că „răspunde cine a semnat angajarea Cornелиei Iordache”. Am primit răspuns și de la Inspectoratul școlar al județului Brașov, semnat de către inspector școlar general Petre Ludosan, prin care ni se confirmă că „organul județean competent a aprobat eliberarea acordului în vederea schimbării dispoziției de repartizare a tovarăsei Iordache Cornелиei de la Școala generală din Venetia de Jos comuna Părau, la o unitate școlară din București” (sublinierea ne aparține). „E clar, și restul cunoaștem din ancheta din nr. 11 al revistei. Cunoaștem că ICECOOP nu-i unitate școlară din București, cunoaștem că UCECOM s-a folosit de această negație ca s-o angajeze, luîndu-și cum spuneam atunci și una și cealaltă dintre instituții un fel de acoperire legală. Mai rămîne totuși nedumerirea de ce Inspectoratul școlar județean Brașov a comunicat M.E.I. vacant postul de la Venetia de Jos, din moment ce, precum ne scrie „au existat

Și atunci de ce eu, absolvent (e drept la fără frecvență) al facultății de limba și literatura română — absolvent din anul 1972 —, cu toate scrisorile trimise inspectoratelor școlare județene, scrisori în care solicitam post, menționînd că nu am preferință pentru un loc anume și că merg acolo unde voi fi trimis, am primit doar răspunsuri negative? Nu știu, știu doar că în general de repartizarea sau de redistribuirea cadrelor care își completează studiile la fără frecvență, în funcție de noile profesii sau specializări dobîndite, nu se mai ocupă nimeni. Cei care au lucrat în respectivul domeniu — cu tot feul de derogări — rămîn mai departe pe posturi, ca și ceilalți, ceea ce nu-i tocmai în ordine. Tudor Marin din comuna Vișina, jud. Dimbovița ne aduce și dinul la cunoștință unele anomalii privind modul cum sînt primiți și încadrați în unele unități cooperatiste absolvenți ai liceelor agricole. Este desigur o altă fațetă, posibilă ori-cînd a fi scrisă, a anchetei noastre. De asemenea, alte aspecte ne-au fost reliefate de către ingineră Simina Ghițescu de la T.C.H. Grup șantier-Lotru, și altele de către un număr de angajați din cadrul întreprinderii de legume și fructe a Municipiului București... Important este că ancheta noastră a trezit ecou, că într-adevăr tema ei este nu numai de mare actualitate și acuitate, dar este și un sensibil barometru de măsurat conștiințele.

ION NEGREANU
CONSTANTIN VIRLOAGA
CICI IORDACHE

DIALOG ÎNTRE CITITORI

„În revista FLACĂRA din 20 martie v-am citit scrisoarea, stimată tovarășă Ioana Păunescu, și am rămas impresionat de cuvintele dumneavoastră, izvorite din inimă. Satul Florești aparține de comuna Fintinaru, eu sînt de fel din această comună a Gorjului, și nu pot decît să mă asociez din suflet propunerii — devenită, sînt sigur, dorință colectivă — de a se marca în vreun fel, în timp, trecerea prin Florești a marelui nostru Lucefăr: Mihail Eminescu. Au trecut de atunci cu puțin peste o sută de ani, timpul — timpul acesta ce se scurge implacabil — nu poate șterge însă niciodată o amintire devenită, evident, NAȚIONALĂ. O placă, o inscripție, un monument chiar (de ce nu?) ridicat aici, în Florești, ar constitui nu numai un fapt de mîndrie pe plan local, dar și o datorie către țară. În acest scop vă scriu acum, de a crea o opinie, de a folosi prilejul găzduit de revistă în a determina forurile locale, de a ne determina pe noi înșine la urma urmei, în a acoperi ceea ce — simțim — reprezintă, deocamdată, un gol”.

„Tovarășe Nicoală, v-ați plîns în FLACĂRA că pină și poștei îi este greu să dea de dumneavoastră datorită incurcăturilor provocate de denumirea absolut arbitrară dată blocului în care locuiți, străzii, zonei respective a orașului; într-adevăr, este foarte greu de descris ce înseamnă: Zona Est, Bloc D. 14, scara 1/2, etaj I — prin cartierul „Intrarea cu pomi” (?). Păi, tovarășe Eugen Nicoală, eu vă invit doar ca atunci cînd veți avea drum prin București să încercați să dați de subsemnatul, că adresa mea e simplă ca și lumina ochilor, dacă pot să mă exprim așa: Sîrada Covasna, nr. 9, bloc F. 1 (refineți: bloc F. 1), apartament 16 — sectorul 5. Este simplu, așa-i? Vă aștept cu toată încrederea; menționez că am 26 de ani, sînt căsătorit de patru etc. Vă rezerv, așadar, în așteptare, un pahar cu spumos; sînt notari să-l ciocnesc cu dumneavoastră chiar și la nunta mea de aur! Cu stima și, încă o dată, vă aștept.”

POȘTA SENTIMENTALĂ

Zeci, sute, mii de scrisori: zeci, sute, mii de cazuri, de oameni care ți se adresează așteptînd un răspuns, o rezolvare, un sfat, sau măcar o pareră...! Impărtășind o bucurie, sau strigîndu-și durerea, oscilînd între zîmbet și tristețe, de bună credință în imensa lor majoritate, candidi, mai rar prefăcuți, înraii, sau falși în intenții; dacă autorul rubricii de față și-ar împărți în egală măsură o fărîmă de suflet tuturor acestora, mă indoiesc că i-ar mai rămîne acei puțin, necesar lui însuși pentru zinicul spectacol pe care îl reprezintă trecerea noastră prin viață... Va da, deci, atît cit poate, solicitînd în acest scop — de la cititor — nu scuze, cît încredere. Încredere că, atunci cînd i se adresează, el nu numai îi scrie, ci este cu el.

...Din București, doi bătrîni, soț și soție, de aproape 70 de ani și care au înfruntat o viață zbuciumată, ne scriu că „unica noastră dorință acum, la apus, este să avem tihnă în această țară liniștită și prosperă”. N-o au însă, și n-o au datorită

unui proprietar, mai exact familiei de proprietari în casa cărora locuiesc din 1970 plătînd chiria legală, conform legilor în vigoare. „Viața noastră a început să fie un calvar, treptele tribunalului sînt greu de urcat pentru noi, drumurile sînt lungi, puferile ne părăsesc pe zi ce trece. Nu avem pe nimeni să ne apere de mîlnile viguroase ale celor doi C. — tatăl și fiul — și de gura aprigă a proprietăresei”. În urma sesizării unui organ, acesta s-a deplasat la domiciliul bătrînilor, a întrebat, a constatat și le-a spus, senin: stați liniștiți, oricum, în anii următori casa va fi demolată!... Amarnică replică dată acestor oameni din strada 30 August numărul 22! Stimată tovarășe proprietar Ciucă, dacă într-adevăr, în ceea ce vă privește, „povețele sînt pentru dumneavoastră de prisos”, dacă sperați în rezolvarea acestei stări de fapt — plecarea celor doi din casă, cum doriți pesemne — prin faptul că aveți de-a face cu niște oameni singuri pe lume, nu uitați însă că dumneavoastră nu sînteți singuri: vă înso-

țește, permanent, cineva cu mare, cu foarte mare autoritate: LEGEA!
 ...Gheorghe Cioacă din Tg. Jiu, crede că „a descoperit remediul reumatismului”, care scap dorința să „stea de vorbă cu cineva competent în acest sens. Tovarășe Cioacă, v-am satisfăcut, sper, dorința: chiar și nepublicîndu-vă adresa, tot nu veți scăpa de armata reumaticeilor acestei lumi.

...Vasile Astăcioaie din Slatina, Olt — escavatorist, din cite am înțeles — a descoperit în malul rîului, la o adîncime de 3 metri, o...sticlă! Pină aici nimic nou, atîta doar că a constatat că sticla în cauză a fost „dată” din Făgăraș, județul Brașov, la data de 6 aprilie 1971! „Obiectul” se află la dînsul (str. Crișan II, Bloc F.B. I., sc. III, ap. 2 — Slatina). Ce să facă, totuși, cu el? Orice! Dar mai întîi — să aștepte. La fel cum sticla în cauză poate să nu conțină nimic, tot așa de bine poate constitui o surpriză: poate că cineva, cîndva...

O impresionantă scrisoare ne scrie tînărul Dumitru Ciurea din comuna Brețcu, județul Covasna: iubeste — și este iubit la rîndul său — de către o fată din sat. El a implinit 25 de ani, fata 18. Părinții fetei cunosc totul, știu că fiica lor ține la tînăr, și totuși se împotrivesc căsătoriei. Tovarășe Ciurea, situația dumneavoastră stîrnește poate tristețe, uimire — dar cred că, mai ales, revoltă! Într-o țară cum este cea a noastră, în care sîntem cu toții cetățeni, cu aceleași drepturi, cu aceleași îndatoriri, respirînd același aer al patriei care ne hrănește și pe care o cîntîm prin muncă, este inadmisibil ca destinul unor tineri să fie atrofiat datorită unor concepții învechite, retrograde. Dumneavoastră și fata la care țineți sînteți singurii în a avea dreptul luiării unor hotărîri. Aici, în cazul dumneavoastră, orice alt sfat devine inutil.

adevăratul eroism nu începe în vorbe

Chiar așa, cum se spune, din senin, din iarbă verde, peste lacul de lângă Orșova s-a declanșat, într-o clipă, o furtună cumplită, venită dinspre Cerna și dinspre neunde, răsturnând și spărgând în așchii schifurite elevilor și elevelor de la liceul din localitate și de la o școală sportivă din București, aflate în larg. Orizontul s-a întunecat, vântul turbat a măturat totul în cale, valurile s-au ridicat cât casa, amenințând cu inecul pe micii minutori de pagaie, înspăimântați și lipsiți de mijloace de salvare. Strigătele lor disperate au răzbătut până la mal, dar nimeni nu se încumeta să intervină. În clipa aceea s-a întâmplat ca maestrul militar Ion Irimia, comandantul unei nave legate la ponton, să vadă drama din larg. S-a năpustit pe scări a dat ordine din mers și, după un minut care trebuie să i se fi părut lung cât o viață, a desprins nava de la fârm. Într-o direcție opusă, a pornit o a doua navă grănicerească, avându-l la timonă pe Gheorghe Tîrlea, sperând că învingă furtuna și să-i salveze pe naufragiați, deși exista, teoretic vorbind, nu numai riscul înecării micilor canotori, ci chiar riscul scufundării cuterelor.

În larg, lupta a fost scurtă, dar grea, turbarea împiedica navele să ajungă la copiii steiți de forțe și speriați de furtună, cantele și sondele întinse către volbură apei ajutau și nu prea, totul era mișcat de valuri, încercările neizbutite se relau de la capăt. O dată încă o dată. A treia oară și așa mai departe, până când echipajele schifurilor au fost aduse pe bord prin iscusința și sacrificiul mai multor grăniceri, ale căror nume le înșirăm aici, Gheorghe Matei, Bebe Ceausu, Gheorghe Florea, Aurel Moise, Ion Gheorghel, Constantin Chirică, Vladimir Popa și Ion Butoi, ca un semn de recunoștință pentru fapta lor de înalt umanism.

A doua zi, la Liceul „Ștefan Plavăț” din Orșova, când salvatorii au fost invitați să asculte mulțumirile și cuvintele de admirație ale celor salvați, maestrul militar Ion Irimia n-a găsit prea multe vorbe de răspuns, zicând doar atât: „nu nouă ne datorăm viațile voastre tinere, cum spuneti, ci țării acesteia pentru care se cade să faceți fiecare cât mai mult. Noi nu ne-am respectat decât datorită, de ostasi și cetățeni. În locul nostru, oricine ar fi procedat la fel”.

EMIL NEGOIȚĂ ■

ultima oră... personală!

Există o „ultima oră” a fiecărui om, a fiecărei familii. Nu o oră tragică, ci una senină, plăcută, în care o dorință devine realitate. Cu atât mai plăcută cu cât pentru realizarea ei omul a muncit mai mult, încrezător că până în cele din urmă va reuși. Iată de ce am trecut ieri pe la de-

pozitul I.D.M.S. din Militari, acolo unde în fiecare zi un număr de oameni vin cu tramvaiul ori cu autobuzul și pleacă cu mașina proprie. Ploaia deasă din primele ore ale dimineții nu i-a descurajat pe cei veniți să-și precia autoturismele Dacia 1300 (și chiar Aro), astfel încât birourile numite cunoșteau o vie animație, la fel de vie ca și picăturile ploii de primăvară de afară. De pe platoul unde sînt parcate în ordine mașinile, ieșeau, rînd pe rînd, ca un caleidoscop policolor, noile „pensionare” ale șoselelor noastre: roșii, portocalii, verzi, galbene sau albe. Omul este o făptură ciudată și poate niciodată nu ne dăm mai bine seama de aceasta decît în momentele de mulțumire. Iată de ce am întîmpinat o reținere în modul de abordare a celor care deveneau proprietarii unor noi autoturisme. Profesorul de fran-

Soferul Ioniță Nicolae și tatăl său, cooperator la C.A.P. Curcani, au trecut de la Buceag și mașini agricole la mașină personală.

ceză Traian Ionescu, din comuna Galvini, județul Buzău și soția sa, de asemenea profesoară, erau parcă mai calmi. Li se împlinea o dorință mai veche. Profesorul avea miinile înegrite de ulei și de contactul cu piesele pe care le atîngea cu gesturi de cunoșcător. În locul creței albe cu care scrie de ani și ani pe tabla neagră primele substantive în limba franceză, în această zi el ținea una dintre piesele noii sale mașini. „Fratele meu a reușit înaintea mea să aibe o mașină proprie, dar nici pentru mine ea nu a venit prea tirziu”.

O figură foarte populară cu ani în urmă pe șoselele țării: Constantin Sandru, multiplu campion de ciclism, Jovial ca întotdeauna, Costică dădea explicații competente (a fost mereu nu numai un as al ghidonului, ci și al motoarelor) unui tovarăș de muncă de la Fabrica de bere „Rahova” din București, maestrului Ion Nicolae. „Dinsul nu are carnet de conducere”, ne explică Sandru. Am venit să-l ajut. Ce dorință are acum Ion Nicolae? Cea dintîi să-și ia examenul de conducere. „De fapt, ne măturisește el, cînd am strîns bani pentru mașină (a durat citiva ani dar nu mai are importanță) m-am gândit că băiatul meu crește și-i va face plăcere să conducă o mașină. Acum el este elev în anul 5 al Liceului Industrial „23 August”, a împlinit 20 de ani și este tocmai bun pentru a conduce mașina.

violentă și tandrete, de sarcasm și patetism, ce sfidează canoanele estetice ale timpului său. O operă contestată de unii cu vehemență, adorată cu fervoare de cei mai mulți, exercitînd o influență vizibilă asupra multor scriitori din secolul nostru.

Cel care s-a încumetat să transpună în limba română creația lui Lautréamont este Tașcu Gheorghiu. El a adăugat volumului și o utilă bibliografie și i-a desenat cu har ilustrațiile ce propun noi portrete ale lui Isidore Ducasse, poetul cărui nu i se cunoaște chipul.

Ca și atunci cînd a tradus romanul lui Lampedusa, Ghepardul, ca întotdeauna dealtfel, Tașcu Gheorghiu a făcut din traducere o experiență de viață. Tălmăcirea sa nu este aceea a unui simplu meșteșugar ci aparține unui artist preocupat de destinul fiecărui cuvînt.

Am lucrat la traducerea aceasta din 1968. Cartea o știu pe dinafară (ca dealtfel și Craii de Curtea-Veche a lui Mateiu Caragiale — n.n.). Este una din cele 10 cărți pe care, ca și Valery Larbaud, le am, cum se spune, de căpătîi. „Gemetele grave ale montevideanului” au construit pentru mine, atunci cînd le-am cunoscut prima oară, la 16 ani, un jalon, o răscruce a vieții mele și poate unicitatea cărții lui m-a făcut să cred în poezie. În poezia pentru care unii au înnebunit ori s-au sinucis.

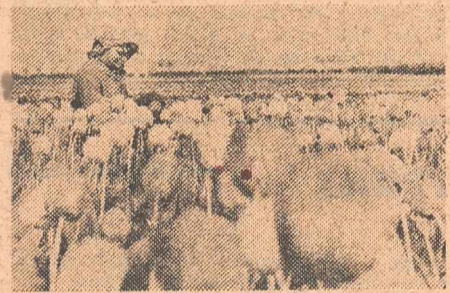
GEORGE ARION ■

Ce înseamnă pentru un om ca maestrul Ion Nicolae noua realizare personală ne-o spune frumos și convingător: „Tatăl meu a fost factor poștal, a bătut drumurile pe jos, la picior. N-a avut ce să ne lase. Ne-am făcut totul singuri. Mașina va însemna pentru familia mea ieșiri la aer curat în jurul orașului, la început, pe drumurile țării, mai tirziu”.

Soferul Ioniță Nicolae, din comuna Curcani, județul Ilfov, a venit cu tatăl său, cooperator în aceeași comună. „Sînt șofer de meserie și lucrez pe un „Buceag”. Am vrut să am însă o mașină a mea. Tot românească. Sîntem patru în familie. Am colaborat cu toții la realizarea acestei dorinți. Ne-au fost deajuns 4 ani”.

ultima oră a lalelelor, prima oră a gladiolelor!

V-ați întrebat vreodată care sînt orele florilor? Știu, cei mai mulți vor spune că florile nu au ore: ele sînt bine venite oricînd. Este adevărat, dar nu este mai puțin adevărat că orele florilor există. Modificate evident de preceperea oamenilor care au învățat să le iubească în decursul vremii (oare de cînd?) și mai cu seamă de cînd ei au inventat serele, adică acea nouă natură în care florile cresc în raport direct cu dorința oamenilor. Un astfel de loc este și ferma Militari a întreprinderii ce poartă numele primei zile de mai. Alexandru Rosescu (ce nume coloristic predestinat!), șeful fermei ce se întinde pe o suprafață de 30 de ha, dintre care 4 ha. de sere, este un senior al florilor. El le cunoaște misterele, preferințele, biografiile, slăbiciunile ca și întreg... buchetul de calități olfactive, decorative, onomastice și — de citiva ani — și pe cele economice. Căci ferma de la Militari poate fi asemuită foarte bine unei unități productive nu numai în sensul reproducției, ci și în cel mai amplu al cursurilor valutare, al echivalențelor și revenirilor reiesînd din calcule savante. Oricum l-ai

aborda, el revine de la sectorul sentimental (cît de frumoase, gingașe, colorate, delicate și mirositoare sînt) la cit aduc ele venitului național, grație muncii pasionate și calificate a personalului de specialitate care se ocupă de perpeluarea florilor, de diversificarea lor, de condițiile de acclimatizare, de robustetea lor — deloc contradictorie delicateții proprii florilor —, de înregistrarea și interpretarea gustului publicului, de problemele exportului, ale cooperării internaționale.

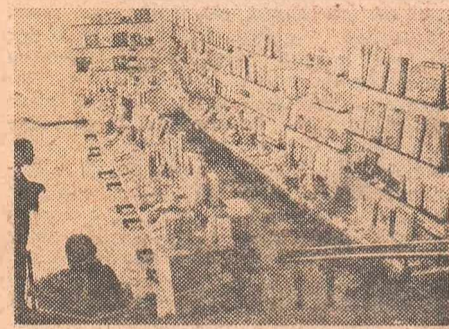
Aflăm, astfel, că lalelele își trăiesc ultima oră și că cei de la Televiziune ne-au luat-o înainte filmînd un nesfîrșit lan de lalele multicolore. În această vară serele din Militari vor fi gazda altor noi oaspeți de clorofilă și parfum: trandafiri, crizanteme, anturium, gerbera. Vreți să le faceți cunoștința? Treceți prin magazinele care vi le vor oferi. Dar nu uitați: acum începe ora gladiolelor. Moartea florilor ar fi tristă pînă la disperare, dacă altele noi nu le-ar lua locul.

globulele roșii ale culturii

În complexul unei culturi, cartea reprezintă desigur valoarea funcțională a globulelor roșii pentru viața organică. Iată pentru ce, recent inaugurată expoziție de carte, adăpostită de generoasele holuri ale Teatrului Național cu începere de ieri 28 aprilie și pînă la 9 mai, se impune atenției generale a tuturor celor preocupați de fenomenul editorial autohton și oricărui cititor, indiferent de aria preocupărilor sale. Reproducînd, într-un domeniu aparent circumscris, perioada productivă tipică economiei — cincinalul — Retrospectiva editorială 1971—1975 prilejuiește atât specialiștilor cît și amatorilor o privire atotcuprinzătoare a unui fenomen de cultură cu ample rezonanțe atît în toate sectoarele vieții materiale cît și în ale celei spirituale.

Un loc central în cadrul expoziției îl ocupă standurile cu lucrările Iovarășului Nicolae Ceaușescu editate în țară și străinătate, ca și volumele privind viața și activitatea secretarului general al partidului.

Retrospectiva editorială 1971—1975 ne așază pe noi, privitorii, și pe realizatorii ei cunoșcăți sau anonimi, față în față cu o selecție de aproximativ 4 000 de volume tipărite în acești ultimi cinci ani, rodul muncii colectivelor celor 23 de edituri românești și al muncitorilor tipografi care împreună au încercat să dea un răspuns necesității de informare sau gustului pentru literatură al tuturor vîrstelor și nivelurilor de cunoștințe. Un total de 336 000 000 de cărți, în 5 ani pîrînd 18 500 de titluri, acesta este bilanțul cifric al retrospectivei. În 1938 apăreau 3 879 000 de cărți. Tehnicienii și savanții, oamenii maturi și copiii, țărani și sociologii, amatorii de poezie și cei de artă plastică, medicii și lingviștii, istoricii și matematicienii, cititorii de literatură română ca și

cei de literatură universală, pot afla — dacă n-au știut-o — ce anume li s-a oferit, în limba română sau în limbile naționalităților conlocuitoare sau în cele de largă circulație internațională, într-un interval de cinci ani, pînă astfel să compare efortul și realizările acestui sector de activitate cu efortul general, la scară națională, și cu realizările din alte domenii. Desigur, că în prezența unei astfel de expoziții întrebările care se nasc pot fi numeroase și cu multiple implicații. Ceea ce se impune însă cu putere este felul în care CARTEA exprimă afirmarea politicii marxist-leniniste a partidului comunist în vederea educării politice și a ridicării nivelului cunoștințelor culturale și științifice ale maselor, felul în care CARTEA a înlesnit formarea omului nou, cel cărui îi revine misiunea istorică de construire a societății socialiste multilaterale dezvoltate. Nouă — celor care am pătruns în expoziție cu oteva ore înaintea deschiderii retrospectivei — surprinzînd-o în haină de lucru ni s-a părut demn de luat în seamă complexul de manifestări prilejuit de acest vernisaj care a fost intitulat „Primăvara culturală buceuresteană”, desigur cu un profund ecou metaforic dacă ne gîndim că primăvara este un anotimp al renasterii. Dintre manifestările zîrnice, programate pe toată durata expoziției, semnalăm întîlnirile cu citiva directori ai principalelor edituri, ca și programele culturale organizate pe o tematică atractivă și actuală din care spicim cîteva teme „În lume nu-s mai multe Români!”, „România — mari epoci de artă”, „Cartea în viața orașului”, „Să trăim și să muncim în chip comunist”, „Cartea tehnică și cincinalul revoluției tehnico-științifice”, „Eroi au fost, eroi sînt încă”, etc.

MANOLE CIRȚAN ■

programul probabii al cenaclului flacăra al tineretului revoluționar

Se află în stadiul perfectării turneul prin următoarele orașe: Rm. Vilcea — 13 mai, Sibiu — 14 mai, Cluj-Napoca — 15 mai, Arad — 20 mai, Oradea — 21 mai, Satu Mare — 22 mai, Baia Mare — 23 mai, Tg. Mureș — 28 mai, Miercurea Ciuc — 29 mai, Sf. Gheorghe — 30 mai.

De asemenea, la invitația autorităților județului Dolj, intenționăm să ne deplasăm într-o perioadă ulterioară la Craiova, într-o stațiune de circa o săptămînă a Cenaclului nostru.

Cît privește deplasarea la Brașov, pe care ne-o solicită numeroase scrisori primite din acest oraș, anunțăm și pe această cale că ea nu este posibilă pentru că nu am primit pînă acum nici o invitație oficială din acest județ.

semnal

La Editura „Univers” au apărut pentru prima oară în românește (cu o prefață de Romul Munteanu și în condiții grafice într-adevăr excelente) operele complete (cuprinzînd Cinturile lui Maldoror, Poezii, Scri-

TAȘCU GHEORGHIU văzută de fotoreporterul nostru Ion Predasanu, contele de Lautréamont văzută de TAȘCU GHEORGHIU

sori) ale lui Isidore Ducasse, cel care s-a innobilat singur atribuindu-și titlul de conte de Lautréamont. Acest literat bizar, născut în urmă cu 130 de ani la Montevideo și mort în Franța la numai 24 de ani, în împrejurări nedesluite pînă astăzi, este autorul unei opere enigmatice, amestec de

FLACARA, Redacția: București, Piața Școlii 1, sector 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: 1617 — reportaj (A. Dohotaru); 1606 — cultură, cenaclu (Eugen Seceleanu); 1618 — știință (Liviu Timbus); 1787 — probleme cetățenești — scrisori (Marga Nedelea); 1618 — publiciști comentatori (Ilie Purcaru, Nelu Ionescu, Nicolae Cristache); 1595 — fotoreportaj; 1623 — documentare; 1786 — administrație; 1782, 1621 — secretariat de redacție (Dan Bărlădeanu, Sorin Postolache); 1611 — secretar general de redacție (Marius Popescu); 1783 — redactor șef adjunct (Traian Prosan); 1822 — redactor șef.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU